

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Komparace vybraných euroregionů České republiky a jejich význam v přeshraniční
spolupráci

Comparison of the Selected Euroregions of the Czech Republic and Their Importance
in Cross-border Cooperation

Student: Leona Býmová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Poledníková

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Leona Býmová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: Komparace vybraných euroregionů České republiky a jejich význam
v přeshraniční spolupráci
Comparison of the Selected Euroregions of the Czech Republic and
Their Importance in Cross-border Cooperation

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska přeshraniční spolupráce v EU
 3. Charakteristika vybraných euroregionů v česko-polském příhraničí
 4. Komparativní analýza vybraných euroregionů a jejich aktivit v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

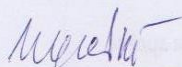
NETOLICKÝ, Václav. *Euroregiony: úvod do problematiky*. Praha: Vysoká škola finanční a správní v edici nakladatelství Eupress, 2007. ISBN 978-80-86754-78-9.
PEKOVÁ, Jitka a Jana ZAPLETALOVÁ. *Euroregiony, státní správa a samospráva*. Praha: Ústav geoniky AV ČR, 2005. ISBN 80-86407-08-X.
DOČKAL, Vít. *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky – Růžový obláček a hrana reality*. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2005. ISBN 80-210-3751-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Poledníková**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 10.5.2013

Leona Býmová

Leona Býmová

Na závěr bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Evě Poledníkové za odborné vedení, rady a připomínky, které mi byly nápomocny při zpracovávání bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod.....	5
2 Teoretická východiska přeshraniční spolupráce v EU.....	7
2.1 Územní spolupráce v Evropské unii	7
2.2 Historické aspekty vzniku přeshraniční spolupráce v EU	9
2.2.1 Přeshraniční spolupráce na přelomu 80. a 90. let 20. století	10
2.2.2 Principy přeshraniční spolupráce.....	10
2.3 Právní nástroje na podporu přeshraniční spolupráce	11
2.3.1 Madridská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci	12
2.3.2 Bilaterální rámcové dohody	14
2.4 Euroregiony jako forma přeshraniční spolupráce v EU	14
2.4.1 Definice euroregionu a jeho role v přeshraniční spolupráci	14
2.4.2 Euroregiony v České republice	16
2.5 Podpora přeshraniční spolupráce v EU.....	16
2.5.1 Nástroje podpory přeshraniční spolupráce v EU v letech 1990-2006	17
2.5.2 Nástroje podpory přeshraniční spolupráce v EU v programovacím období 2007-2013	19
2.5.3 Podpora přeshraniční spolupráce v ČR.....	20
3 Charakteristika vybraných euroregionů v česko-polském příhraničí	23
3.1 Euroregiony v ČR	23
3.2 Charakteristika vybraných euroregionů v česko-polském příhraničí	26
3.2.1 Euroregion Nisa	27
3.2.2 Euroregion Glacensis.....	30
3.2.3 Euroregion Praděd	34
3.2.4 Euroregion Těšínské Slezsko.....	37
3.2.5 Euroregion Silesia.....	40

3.2.6 Euroregion Beskydy	43
4 Komparativní analýza vybraných euroregionů a jejich aktivit v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce	47
4.1 Srovnání euroregionů dle vybraných ukazatelů.....	47
4.2 Analýza aktivit euroregionů v přeshraniční spolupráci	54
4.2.1 Euroregion Nisa	54
4.2.2 Euroregion Glacensis.....	56
4.2.3 Euroregion Praděd	58
4.2.4 Euroregion Těšínské Slezsko.....	61
4.2.5 Euroregion Silesia.....	63
4.2.6 Euroregion Beskydy	65
4.2.7 Souhrnné srovnání euroregionů podle projektových aktivit.....	67
4.3 Přehled vybraných projektů v jednotlivých regionech	71
4.3.1 Víra nezná hranic	71
4.3.2 Lovecké zbraně a jejich bezpečnost	71
4.3.3 Podpora cestovního ruchu Euroregionu Praděd	72
4.3.4 Šachové souboje v Euroregionu Těšínské Slezsko.....	73
4.3.5 Bouráme bariéry	74
4.3.6 Dny zdraví v Euroregionu Beskydy	74
5 Závěr	76
Seznam použité literatury	79
Seznam zkratk	84
Seznam obrázků.....	85
Seznam tabulek.....	86
Seznam grafů	87
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

1 Úvod

Problematika přeshraniční spolupráce je v současné době aspektem, který se dotýká zejména obyvatel žijících v příhraničních oblastech, tedy v oblastech, ležících blízko hranic se sousedními státy. Tato území zaostávají ve svém rozvoji jak v hospodářské, sociální tak i ekonomické sféře, což je způsobeno například tím, že se nachází v místech, které jsou lemovány horami a jsou tedy těžko přístupná nebo jsou ovlivněna jejich historickým vývojem. Evropská unie, konkrétně kohezní politika, se zaměřuje na hospodářský, kulturní i ekonomický rozvoj těchto euroregionů a zároveň se snaží o posílení územní soudržnosti v těchto oblastech. Bakalářská práce pojednává o této problematice přeshraniční spolupráce na česko-polské hranici.

Cílem bakalářské práce je analyzovat a komparovat euroregiony nacházející se v česko-polském příhraničí dle vybraných socio-ekonomických charakteristik a zhodnotit jejich význam v přeshraniční spolupráci na základě projektových aktivit.

Bakalářská práce je rozdělena do tří hlavních obsahových kapitol, doplněných o úvod a závěr.

První obsahová kapitola s názvem „*Teoretická východiska přeshraniční spolupráce v EU*“ charakterizuje územní spolupráci v rámci EU, vývoj přeshraniční spolupráce a základní dokumenty upravující tuto spolupráci. Dále se tato kapitola zaměřuje na popis euroregionů jako prostředek přeshraniční spolupráce, ale také na nástroje podpory přeshraniční spolupráce EU v jednotlivých programovacích obdobích kohezní politiky.

Druhá obsahová kapitola „*Charakteristika vybraných euroregionů v česko-polském příhraničí*“ na začátku stručně definuje všechny euroregiony působící v České republice a v další části jsou popsány jednotlivé euroregiony v česko-polském příhraničí.

Ve třetí obsahové kapitole „*Komparativní analýza vybraných euroregionů a jejich aktivit v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce*“ dochází ke komparaci jednotlivých euroregionů podle vybraných ekonomických, sociálních a environmentálních ukazatelů. Dále jsou analyzovány aktivity euroregionů v rámci přeshraniční spolupráce, a to z hlediska počtu schválených projektů, dle typu žadatele a také podle výše schválené dotace. Následuje celkové srovnání euroregionů navzájem dle vybraných kritérií. Na závěr

je uveden u každého zkoumaného euroregionu jeden realizovaný projekt, který je blíže charakterizován.

Při tvorbě bakalářské práce jsou použity zejména informace získané z oficiálních internetových stránek jednotlivých euroregionů, Českého statistického úřadu, Ministerstva pro místní rozvoj, Centra pro regionální rozvoj a v neposlední řadě také stránky Evropské komise.

2 Teoretická východiska přeshraniční spolupráce v EU

Mezi hlavní cíle Evropské unie (European Union, EU) patří realizace kohezní politiky, zejména se jedná o snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje jednotlivých regionů, snížení zaostalosti regionů, které jsou nejvíce znevýhodněné a rovněž posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti, přičemž naplňování těchto cílů je nezbytné k harmonickému vývoji Evropské unie. EU realizuje kohezní politiku v rámci sedmiletých programovacích období, přičemž cíle kohezní politiky se v čase mění a reagují na potřeby stávajících a přistupujících členů a celkového prostředí EU. V současném programovém období 2007 - 2013 má kohezní politika tyto tři cíle:

- Cíl Konvergence,
- Cíl Konkurenceschopnost a zaměstnanost,
- Cíl Evropská územní spolupráce.

Cíl s názvem Evropská územní spolupráce je zaměřen především na podporu přeshraniční spolupráce a v menší míře pak také na nadnárodní a meziregionální spolupráci.

2.1 Územní spolupráce v Evropské unii

Kohezní politika (regionální politika EU), podporuje územní spolupráci v Evropské unii. Uskutečňuje se v rámci cíle Evropská územní spolupráce a je financována z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (European Regional Development Fund, ERDF)¹, poskytuje podporu přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci. Rozpočet pro cíl Evropské územní spolupráce je 8,7 mld. EUR, což představuje 2,5% z celkové částky, která byla vyhrazena pro regionální politiku EU v rámci programovacího období 2007-2013.

Typy územní spolupráce

Přeshraniční spolupráce je typem přímé sousedské spolupráce struktur na regionální či místní úrovni podél hranice ve všech oblastech života, do kterého jsou zapojeni všichni aktéři. Hlavním cílem přeshraniční spolupráce je snížit negativní dopady

¹ Základní nástroj regionální politiky k financování strukturální pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových programů zaměřených na nejvíce postižené oblasti a ke snižování meziregionálních nerovností.

hranic jako správních, právních a fyzických bariér, řešení společných problémů a využití doposud nevyužitého potenciálu. Přeshraniční spolupráce se zabývá širokou škálou oblastí, mezi něž patří podpora podnikání, zejména rozvoj malých a středních podniků, cestovního ruchu, kultury a přeshraničního obchodu, ale také efektivnější hospodaření s přírodními zdroji, podpora vazeb mezi městskými a venkovskými oblastmi, zlepšení přístupu k dopravě a komunikačním sítím či zajištění rovných příležitostí pro práci. Spolupráce je propojena v rámci *Sdružení evropských příhraničních regionů* (Association of European Border Regions, AEBR)². Přeshraniční spolupráce je podporována prostřednictvím operačních programů.

Meziregionální spolupráce představuje kooperaci mezi regionálními a místními institucemi ve vnitrozemských i pohraničních oblastech převážně v jednotlivých sektorech činností, tedy ne ve všech oblastech života, jak tomu bylo u přeshraniční spolupráce. Do tohoto typu spolupráce jsou zapojeni pouze vybraní aktéři. V rámci realizace cíle Evropské územní spolupráce byl vytvořen *Operační program Meziregionální spolupráce* (The Interregional Cooperation Operational Programme, OPMS). Operační program Meziregionální spolupráce je společný pro všechny členské státy EU, Norsko a Švýcarsko. Hlavním cílem programu je spolupráce mezi veřejnými orgány a institucemi s charakterem veřejných orgánů na regionální a místní úrovni za účelem výměny a přenosu zkušeností a zajištění společného rozvoje přístupů a nástrojů, které zlepši účinnost politiky regionálního rozvoje. Hlavními tématy spolupráce jsou inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a ochrana před riziky.

Nadnárodní spolupráce zahrnuje smysluplnou spolupráci mezi regiony z několika členských států EU v problematice týkající se komunikačních koridorů, ochrany před povodněmi, mezinárodního obchodu či rozvoje životaschopných a udržitelných trhů. Hlavní témata se týkají zejména inovací v oblasti univerzitních sítí, výzkumných ústavů či malého a středního podnikání, ale také zahrnují problematiku životního prostředí, zejména vodní zdroje, řeky, jezera, moře, či dostupnosti telekomunikačních sítí nebo udržitelný rozvoj měst, zejména polycentrický rozvoj. V současné době probíhá 13 nadnárodních programů v rámci cíle Evropské územní spolupráce a to v oblasti Severní periferie, Baltského moře, severozápadní Evropy, Severního moře, Atlantického pobřeží,

² AEBR je registrovanou asociací se sídlem v Gronau ve Spolkové republice Německo, v současnosti zastupuje více než 170 hraničních regionů po celé Evropě.

prostoru Alp, střední Evropy, jihozápadní Evropy, Středozeří, jihovýchodní Evropy, karibské oblasti, oblasti Indického oceánu a v oblasti Madeiry a Kanárských ostrovů. Tyto programy jsou financovány z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje, který přispívá částkou 1,8 mld. EUR³.

2.2 Historické aspekty vzniku přeshraniční spolupráce v EU

Z hlediska historického vývoje v 19. a 20. století vznikaly v Evropě nové hranice⁴, které navzájem oddělovaly sousedící státy. Jen několik států se pyšní hranicemi, které existují delší dobu. V nedávné minulosti vznikaly hranice nové, nebo došlo k obnově hranic, které existovaly již v minulosti. Vznik či obnova hranic byla způsobena zejména důsledky válečných konfliktů, se kterými se lidé žijící v příhraničních oblastech potýkali v průběhu 20. století. V tomto období se začaly formovat první pokusy o navázání přeshraniční spolupráce. Motivem pro vznik spolupráce přes hranice bylo zajištění trvalého míru, zlepšení životní úrovně, vyrovnání se vnitrozemským oblastem a stejné problémy, typické pro pohraniční oblasti, které nelze odstranit pouhou podporou rozvoje z národního centra.

Přeshraniční spolupráce vzniká v 50. letech 20. století s cílem oslabit záporné efekty hranic, zlepšit každodenní život obyvatel příhraničních oblastí a spolupracovat mezi regiony. I tento typ spolupráce mezi regiony se však potýkal s určitými problémy, mezi které patřily například odlišné správní struktury, dojíždění za prací, jazykové vzdělávání a uznávání kvalifikace, budování silnic, infrastruktura či životní prostředí. Důsledkem těchto problémů bylo chybné umísťování investic na obou stranách hranice, a proto obyvatelé žijící v těchto oblastech došli k rozhodnutí přejmout iniciativu za účelem omezení či odstranění hraničních překážek. Touto politikou se příhraniční regiony řídily v průběhu 70. a 80. let 20. století a to ve spolupráci se Sdružením evropských příhraničních regionů, s *Radou Evropy*⁵, *Evropskou komisí*⁶ a národními vládami.

³ EUROPEAN COMMISSION. *European territorial Co-operation*. [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

⁴ Za hranice lze obecně považovat linie nebo zóny, které oddělují dva kvalitativně odlišné celky.

⁵ Rada Evropy se neřadí k institucím EU, byla založena v roce 1949 a jejím prioritním cílem je ochrana lidských práv a pluralitní demokracie.

⁶ Evropská komise je jedním z hlavních orgánů Evropské unie, zastupuje a hájí zájmy Unie jako celku.

2.2.1 Přeshraniční spolupráce na přelomu 80. a 90. let 20. století

Od konce 80. let 20. století proběhly v Evropě úzce politicky a hospodářsky spjaté procesy, kterými byly zasaženy evropské příhraniční regiony. Docházelo k odstraňování vnitřních hranic uvnitř Evropské unie a k přesunu jejich funkcí na vnější hranici Unie. Objevila se snaha navázat skrz vnější hranice EU myšlenkové, politické, kulturní a hospodářské kontakty se třetími zeměmi⁷. V důsledku těchto procesů se hranice stávají propustnějšími a ztrácejí národně-státní izolovanost. Avšak hranice zůstávají stále zónami se značnými hospodářskými a sociálními rozdíly. Proto je nutno věnovat mimořádnou pozornost a mimořádnou politiku příhraničním regionům tak, aby došlo k odstranění problémů, které brání postupu integrace v Evropě⁸.

2.2.2 Principy přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráce vychází z principů partnerství, subsidiarit, rozvojové koncepce a přeshraničních struktur. *Princip partnerství* se skládá ze dvou prvků. První, *vertikální partnerství*, představuje vztah mezi úrovní Evropské unie, národní úrovní, regionální a místní úrovní, který byl vytvořen za účelem přistupovat ke stávajícím strukturám či je doplňovat, nikoli s nimi soutěžit. Druhý prvek partnerství je *horizontální*, pod tímto pojmem si lze představit vztah mezi partnery po obou stranách hranice. Podmínkou je, aby si partneři byli rovni bez ohledu na geografickou či hospodářskou velikost země případně aby se nelišili v jiných kritériích.

Ze zkušeností lze usoudit, že spolupráce přeshraničních partnerů je nejúspěšnější v oblastech, kde byla iniciativa převzata do rukou regionálních a místních činitelů. Spolupráce na základě *principu subsidiarity* vyjadřuje posilování regionálních a místních institucí jako **nejvhodnějších správních úrovní pro přeshraniční spolupráci**. Instituce nacházející se na regionální a místní úrovni mohou efektivněji odstraňovat diferencovanost struktur a kompetencí na obou stranách hranice a to díky širším znalostem o situacích ve svých oblastech.

Princip přeshraniční rozvojové koncepce je založen na poskytování informací a analýz pro integrovaný a dlouhodobý přístup, který definuje specifické cíle a priority rozvoje,

⁷ WILAM, Petr. *Podpora přeshraniční spolupráce v Evropské unii a v asociovaných zemích*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004. 70 s. ISBN 80-7042-909-7.

v jejichž rámci mohou být realizovány jednotlivé projekty. Z těchto strategií jsou následně vytvořeny krátkodobé operační programy, které berou v úvahu příslušné národní plány, určují potřeby a budoucí úkoly přeshraniční spolupráce.

Za účelem efektivního fungování přeshraniční spolupráce je nutno vytvořit odpovídající *přeshraniční strukturu*, která může být ovlivněna jak ochotou partnerů spolupracovat, tak i legislativními omezeními místních či regionálních orgánů či rozdílnými pravomocemi mezi jednotlivými úrovněmi správy v sousedních zemích. Jako přeshraniční strukturu si lze představit spojení již existujících partnerů a organizací na regionální a lokální úrovni a vytvoření trvalých podmínek ke spolupráci.⁸

2.3 Právní nástroje na podporu přeshraniční spolupráce

Za účelem fungování a rozšiřování přeshraniční spolupráce je třeba vymezit rámec, v rámci něhož bude k těmto posunům docházet. Proto jsou *multilaterální smlouvy* jedním z nejdůležitějších a nejstálějších nástrojů, které tento rámec vymezují. Mezi první multilaterální rámcové smlouvy lze zařadit, v kontextu regionální integrace, tzv. *Severskou smlouvu* z roku 1977 o přeshraniční spolupráci mezi severskými zeměmi, či velmi významnou *Madridskou rámcovou úmluvu o přeshraniční spolupráci*, která byla podepsána v roce 1980. I přesto jsou však tyto nástroje limitovány. Nejedná se totiž výhradně o smlouvy přeshraniční spolupráce, ale pouze o nástroje, které stanovují rámec pro spolupráci přes hranice a vyžadují přenos do národních zákonů. Různorodost právních systémů signatářských zemí či diferenciací v regionálních a místních řídicích orgánech v mnoha případech neumožňuje vznik přímých smluv na regionální úrovni, vytvoření stálých orgánů pro spolupráci, nebo neumožňují poskytnout výhradní pravomoc státním orgánům v záležitostech veřejného práva či přeshraniční spolupráce.

⁸ WILAM, Petr, ref. 7

2.3.1 Madridská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci

Madridská rámcová úmluva vymezující rámec přeshraniční spolupráce byla podepsána členskými zeměmi Rady Evropy dne 21. května 1980 v Madridu a vstoupila v platnost 22. prosince 1981. Prvními zeměmi, které tuto Úmluvu podepsaly byly- Německo, Norsko, Švédsko, Rakousko, Irsko, Itálie, Lucembursko a Nizozemí.

V preambuli této Úmluvy se signatáři odvolávají na zkušenosti z minulosti, které dokazují, že spolupráce, která probíhala mezi místními a regionálními samosprávami v Evropě usnadňovala jejich činnost při efektivním plnění úkolů a rovněž přispívala ke zdokonalování a rozvoji příhraničních oblastí. Signatáři také vyjádřili své odhodlání podpořit nadále tuto spolupráci v co největší míře a to především pomocí dohod v oblasti administrativy.

V hlavní části Úmluvy se strany zavazují, avšak pouze v rámci své národní legislativy, odstraňovat právní, správní a technické obtíže přeshraniční spolupráce, které by mohly omezovat podporu přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími a úřady. **Přeshraniční spolupráce** je v rámci článku 2 této Úmluvy definována takto: *„Pro účely této úmluvy termín přeshraniční spolupráce znamená jakékoliv dohodnuté jednání, jehož cílem je posílit a rozvíjet sousedské vztahy mezi územními společenstvími nebo úřady dvou nebo více smluvních stran, a uzavírání jakýchkoli dohod a smluv nezbytných k tomuto účelu. Přeshraniční spolupráce je uskutečňována v rámci působnosti a pravomoci územních společenství a úřadů dané vnitrostátním právem. Tato úmluva nemůže měnit rozsah a podstatu těchto pravomocí.“*

Další články jsou věnovány předávání odpovídajících informací ostatním smluvním stranám, svým vlastním regionálním a místním orgánům a Radě Evropy.

Přínos Madridské rámcové úmluvy je spatřován v postavení rozmanitých forem přeshraniční spolupráce na principu, který je založen na písemných dohodách.

V dodatku Úmluvy jsou navrženy modelové smlouvy a dohody o přeshraniční spolupráci, které jsou upraveny pro potřeby regionálních a místních orgánů. První skupina příloh zahrnuje pět různých modelů mezistátních dohod, a to:

⁹ COUNCIL OF EUROPE. *Treaty office*. [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/PDF/Czech/106-Czech.pdf>

- o podpoře přeshraniční spolupráce,
- o regionálních příhraničních konzultacích,
- o místních příhraničních konzultacích,
- o smluvní přeshraniční spolupráci mezi místními orgány,
- o orgánech přeshraniční spolupráce mezi místními orgány.

Druhá skupina rámcových dohod se týká smluv, dohod a statutů mezi místními orgány, přičemž jsou zohledněny různé stupně centralizace a rozdíly ve správních strukturách zúčastněných států. Jedná se o:

- rámcovou dohodu o zřízení konzultační skupiny mezi místními orgány,
- rámcovou dohodu o koordinaci při řízení příhraničních místních veřejných záležitostí,
- rámcovou dohodu o zřízení soukromoprávních příhraničních sdružení,
- rámcovou smlouvu o zřízení správních orgánů pro přeshraniční spolupráci mezi místními orgány,
- rámcovou smlouvu o poskytování dodávek nebo služeb mezi místními orgány v příhraničních oblastech,
- rámcovou dohodu o zřízení orgánů pro přeshraniční spolupráci mezi místními orgány.

Tato Úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady byla doplněna dvěma dodatky, a to *Dodatkovým protokolem k Evropské rámcové úmluvě o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady* z roku 1995 a *Protokolem č. 2 k Evropské rámcové úmluvě o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady*. V těchto dodatcích lze nalézt obhajobu zřizování stálých institucí pro přeshraniční spolupráci s právně závaznými rozhodovacími pravomocemi. Tyto instituce by umožnily územním sdružením zejména uzavírat smlouvy o přeshraniční spolupráci s územními společenstvími a orgány jiných států či zřizovat stálé orgány pro spolupráci jako veřejné nebo soukromé právní osoby.

2.3.2 Bilaterální rámcové dohody

Madridská rámcová dohoda inspirovala evropské země k uzavření dalších bilaterálních či trilaterálních smluv, které významně ovlivnily rozvoj přeshraniční spolupráce. Jedná se o spolupráci výhradně mezi státními orgány prostřednictvím protokolů a dohod, tento typ spolupráce je založen na vytváření mezistátních komisí, které mají různé plány činnosti, operují v různých geografických oblastech a podporují spolupráci v oblasti územního plánování. Státy se mohou rozhodnout podepsat dohody, které mají dát obecné základy pro regionální a místní přeshraniční spolupráci. Mezi nejvýznamnější smlouvy patří:

- Konvence Beneluxu, podepsána v roce 1986, v platná od roku 1991 zahrnující Belgii, Nizozemí a Lucembursko,
- Německo-holandská přeshraniční smlouva podepsaná v roce 1991, platná od roku 1993,
- Vídeňská dohoda mezi Itálií a Rakouskem, podepsaná v roce 1993, platná od roku 1995,
- Karlsruhská dohoda mezi Francií, Německem, Lucemburskem a Švýcarskem, podepsaná v roce 1996 a platná od roku 1997,
- Bayonnská dohoda mezi Francií a Španělskem, podepsaná v roce 1995 a platná od roku 1997¹⁰.

2.4 Euroregiony jako forma přeshraniční spolupráce v EU

„Euroregiony se často stávají moderní strukturou v rámci Evropské unie, směřující k rozvoji nové spolupráce občanů, obcí i regionů ve sjednocené Evropě¹¹.“

2.4.1 Definice euroregionu a jeho role v přeshraniční spolupráci

Euroregiony působí v Evropě více než 40 let. Jejich počátky jsou spojovány s 60. léty 20. století, kdy se spojilo několik měst a obcí Nizozemska a Německa

¹⁰ NETOLICKÝ, Václav. *Euroregiony – Úvod do problematiky*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2007, 76 s. ISBN 987-80-86754-78-9.

¹¹ DOČKAL, Vít. *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky – Růžový obláček a hrana reality*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, s. 39. ISBN 80-210-3751-2.

do tzv. *Euroregio Gronau*. Od té doby se začala přeshraniční a příhraniční spolupráce intenzivně prosazovat i v dalších částech Evropy. Příčinou pro prosazování euroregionů byly mnohaleté kladné zkušenosti s formou této spolupráce v jiných evropských zemích, ale také tlak Evropské unie a *Deklarace Rady Evropy o pohraniční a hraniční spolupráci v Evropě*. Přeshraniční spolupráce je jedním z příkladů úzké spolupráce mezi obcemi a městy po obou stranách hranice a je jedním z konkrétních výstupů činnosti euroregionu. Euroregiony se kromě přípravy a implementace příhraničních programů velmi často podílejí také na konkrétních přeshraničních projektech. Tato forma přeshraniční spolupráce by měla představovat širší platformu pro národní spolupráci obcí a měst daného příhraničního území a platformu pro přeshraniční spolupráci těchto subjektů po obou stranách hranice. V současné době je v Evropě přibližně 200 euroregionů, jež jsou zapojeny do různých forem spolupráce.

Euroregion je sdružením regionálních a místních institucí po obou stranách státní hranice, někdy s parlamentním shromážděním. Jedná se rovněž o přeshraniční organizaci s trvalým sekretariátem a odborným správním personálem a s vlastními finančními prostředky. Dle soukromého práva, je založen na účelových národních svazech nebo nadacích na obou stranách hranice dle příslušného veřejné práva, nebo dle veřejného práva, založen na mezistátních smlouvách, které upravují členství v ostatních institucích¹².

Mezi poslání euroregionu patří zejména vymezení pracovní oblasti dle společných zájmů, zlepšení úrovně v oblasti bydlení, pracovních příležitostí, volného času a kultury. Euroregiony poskytují poradenství, podporu a koordinují přeshraniční spolupráci zejména v oblasti hospodářského rozvoje, dopravy, územního plánování, ochrany životního prostředí, kultury a sportu, zdravotnictví, energie, sociální spolupráce, agrárního rozvoje, komunikace či bezpečnosti. Další úlohou euroregionů je realizace smluv, dohod a ujednání, které byly uzavřeny na evropské úrovni a mezi státy a jejich zavedení do přeshraniční praxe. V této formě přeshraniční spolupráce je sociálně-kulturní spolupráce stejně důležitá jako spolupráce v oblasti hospodářství a infrastruktury¹³.

¹² NETOLICKÝ, Václav, ref. 10

¹³ WILAM, Petr, ref. 7

2.4.2 Euroregiony v České republice

Vznik euroregionů v České republice (ČR) má obdobné důvody a cíle jako v jiných evropských zemích. Jde zejména o překonávání překážek, vytvořených historických vývojem a podílení se na zvyšování hospodářské úrovně pohraničních oblastí. Nejen Česká republika, ale také řada dalších zemí se na počátku 90. let 20. století ocitá v situaci, kdy dochází ke změně politického režimu a centrálně plánovaná ekonomika je nahrazována ekonomikou tržní. Hranice mezi jednotlivými státy přestávají být uzavřenými bariérami a vznikají tak nové impulsy pro sociální i ekonomický rozvoj. I přes vznik spousty nových možností rozvoje příhraničních regionů, které se počátkem 90. let 20. století objevují, výrazná pozornost se této problematice nevěnovala. Pozornost centrálních orgánů byla věnována zejména zásadním otázkám změn politicko-ekonomického systému a problémy regionálního rozvoje se proto dostaly do pozadí. Regionální politika České republiky se prvotně soustřeďovala na podporu zejména strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionů. O podpoře pro další regiony rozhodovala vláda. V tomto období postrádaly instituce praktické zkušenosti s uskutečňováním přeshraniční spolupráce a chyběly také potřebné struktury a nástroje na místní a regionální úrovni pro výkon spolupráce přes hranici. Mezi první regiony v České republice, které si uvědomily, jak lze využít šanci řešit problémy svou vlastní aktivitou a spoluprací se zahraničními partnery patřily příhraniční oblasti sousedící s Bavorskem a poté také se Saskem a Rakouskem. Výsledkem navazování příhraničních kontaktů byl vznik euroregionů. V současné době se na území ČR nachází **třináct euroregionů**. Každý z těchto euroregionů je specifický z hlediska velikosti, počtu obyvatel, struktury členské základny i orgánů jednotlivých euroregionů.

2.5 Podpora přeshraniční spolupráce v EU

Zlepšení situace na hranicích bylo hlavní příčinou vzniku přeshraničních regionů s dlouhodobými cíli a strategiemi na všech vnitřních i mnoha vnějších hranicích EU. Přeshraniční regiony mohly čerpat podporu z daného cíle regionální politiky EU prostřednictvím navržených operačních programů.

2.5.1 Nástroje podpory přeshraniční spolupráce v EU v letech 1990-2006

Prvním z nástrojů podpory přeshraniční spolupráce byla iniciativa *Interreg I*, která probíhala v letech 1991-1993 a podporovala 31 operačních programů, jak na vnitřní tak na vnější hranici Evropské unie. V rámci této iniciativy byl podporován rozvoj strukturálních změn zaostávajících regionů a v ostatních regionech Evropské unie projekty zaměřené na dopravu, komunikace, životní prostředí, obchod, turistický ruch, rozvoj venkova a školství.

V období let 1994-1999 navázal na tuto iniciativu *Interreg II*, který se týkal tří oblastí. Iniciativa *Interreg IIA* se zaměřovala na přeshraniční spolupráci, *Interreg IIB* měla za cíl dokončit výstavbu vybraných energetických sítí a *Interreg IIC* se zaměřovala na nadnárodní činnost v prostorovém plánování. V rámci této iniciativy bylo schváleno 59 operačních programů, poprvé tato iniciativa zahrnovala všechny příhraniční regiony podél vnitřních i vnějších hranic Unie.

Program *Interreg III* pro období 2000 - 2006, se skládal ze tří částí (A, B, C), je další z iniciativ Evropských společenství, která byla schválena Evropskou komisí pro členské země Evropské unie a je nástrojem pro překonání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti. Část A se dotýkala přeshraniční spolupráce, část B byla zaměřena na nadnárodní spolupráci a část C podporovala meziregionální spolupráci.

S cílem zesílit spolupráci a podpořit integraci zemí střední a východní Evropy do EU v rámci programu Phare byla vytvořena Iniciativa *Phare Cross-Border Cooperation Initiative*¹⁴. Tato iniciativa byla silně inspirována iniciativou *Interreg* a objevila se v rozpočtu EU v roce 1994. Spolufinancování činností v rámci programů *Interreg*, podpora přeshraniční spolupráce mezi regiony Evropské unie a zemí ze střední a východní Evropy a příprava kandidátských zemí na čerpání finančních prostředků z programu *Interreg IIIA* po vstupu do EU byly hlavní náplní této iniciativy. Aby mohla být tato iniciativa realizována, bylo potřeba přijmout zvláštní směrnici, která upravovala zajištění nebo zkvalitnění přeshraniční infrastruktury. Jednalo se zejména o zkvalitnění silničního propojení a propojení hraničních přechodů, ochranu životního prostředí

¹⁴ Je jedním ze zdrojů nevratné pomoci, který Evropská unie poskytuje zemím střední a východní Evropy již od roku 1990.

či podporu turistiky, ale také o zlepšení toku informací a komunikace mezi příhraničními regiony.

Mezi obecné cíle iniciativy Phare CBC patřila podpora hospodářského rozvoje příhraničních regionů posilováním stávajících struktur, posilování konkurenceschopnosti českých podniků a celkové ožívování hospodářství na obou stranách hranic, překonávání problémů zatěžujících regiony na obou stranách hranic (např. znečišťování životního prostředí a nedostatečná infrastruktura) či snižování periferního charakteru těchto oblastí a tím zvyšování životní úrovně obyvatel nebo prohlubování spolupráce mezi občany hraničních regionů¹⁵.

V roce 1996 byl rovněž zahájen program *Phare CREDO* pro rozvoj příhraničních regionů středoevropských zemí a zemí vzniklých po rozpadu Svazu sovětských socialistických republik. K cílům programu patří podpora dobrých sousedských vztahů, zajištění sociální stability a ekonomický rozvoj v těchto příhraničních regionech. V rámci projektu došlo k realizaci projektů v oblasti hospodářského rozvoje, životního prostředí, městských a regionálních správních orgánů či v oblasti lidských zdrojů¹⁶.

Za účelem financovat přeshraniční spolupráci v zemích východní Evropy, které přímo sousedí se zeměmi EU nebo se středoevropskými státy byl vytvořen program *Tacis CBC* pojednávající o přeshraniční spolupráci s Běloruskem, Moldávií, Ruskem a Ukrajinou. Mezi hlavní úlohy tohoto programu patřila pomoc příhraničním regionům při překonávání jejich specifických rozvojových problémů, podpora propojení sítí na obou stranách hranice, snížení příhraničních ekologických rizik a znečišťování životního prostředí¹⁷.

Naopak program *CARDS* vznikl v roce 2000, aby poskytl pomoc zemím západního Balkánu, konkrétně Albánii, Bosně a Hercegovině, Srbsku, Černé Hoře a Makedonii. Byl vytvořen za účelem podpořit přeshraniční spolupráci těchto zemí mezi sebou

¹⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. CBC Phare-Strukturální fondy. [online]. 2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Predvstupni-nastroje/Phare/CBC-Phare>

¹⁶ EUROPEAN COMMISSION. Launch of the EU-PHARE CREDO programme. *Cordis*. [online]. 2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: http://cordis.europa.eu/fetch?CALLER=EN_NEWS&ACTION=D&DOC=49&CAT=NEWS&QUERY=012574a3c675:9a8e:0f8b91b7&RCN=10286

¹⁷ EUROPEAN COMMISSION. TACIS Cross Border Cooperation (CBC). [online]. 2001 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leader2/rural-en/euro/p8-1-6.pdf>

navzájem a mezi Evropskou unií. Ale také pro podporu přeshraniční spolupráce mezi těmito zeměmi a kandidátskými zeměmi EU¹⁸.

2.5.2 Nástroje podpory přeshraniční spolupráce v EU v programovacím období 2007-2013

V období 2007—2013 je Iniciativa Společenství Interreg nahrazena programy cíle Evropská územní spolupráce, mezi které patří přeshraniční spolupráce, nadnárodní spolupráce, meziregionální spolupráce, program Espon 2013 a Interact II¹⁹.

Programy *přeshraniční spolupráce*, jsou programy podporující spolupráci neziskových subjektů z území NUTS III, které se nachází na státní hranici, s obdobnými subjekty z druhé strany hranice. Jsou financovány v rámci ERDF a to částkou 5,6 mld. EUR.

Nadnárodní spolupráce je rozdělena do několika zón. V rámci tohoto programu je podporován přenos zkušeností mezi veřejnými orgány a institucemi veřejnoprávního charakteru zejména v oblasti inovací, dopravní dostupnosti, životního prostředí a zvyšování atraktivity měst a regionu.

Meziregionální spolupráce se v rámci programu *INTERREG IVC*²⁰ se mohou účastnit subjekty ze všech 27 členských států, ale také subjekty z Norska a Švýcarska. Program se zaměřuje na zvýšení efektivity politiky regionálního rozvoje, a to prostřednictvím výměny zkušeností a společným rozvojem nástrojů regionální politiky.

Z fondů EU je pro něj vyčleněno 321,32 mil. EUR, které by měly být doplněny z národních veřejných zdrojů zúčastněných států o 83,77 mil. EUR. V rámci programu neexistuje specifická finanční alokace pro jednotlivé země.

¹⁸ WILAM, Petr, ref. 7

¹⁹ WILAM, Petr, ref. 7

²⁰ Program navazuje na iniciativu INTERREG IIIC, která probíhala v letech 2000-2006, hlavním cílem je zvýšení účinnosti nástrojů regionální politiky a efektivnosti regionální politiky.

Program *ESPON* je určen pro všechny členské státy EU, Norsko, Švýcarsko a pro státy, které se o členství v EU ucházejí. Hlavním cílem programu ESPON je podpora výzkumu v oblasti územního plánování a regionálního rozvoje²¹.

Program *INTERACT II* se zaměřuje na šíření znalostí, zkušeností a dalších výstupů programů přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. V rámci tohoto programu je vytvořen prostor pro diskuzi o strategiích přeshraničního a nadnárodního regionálního rozvoje a zajištění přenosu inovací. Cílovými skupinami jsou evropské instituce a orgány zajišťující programy evropské územní spolupráce, tj. orgány programů spolupráce na přeshraniční, meziregionální a nadnárodní úrovni²².

2.5.3 Podpora přeshraniční spolupráce v ČR

V rámci Cíle Evropská územní spolupráce probíhá v programovacím období 2007-2013 5 bilaterálních operačních programů přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a sousedními státy - jedná se o přeshraniční spolupráci:

- ČR – Sasko,
- ČR – Bavorsko,
- ČR – Rakousko,
- ČR – Slovensko,
- ČR – Polsko.

Operační program *Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko* je určen pro Karlovarský, Ústecký a Liberecký kraj na české straně, na německé straně se jedná o regiony Vogtlandkreis, AueSchwarzenberg, Annaberg, Mittlerer, Erzgebirgskreis, Freiberg, Weißeritzkreis, Sächsische Schweiz, Bautzen, Löbau-Zittau, Zwickauer Land, Stollberg, Mittweida, Meißen, Kamenz, Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Saale-Orla-Kreis, Greiz a statutární města Zwickau, Chemnitz, Dresden, Görlitz a Hoyerswerda a Plauen. Z ERDF je pro tuto spolupráci vyčleněno 207,40 mil. EUR, které mají být doplněny z českých a německých národních veřejných zdrojů o 36,60 mil. EUR. Pro českou stranu

²¹ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. *Evropská územní spolupráce- Centrum pro regionální rozvoj*. [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/evropska_uzemni_spoluprace.html

²² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Evropská územní spolupráce. Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace>

je z fondů EU plánováno 67,20 mil. EUR (cca 1,89 mld. Kč), což činí přibližně 0,25 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku²³.

Do programu přeshraniční spolupráce není zahrnut Středočeský kraj a Praha.

Program *Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko a Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko* vychází z předcházející přeshraniční spolupráce v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA. Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko je financována z ERDF a je pro ni vyčleněno 115,51 mil. EUR, které mají být z českých a německých národních veřejných zdrojů doplněny o 20,38 mil. EUR²⁴. Pro přeshraniční spolupráci ČR – Rakousko je vyčleněno 107,44 mil. EUR, které mají být doplněny z českých a rakouských národních veřejných zdrojů. Pro českou stranu je z fondů EU plánováno 69,12 mil. EUR²⁵.

Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko vychází z přeshraniční spolupráce v rámci Iniciativy INTERREG III. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj vyčleněno 92,74 mil. EUR, které mají být z českých a slovenských národních veřejných zdrojů doplněny o 16,37 mil. EUR. Pro českou stranu je z fondů EU plánováno 56,55 mil. EUR, což činí přibližně 0,21 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku²⁶.

Operační program *Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko* zahrnuje na české straně Liberecký, Královehradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský kraj, v Polsku se týká regionů jeleniogórsko-wałbrzyského, opolského, rybnicko-jastrzebského

²³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR-Sasko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-12-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Sasko-CR>

²⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Bavorsko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Cil-3-CR-Bavorsko>

²⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Rakousko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Rakousko-CR>

²⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Slovensko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-CR-Slovensko>

a bielsko-bialského²⁷. Z ERDF je vyčleněno pro realizaci této spolupráce vyčleněno 219,46 mil. EUR²⁸.

²⁷ BUSINESSINFO. *Přeshraniční spolupráce*. [online]. 2012 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/zdroje-financovani-z-eu/preshranicni-spoluprace.html>

²⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Polsko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-CR-Polsko>

3 Charakteristika vybraných euroregionů v česko-polském příhraničí

Tato kapitola se na začátku věnuje stručnému popisu třinácti euroregionů nacházejících se v České republice a dále se pak orientuje na popis vybraných euroregionů na česko-polské hranici.

3.1 Euroregiony v ČR

Přeshraniční spolupráce v České republice v současné době probíhá v rámci 13 euroregionů, které spolupracují se čtyřmi sousedními státy, tedy s regiony v Německu, Rakousku, na Slovensku a v Polsku. V České republice euroregiony zaujímají více než polovinu území. Tabulka č. 3.1 znázorňuje jednotlivé euroregiony v ČR, včetně doby jejich vzniku a státu, se kterým daný euroregion spolupracuje.

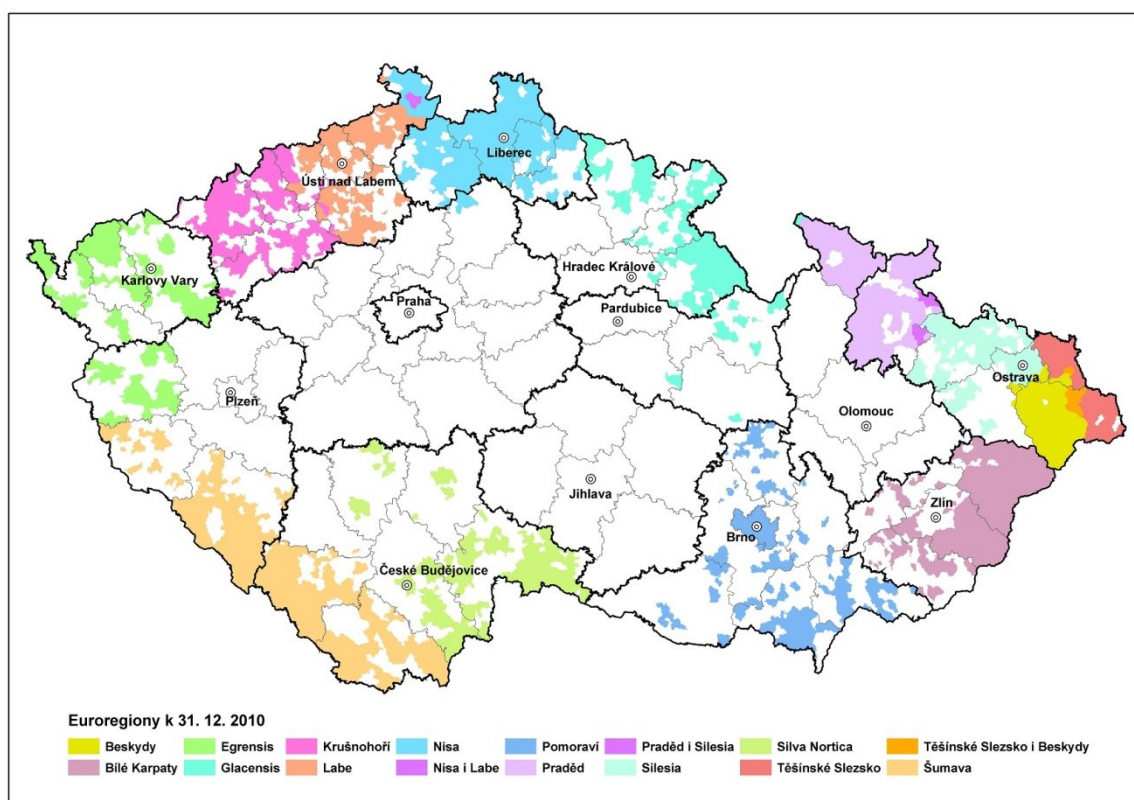
Tabulka č. 3.1: Seznam euroregionů v ČR

Název euroregionu	Datum vzniku	Spolupracující stát
Nisa	21.12.1991	Německo, Polsko
Labe	24.06.1992	Německo (Sasko)
Krušnohoří	18.12.1992	Německo (Sasko)
Egrensis	03.02.1993	Německo (Sasko)
Šumava	20.09.1992	Německo, Rakousko
Glacensis	05.12.1996	Polsko
Praděd	02.07.1997	Polsko
Těšínské Slezsko	22.04.1998	Polsko
Silesia	20.09.1998	Polsko
Pomoraví	23.06.1999	Rakousko, Slovensko
Beskydy	09.06.2000	Polsko, Slovensko
Bílé Karpaty	30.07.2000	Slovensko
Silva Nortica	28.05.2002	Rakousko

Zdroj: Euroregion Neisse-Nisa-Nysa, 2012, vlastní zpracování

Jak vyplývá z výše uvedených dat, euroregiony v ČR vznikaly již od roku 1991, formovaly se v rámci více než desetiletého procesu a poslední euroregion byl vytvořen v roce 2002. Prvním euroregionem, který vznikl na území ČR, byla *Nisa* na česko-německé hranici. Dalšími euroregiony, které vznikly na česko-německé hranici, byly *Labe*, *Krušnohoří*, *Egrentis* či *Šumava*. Euroregiony nacházející se na česko-polské hranici se formovaly v letech 1996-1998, patří mezi ně *Glacensis*, *Praděd*, *Těšínské Slezsko*, *Silesia*. Další euroregiony, které doplnily ty stávající, vznikly na česko-rakouské a česko-slovenské hranici v letech 1999-2002 a jedná se o euroregion *Pomoraví*, *Beskydy*, *Bílé Karpaty* a *Silva Nortica*. Na obrázku č. 3.1 je znázorněno geografické rozložení euroregionů²⁹.

Obrázek 3.1: Euroregiony v ČR

Zdroj: Český statistický úřad, 2010; vlastní úprava

²⁹ EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Benchmarkingová analýza Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa a ostatních euroregionů v ČR s důrazem na česko-polskou hranici. *Ern.cz* [online]. 2012 [2013-02-16]. Dostupné z: http://www.ern.cz/analiza/ern_cz/cz/?D=2

Geografická rozloha euroregionů

Euroregiony se od sebe liší nejen počtem obyvatel, ale také svou velikostí. Dle velikosti lze euroregiony dělit na:

- *velké* – jejichž rozloha je větší než 2200 km², mezi velké regiony lze zařadit euroregion Šumava, Bílé Karpaty a Nisa,
- *střední* – s rozlohou v rozmezí 1500 km² až 2200 km², díky rozloze jednotlivých euroregionů lze do této skupiny lze zařadit většinu těchto regionů,
- *malé* – jejichž rozloha je menší než 1500 km², k nejmenším euroregionům patří Těšínské Slezsko, Beskydy a Silesia³⁰.

Tabulka 3.2 uvádí geografickou rozlohu jednotlivých euroregionů v České republice v km².

Tabulka 3.2: Rozloha euroregionů v ČR

Euroregion	Rozloha v km ²
Šumava	3 678,1
Nisa	2 713,5
Bílé Karpaty	2 236,0
Praděd	1 895,2
Egrensis	1 836,3
Glacensis	1 745,4
Pomoraví	1 692,9
Silva Nortica	1 642,8
Labe	1 558,1
Krušnohoří	1 531,9
Silesia	1 074,3
Beskydy	948,5
Těšínské Slezsko	763,2

Zdroj: Euroregion Neisse-Nisa-Nysa, 2012; vlastní zpracování

³⁰ EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Benchmarkingová analýza Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa a ostatních euroregionů v ČR s důrazem na česko-polskou hranici. *Ern.cz* [online]. 2012 [2013-02-16]. Dostupné z: http://www.ern.cz/analyza/ern_cz/cz/?D=6

Z tabulky 3.2 vyplývá, že nejrozlehlejším euroregionem je Šumava, která pokrývá 3 678,1 km², naopak nejmenší rozlohu má euroregion Těšínské Slezsko s 763,2 km². Celkově je velikost euroregionů rozdílná, kdy mezi největším a nejmenším euroregionem je rozdíl téměř 3 000 km² a většina se jich nachází v rozmezí 1500 km² až 2200 km².

Počet obyvatel

Dalším ukazatelem, kterým se od sebe euroregiony liší je počet obyvatel žijících na daném území. Tabulka 3.3 znázorňuje počet obyvatel žijících v jednotlivých euroregionech.

Tabulka č. 3.3: Počet obyvatel v euroregionech v ČR, rok 2011

Euroregion	Počet obyvatel
Pomoraví	662 527
Nisa	426 193
Labe	354 553
Bílé Karpaty	590 301
Těšínské Slezsko	337 456
Krušnohoří	317 610
Glacensis	269 577
Silva Nortica	444 500
Egrensís	356 659
Silesia	492 341
Šumava	175 893
Beskydy	167 534
Praděd	127 929

Zdroj: Český statistický úřad, 2013; vlastní zpracování

3.2 Charakteristika vybraných euroregionů v česko-polském příhraničí

Pro další účely této práce byly vybrány euroregiony na česko-polském příhraničí, a to euroregiony Nisa, Glacensis, Praděd, Těšínské Slezsko, Silesia a Beskydy.

3.2.1 Euroregion Nisa

Počátky vzniku euroregionu Nisa se datují od 21. prosince 1991, řadí se tak k nejstarším euroregionům v ČR vůbec. Nachází se v oblasti Trojmezí, kde se dotýkají jihovýchodní hranice Německa, jihozápadní hranice Polska a severní hranice ČR. Skládá se z okresu Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily a okresu Děčín na české straně, na polské straně se jedná o Powiat Bolesławiecki, Jaworski, Jeleniogórski, Kamiennogórski, Lubański, Lwówecki, Złotoryjski

Obrázek 3.2: Euroregion Nisa

Zdroj: Český statistický úřad, 2005; a město Jelenia Góra a na německé straně zde okres vlastní úprava

Bautzen a okres Görlitz. Euroregion se rozkládá na území více než 13 000 km² a obývá ho přes 1 700 000 obyvatel. Všechny tři oblasti jsou spojeny společným historickým vývojem a řadou zájmů i problémů, které bylo nutno v minulosti řešit. Na české straně se nachází 131 obcí s celkem 426 193 obyvateli³¹. V příloze 1 lze nalézt podrobný seznam českých obcí nacházejících se v euroregionu Nisa, včetně počtu jejich obyvatel a průměrného věku obyvatel.

³¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Základní statistické ukazatele Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. *Czso.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/zakladni_statisticke_ukazatele_euroregionu_neisse_nisa_nysa

Obrázek 3.3: Podrobná mapa Euroregionu Nisa

Zdroj: Český statistický úřad, 2005; vlastní úprava

Právní status

Dokumenty, které upravují fungování Euroregionu Nisa, se nazývají *Rámcová dohoda Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa* a *stanovy Euroregionu*. Euroregion je dobrovolným zájmovým sdružením českých, polských a německých obcí, měst, okresů a dalších samosprávných subjektů a institucí, které působí na daném území, postrádajícím právní subjektivitu. Mezi subjekty vykonávající správu Euroregionu patří na německé straně Kommunalgemeinschaft EUROREGION NEISSE e. V., na české straně je to Regionální sdružení EUROREGION NISA a na polské straně se jedná o Stowarzyszenie Gmin Polskich EUROREGIONU NYSA.

Organizační struktura

Organizační strukturu euroregionu Nisa tvoří Rada sdružení, Prezídium, společný sekretariát, euroregionální skupiny expertů a Fórum bezpečnosti. Vrcholným orgánem je *Rada sdružení*, která rozhoduje o činnosti sdružení nebo o zřízení a způsobu vedení společných financí a o podmínkách, za kterých mohou být využity. Rada funguje rovněž jako kontrolní orgán ve věci plnění přijatých rozhodnutí. Zasedání Rady jsou přístupné veřejnosti, může se jich tedy účastnit každý občan České republiky, zasedání se konají minimálně jednou za rok. Činnost Rady je upravena jednacím řádem, ve kterém je stanoven jak počet členů Rady, způsob, jakým jsou do funkce jmenováni či pravidla,

dle kterých se jednání Rady musí řídit. Dalším orgánem sdružení je *Prezídium*, které plní funkci rozhodovacího a zastupujícího orgánu mezi zasedáními Rady a je tvořeno předsedy či prezidenty jeho členů. *Společný sekretariát* slouží k administrativním a koordinačním účelům, mezi jehož hlavní úkoly patří koordinace činnosti všech orgánů a grémií a rovněž starost o záležitosti týkající se orgánů Sdružení. Je tvořen třemi sekretáři, *jejichž funkcí je zastoupení zúčastněných členů na základě plné moci*. Euroregionální skupiny expertů (dále jen EUREX) přispívají k rozvoji Euroregionu. Mezi jejich hlavní činnost patří tvorba nových potřebných odborných cílů, přičemž jejich činnost musí být v souladu s euroregionálními prioritami či zpracovávání doporučení pro Radu, Prezídium a Sekretariát. Členové EUREXu jsou jmenováni na základě jednacího řádu. Fórum bezpečnosti zajišťuje spolupráci a výměnu informací mezi národním, trinacionálními a komunálními grémii. Grémia vznikla s cílem udržet a zvýšit bezpečnost a pořádek. Fórum bezpečnosti je řízeno Prezídiem, přípravu jednání má na starost Sekretariát a koná se jednou ročně. Financování a organizaci jednání má na starost hostitelská strana³².

Financování

Euroregion Nisa je financován prostřednictvím dotačních programů, mezi které patří podél sasko-české hranice *Cíl 3 mezi svobodným státem Sasko a Českou republikou*, podél sasko-polské hranice *program přeshraniční spolupráce mezi svobodným státem Sasko a Polskem*, ale také prostřednictvím *programu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou*. Dále je financování zajišťováno prostřednictvím *Fondu malých projektů*, který slouží zejména pro udržování a prohlubování přeshraničních informací, komunikaci a spolupráci mezi obyvateli, spolky a úřady ze společného dotačního území, ale také k posilování identifikace obyvatelstva s jejich životním prostorem. Pro českou a polskou část Euroregionu Nisa slouží *Fond malých projektů programu Česká republika – Polsko*, pro českou a německou část Euroregionu Nisa lze využít *Fond malých projektů programu Sasko – Česká republika* a pro německou část Euroregionu Nisa a protilehlé území Polska slouží *Fond malých projektů programu*

³² EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Struktura. *Ern.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.ern.cz/index.php?D=246>

*Sasko-Polsko*³³. Celkem bylo alokováno z Fondu mikroprojektů 6 890 000 EUR, pro českou část 2 990 000 EUR a pro polskou část 3 900 000 EUR³⁴.

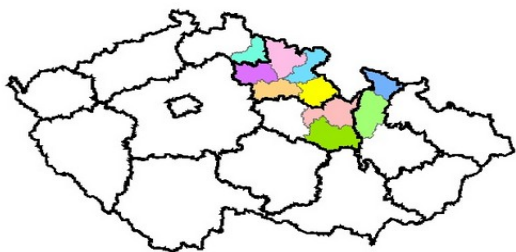
Cíle euroregionu

Hlavním důvodem pro založení euroregionu Nisa, byla podpora rozvoje příhraničních oblastí, vytvoření společného, rozmanitého prostoru pro přeshraniční spolupráci a vytvoření společného právního subjektu. Mezi hlavní cíle lze zařadit tvorbu společného, integrovaného prázdninového a turistického regionu a společného plánovacího prostoru Euroregionu Nisa. Dále je kladen důraz na uzavírání mezivládních dohod směřujících k přeshraniční spolupráci, která je závazná. Mezi dílčí cíle patří spolupráce v otázkách územního plánování, spolupráce při likvidaci požárů a přírodních katastrof, zachování a zlepšování životního prostředí, spolupráce v oblasti rozvoje příhraniční turistiky a zřizování nových přechodů pro osobní a veřejnou dopravu, spolupráce v humanitární a sociální oblasti, zkvalitňování hospodářství a růst životní úrovně, výstavbu a přizpůsobování infrastruktur přesahujících státní hranice a také kulturní výměnu a péči o společné kulturní dědictví³⁵.

3.2.2 Euroregion Glacensis

Dne 5. prosince 1996 byla podepsána Smlouva o vytvoření Euroregionu Glacensis.

Obrázek 3.4: Euroregion Glacensis

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

Jedná se o spolupráci mezi městy a obcemi na Pomezí Čech, Moravy a Kladska na české straně a obcí Kladské oblasti na straně polské. Z pohledu ČR zde patří okres Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Jeseník a Šumperk a z pohledu Polska se zde řadí okresy Kłodzko,

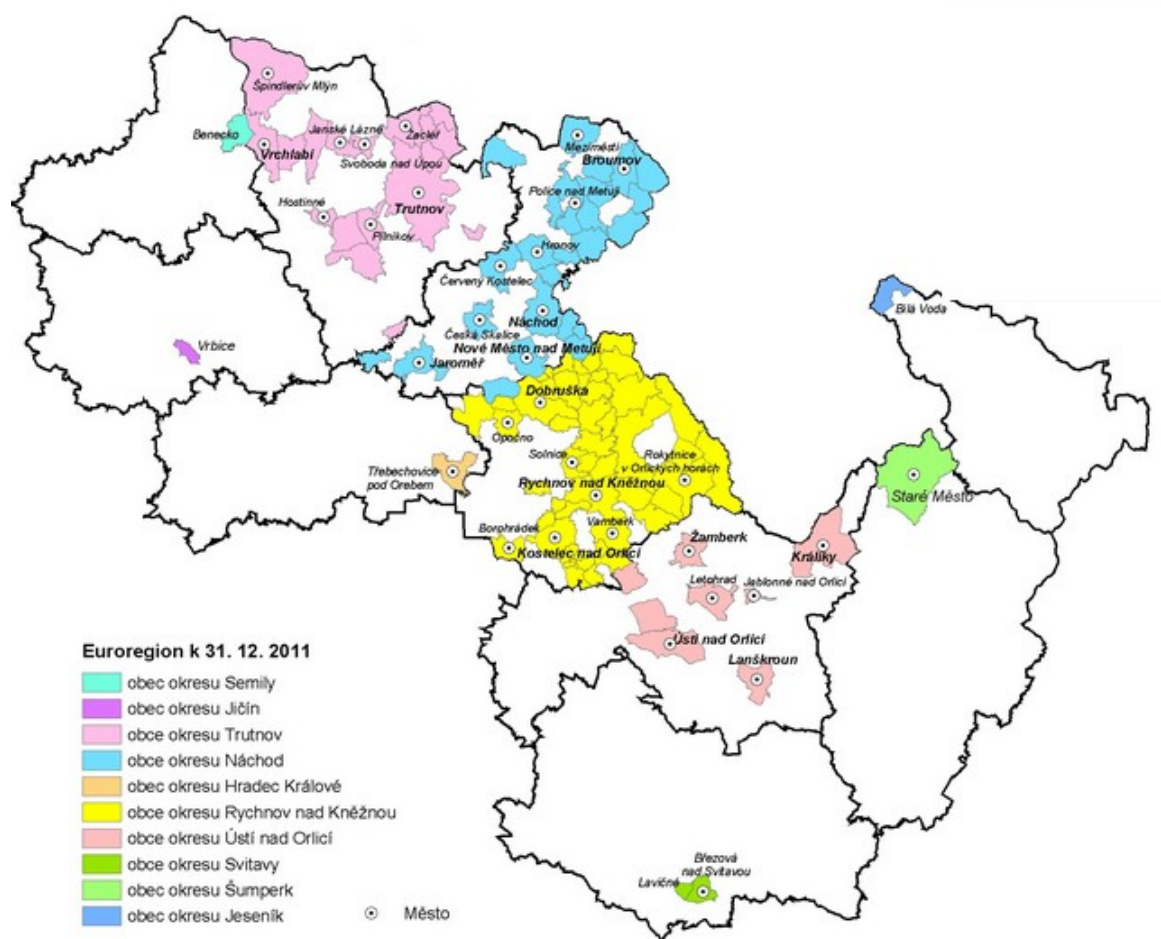
³³ EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Fondy. *Neisse-nisa-nysa.org*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=37&L=1>

³⁴ EUROREGION PRADĚD. Programy EU. *Europradéd.cz* [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.europradéd.cz/index.php?show=FM-o-programu-fond>

³⁵ EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Základní údaje. *Ern.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.ern.cz/index.php?D=245>

Ząbkowice, Wałbrzych, Strzeliń a Dzierżoniów. Euroregion se rozkládá na území o rozloze přibližně 4900 km² a žije zde přes 1 milion obyvatel³⁶. Na české straně se nachází 106 obcí s celkovým počtem obyvatel 269 577³⁷. Podrobný seznam obcí, počtu obyvatel a jejich průměrný věk se nachází v příloze 2.

Obrázek 3.5: Podrobná mapa Euroregionu Glacensis

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

³⁶ EUROREGION GLACENSIS. Úvodem. *Euro-glacensis.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/uvodem.html>

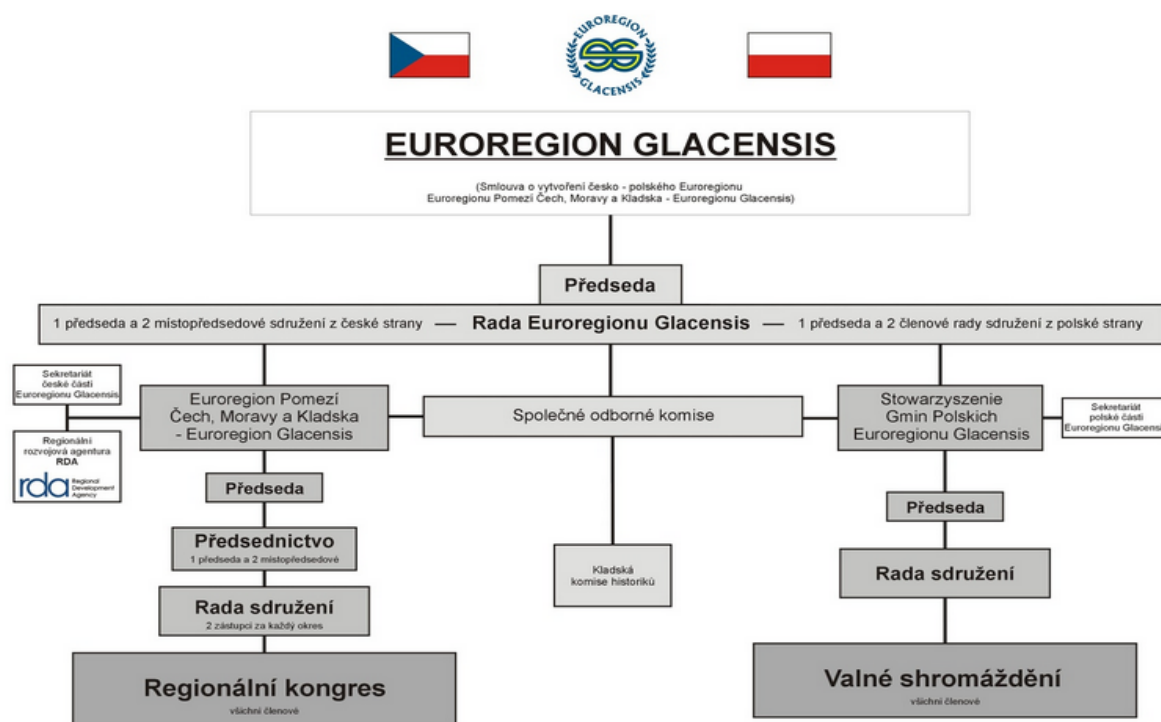
³⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Euroregiony. *Czso.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/euroregiony>

Právní status

Euroregion je dobrovolným svazem Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis a sdružení měst a obcí Euroregionu na Pomezí Čech, Moravy a Kladska. Zakládajícím dokumentem Euroregionu je Smlouva o založení česko-polského Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, dále lze zařadit mezi stěžejní dokumenty Stanovy Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska, Stanovy sdružení Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Stanovy Sdružení měst a obcí Euroregionu Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, či Strategii rozvoje euroregionu³⁸.

Organizační struktura

Obrázek 3.6 Organizační struktura Euroregionu Glacensis

Zdroj: Euroregion Glacensis, 2012; vlastní úprava

³⁸ EUROREGION GLACENSIS. Dokumenty. *Euro-glacensis.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/dokumenty.html>

Zákonodárným orgánem Sdružení je *Rada*, která je složena ze tří zástupců z České republiky a tří zástupců z Polska. Členové jsou jmenováni v rámci národních struktur, pravomoc na jmenování zástupců do orgánů Euroregionu má Valná hromada. Zasedání Rady jsou přístupné veřejnosti, na toto zasedání může přizvat zástupce samosprávných úřadů, zřizujících a kontrolních orgánů samosprávných územních celků či vládní státní správy. Společná odborná komise plní funkci kontrolního orgánu. Skládá se ze čtyř členů, kteří jsou jmenováni Radou. Sekretariáty euroregionu působící na obou stranách hranice vykonávají koordinační a administrativně výkonnou činnost. Komise a pracovní skupiny mají na starost zpracovávání podkladů formou žádostí a doporučení a poté tyto žádosti předkládají Radě, která je schvaluje a dohlíží na jejich realizaci. Ke vzniku či zániku těchto Skupin dochází na základě usnesení Rady. Komise provádí výzkum a regionální vzdělávání³⁹.

Financování

K financování Euroregionu slouží členské příspěvky, příspěvky z vlastních zdrojů jednotlivých euroregionů, dotace, podpůrné prostředky, dary a jiné zdroje financování. Celkové příjmy polské části euroregionu v letech 1996-8/2011 činily 15 621 591,22 PLN, z toho 81,2 % činily vnější příjmy. Euroregion Glacensis byl z největší části financován z podpůrných programů EU, mezi které lze zařadit *Phare CREDO*, *Program příhraniční spolupráce Phare CBC*, *Iniciativa Společenství INTERREG IIIA*, *Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007 – 2013*⁴⁰. V rámci Fondu mikroprojektů bylo celkem alokováno 11 965 000 EUR, z toho pro českou část 6 965 000 EUR a pro polskou část 5 000 000 EUR⁴¹.

Cíle euroregionu

Evropská charta příhraničních regionů, jež dala základ pro spolupráci na obou stranách hranice, obsahuje doporučení a náměty pro dynamický hospodářský, sociální a kulturní rozvoj příhraničních regionů v Polské a České republice. Mezi hlavní cíl Euroregionu patří překonávání disparit vzniklých v minulosti a posílení integrace

³⁹ EUROREGION GLACENSIS. 15 let Euroregionu. *Euro-glacensis.cz*. [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: http://www.euro-glacensis.cz/files/vyrocní_zpravy/euroregion_glacensis_15_let_zkusenosti.pdf

⁴⁰ EUROREGION GLACENSIS. 15 let Euroregionu. *Euro-glacensis.cz*. [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: http://www.euro-glacensis.cz/files/vyrocní_zpravy/euroregion_glacensis_15_let_zkusenosti.pdf

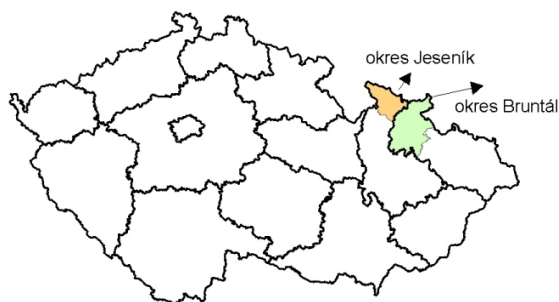
⁴¹ EUROREGION PRADEJ. Programy EU. *Europraděd.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euopraded.cz/index.php?show=FM-o-programu-fond>

mezi kooperujícími oblastmi. Mezi dílčí cíle se řadí spolupráce v oblasti územního plánování, spolupráce v oblasti hospodářství a obchodu, zachování a zlepšování životního prostředí, spolupráce v humanitární a sociální oblasti, výstavba a přizpůsobení infrastruktury, které přesahují státní hranice, rozvoj turistiky a zřizování nových hraničních přechodů, spolupráce v oblasti školství, kultury a sportu či spolupráce při předcházení vzniku, průběhu a odstraňování důsledků přírodních katastrof a živelných pohrom⁴².

3.2.3 Euroregion Praděd

Euroregion Praděd vznikl 2. července 1997 podpisem Rámcové dohody o vzniku česko-polského euroregionu. Nachází se ve východní části České republiky a na jihu

Obrázek 3.7: Euroregion Praděd

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

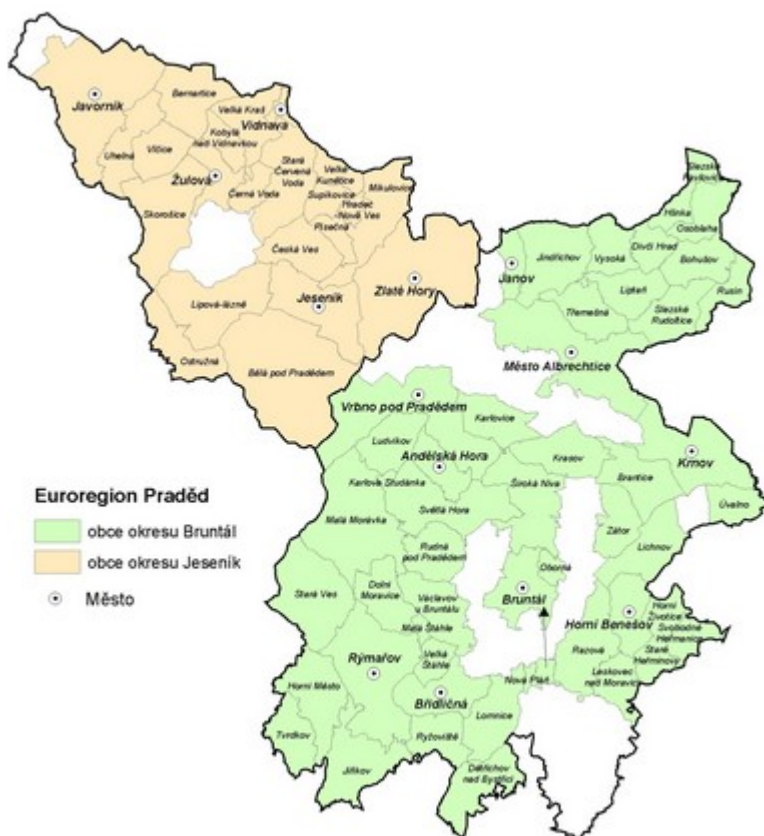
Polska. Skládá se z okresů Bruntál a Jeseník v České republice a z území Opolského Slezska v Polsku. Na území téměř 7 400 km² žije přes 870 000 obyvatel⁴³. V české části Euroregionu se nachází 72 obcí, ve kterých žije celkem 127 929 obyvatel⁴⁴, podrobný seznam obcí se nachází v příloze 3.

⁴² EUROREGION GLACENSIS. Úvodem. *Euro-glacensis.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/uvodem.html>

⁴³ WILAM, Petr, ref. 7

⁴⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Euroregiony. *Czso.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/euroregiony>

Obrázek 3.8: Podrobná mapa Euroregionu Praděd

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

Právní status

Jedná se o dobrovolné zájmové sdružení českých a polských spolků a svazků měst a obcí, které se nacházejí v tomto prostoru a respektují právní předpisy jak České republiky, tak Polska. Mezi stěžejní dokumenty, které upravují fungování euroregionu, patří Rámcová dohoda o vzniku Euroregionu a Zakladatelská smlouva.

Organizační struktura

Mezi orgány Euroregionu patří Valná hromada, Rada, Sekretariát a Revizní komise. Nejvyšším orgánem je *Valná hromada*, kde je zastoupen každý z členů. Výkonným orgánem mezi zasedáními Valné hromady je *Rada*, která volí ze svých řad

předsedu a místopředsedu. Rada má celkem 18 členů. *Sekretariát* plní nařízení Rady, v čele stojí ředitel, který je jmenován a odvoláván Radou⁴⁵.

Financování

Euroregion je financován formou členských příspěvků, příspěvků od krajů a velkých měst, příjmů z hospodářské činnosti, plateb za administrování Fondu malých projektů v rámci programů přeshraniční spolupráce, prostředků z evropských fondů či financování některých aktivit z vlastních projektů předkládaných do programů přeshraniční spolupráce. Finanční prostředky plynou z *Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika*. Dalším zdrojem finančních prostředků je *Fond Mikroprojektů*, celkem bylo z tohoto fondu pro Euroregion Praděd alokováno 9 385 000 EUR, pro českou stranu 4 385 000 EUR a pro polskou část 5 000 000 EUR⁴⁶.

Cíle euroregionu

Euroregion se zaměřuje na podporu zájmů jednotlivců, obcí, měst a okresů. Mezi dílčí cíle lze zařadit prevenci kriminality, spolupráci v otázkách územního plánování, zlepšování možností mezilidských vztahů, kulturní výměnu a péči o společné kulturní dědictví, zvelebování hospodářství a růst životní úrovně, spolupráci v oblasti rozvoje turistiky a zřizování nových přechodů pro dopravu osob i zboží nebo spolupráci v sociální a humanitární oblasti⁴⁷.

⁴⁵ EUROREGION PRADĚD. Orgány Euroregionu. *Europraděd.cz* [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=organy-euroregionu>

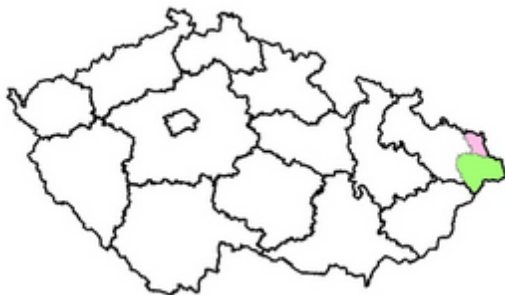
⁴⁶ EUROREGION PRADĚD. Programy EU. *Europraděd.cz* [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=FM-o-programu-fond>

⁴⁷ EUROREGION PRADĚD. Základní informace. *Europraděd.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=uvodem>

3.2.4 Euroregion Těšínské Slezsko

Euroregion Těšínské Slezsko nebo také Śląsk Cieszyński vznikl 22. dubna 1998. Nachází se v jižní části Polské republiky a severovýchodní části České republiky v těsné

Obrázek 3.9: Euroregion Těšínské Slezsko

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

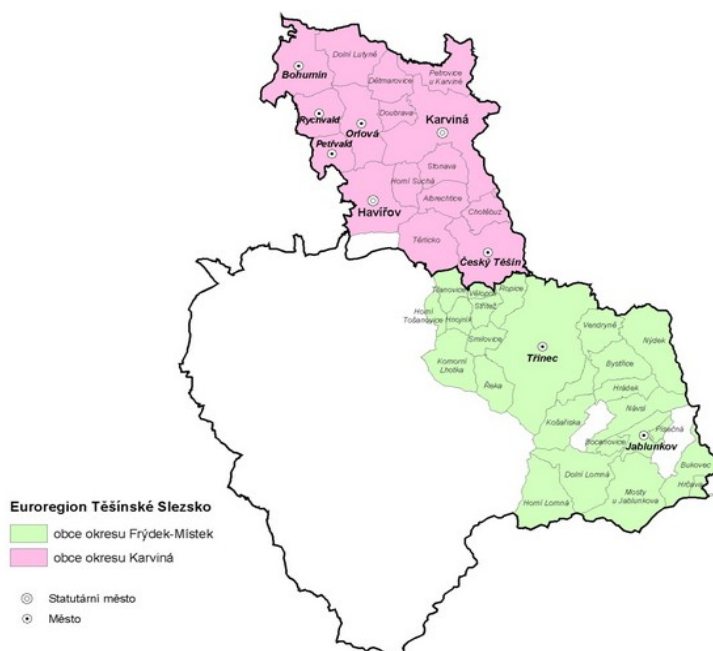
blízkosti Slovenska. V ČR

do Euroregionu spadají okresy Karviná a příhraniční oblasti okresu Frýdek-Místek, v Polsku zde patří příhraniční část Slezského vojvodství. Euroregion se rozprostírá od oblasti Hřčavy v ČR a Jaworzynki v Polsku po Bohumín a Chalupki. Na ploše více než 1400 km² žije přes 630 000 obyvatel. Přírodní

hranice oblasti je tvořena řekou Olší, v jejíž blízkosti leží hlavní sídla Euroregionu, města Český Těšín a Těšín (polsky Cieszyn), které tvoří rovněž největší hraniční přechod na česko-polské hranici. Národnostní složení je zejména polské a to i na české straně, vzhledem k tomu, že dříve celá oblast spadala pod jeden polský územně samosprávný celek. V české části Euroregionu se nachází 40 obcí s celkovým počtem obyvatel 337 456⁴⁸, podrobný seznam se nachází v příloze 4.

⁴⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Euroregiony. *Czso.cz* [online]. 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/euroregiony>

Obrázek 3.10: Podrobná mapa Euroregionu Těšínské Slezsko

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

Právní status

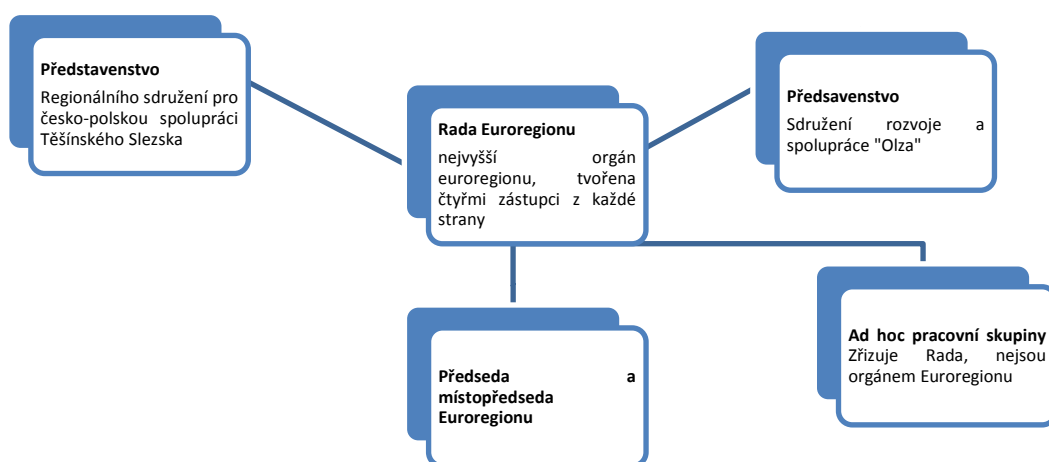
Mezi primární dokument zakládající tento euroregion patří *Smlouva o regionální spolupráci* pod názvem Euroregion Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński, dále se zde řadí také smlouvy, jimiž byly založeny jednotlivá regionální sdružení, stanovy, jednací řády společných orgánů nebo další dokumenty Rady euroregionu. Euroregion má právní subjektivitu. Nositeli právní subjektivity jsou sdružení obcí, v ČR se jedná o Regionální sdružení pro česko-polskou spolupráci Těšínského Slezska a v Polsku je to Sdružení rozvoje a spolupráce Olza, avšak Euroregion jako takový sám právní subjektivitou nedisponuje. Zatímco většina euroregionů vznikla na základě nařízení „shora“, tento euroregion je jeden z mála, který byl vytvořen za účelem podpořit potřeby občanů a zajistit tak jejich uspokojení, prvotní impulzy přišly ze „zdola“ od občanů, zaměstnavatelů, obcí a jsou pouze vyvrcholením snah o účinnou přeshraniční spolupráci.

Organizační struktura

Struktura euroregionu je tvořena Radou euroregionu a Sekretariátem. Rada je tvořena osmi členy, tedy čtyřmi z obou částí euroregionu a schází se alespoň dvakrát ročně. Ze svých řad pak volí předsedu a místopředsedu. Mezi hlavní náplň činnosti Rady patří schvalování statutu euroregionu, schvalování společných záměrů,

jmenování členů sekretariátu, rozhodování o podmínkách využívání společných finančních prostředků či zřizování pracovních skupin. *Sekretariát* skládající se ze dvou částí, tedy z polské a české, vykonává administrativní činnost ale je rovněž výkonným orgánem euroregionu.

Obrázek 3.11: Organizační struktura Euroregionu Těšínské Slezsko

Zdroj: Dočkal, Vít, ref. 11; vlastní zpracování

Financování

K financování euroregionu slouží zejména členské příspěvky, příspěvky od krajů a velkých měst, prostředky z evropských fondů, konkrétně tedy z *Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013*, dále jen OPPS. Dotace jsou čerpány v rámci Fondu mikroprojektů, jež je součástí OPPS. Z Fondu mikroprojektů bylo celkem alokováno pro Euroregion Těšínské Slezsko 5 483 000 EUR, z toho pro českou část 2 483 000 EUR a pro polskou část 3 000 000 EUR⁴⁹.

Cíle euroregionu

Deklarované cíle euroregionu jsou uvedeny ve Smlouvě o regionální spolupráci pod názvem Euroregion Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński. Jedná se o společné aktivity za účelem rovnoměrného a vyváženého rozvoje regionu a sblížení jeho obyvatel

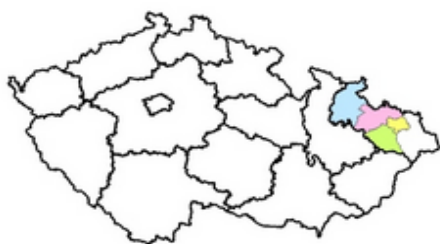
⁴⁹ EUROREGION PRADEJ. Programy EU. *Europradęd.cz* [online] 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.europradęd.cz/index.php?show=FM-o-programu-fond>

a institucí v příhraničních oblastech, kdy se jedná zejména o výměnu zkušeností a informací týkajících se rozvoje regionu, výměnu zkušeností a informací týkajících se trhu práce, o spolupráci v oblasti územního plánování a stavebnictví, o řešení společných problémů v oblasti dopravy, dopravních sítí, spojů a telekomunikací, ekologie a životního prostředí, o podporu hospodářství, obchodu, průmyslu, ale také malého a středního podnikání, dále o podporu zemědělství, lesního hospodářství, potravinářského průmyslu, o rozvoj turistiky a cestovního ruchu s ohledem na zlepšení podmínek pro turistický ruch v pohraniční oblasti, o podporu školství, osvětu, kulturní výměnu a péče o společné kulturní dědictví, o prevenci a odstraňování následků živelných pohrom či péči o bezpečnost obyvatel, vzájemnou spolupráci záchranných služeb v oblasti Euroregionu⁵⁰.

3.2.5 Euroregion Silesia

Euroregion nacházející se v severovýchodní části České republiky a jihozápadní části Polské republiky vznikl 20. září 1998 podpisem smlouvy o spolupráci mezi

Obrázek 3.12: Euroregion Silesia

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

„Sdružením obcí povodí Horní Odry“ a „Regionálním sdružením pro česko-polskou spolupráci Opavské Slezsko. Česká část euroregionu je tvořena územím Moravskoslezského kraje, tedy okresem Opava, Bruntál, a několika obcemi okresu Nový Jičín, polská část euroregionu se nachází na území Opolského a Slezského vojvodství a zahrnuje

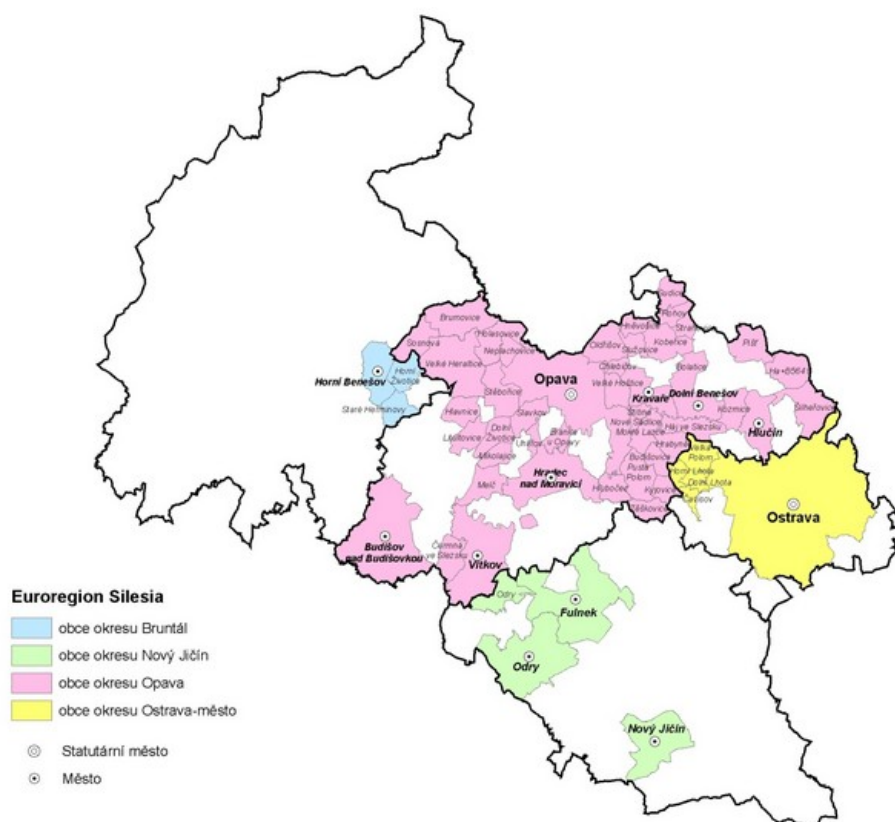
okresy raciborski, wodzislawski, rybnicki a glubczycki. Na území euroregionu rozprostírajícím se na území přes 2 700 km² žije téměř 778 000 obyvatel⁵¹. V české části se nachází celkem 57 obcí a žije zde 492 341 obyvatel, podrobný seznam se nachází v příloze 5⁵².

⁵⁰ DOČKAL, Vít, ref. 11

⁵¹ EUROREGION SILESIA. Statistické údaje o Euroregionu Silesia. *Euroregion-Silesia.cz* [online] 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=euroregion-silesia-statistika

⁵² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Euroregiony. *Czso.cz* [online]. 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/euroregiony>

Obrázek 3.13: Podrobná mapa Euroregionu Silesia

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

Právní status

Mezi ustavující dokumenty Euroregionu Silesia patří *Smlouva o spolupráci* a *Stanovy Euroregionu Silesia*, nedisponuje právní subjektivitou. Spolupráce v rámci euroregionu je dána historickým vývojem, příbuzností ekonomické situace a společnou kulturou.

Organizační struktura

Organizační struktura je tvořena Radou, Valnou hromadou a Prezidiem. Nejvyšší orgánem je *Valná hromada*, která je tvořena 58 zástupci členských obcí a 3 zástupci přidružených členských organizací. Zasedání Valné hromady se konají minimálně dvakrát do roka. Mezi zasedáními Valné hromady působí *Rada*, jejíž 11 členů je voleno právě Valnou hromadou. Valná hromada volí a odvolává také předsedu, který stojí v čele Rady. Rada se schází alespoň pětkrát do roka. Dalším orgánem tvořící organizační strukturu euroregionu je *Prezídium*, které je tvořeno 10 členy, pěti členy z české strany a pěti členy z polské strany. Mezi členy jsou vždy předseda a místopředseda. Prezídium

se schází alespoň jednou ročně a svolává ho předseda Euroregionu a to formou písemné pozvánky, která bývá rozesílána 30 dní předem⁵³.

Financování

Největší část financování euroregionu spadá pod *Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013* a to v rámci Fondu mikroprojektů, z něhož bylo celkem pro Euroregion Silesia alokováno 6 963 000 EUR. Z těchto prostředků náleželo 3 063 000 EUR České republice a 3 900 000 Polsku⁵⁴.

Cíle euroregionu

Euroregion se zaměřuje zejména na řešení společných zájmů v oblasti dopravní infrastruktury a hraničních přechodů, neboli míst, kde se překračují státní hranice, na podporu rozvoje turismu a cestovního ruchu v příhraničním regionu, na péči o společné kulturní dědictví, na řešení problémů v oblasti životního prostředí, na poskytování informací o příhraničním regionu a na zajištění jejich prezentace, na podporu myšlenky evropské integrace, na podporu spolupráce mezi školami a mládeží na obou stranách hranice, na podporu společného plánování rozvoje příhraničního regionu, na výměnu zkušeností a informací z oblasti trhu práce, na podporu přeshraniční spolupráce dalších subjektů po obou stranách hranice či na prevenci a řešení důsledků živelných pohrom⁵⁵.

⁵³ EUROREGION SILESIA. Jednání orgánů euroregionu. *Euroregion-silesia.cz*. [online]. 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=cinnost-jednani-organu

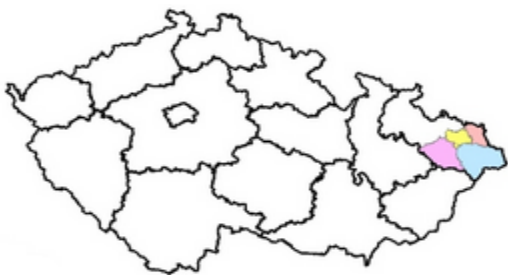
⁵⁴ EUROREGION PRADĚD. Programy EU. *Euopraded.cz* [online] 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: <http://www.euopraded.cz/index.php?show=FM-o-programu-fond>

⁵⁵ WILAM, Petr, ref. 7

3.2.6 Euroregion Beskydy

Euroregion Beskydy se nachází v severovýchodní části České republiky, severozápadní části Slovenské republiky a v jižní části Polské republiky v oblasti tzv. česko-slovensko-polského trojmezí. Zvláštností tohoto euroregionu je, že zde

Obrázek 3.14: Euroregion Beskydy

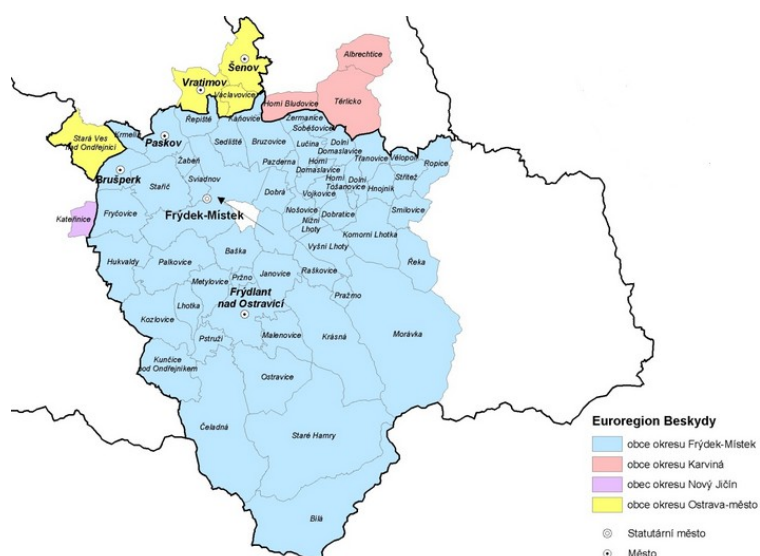

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní úprava

neexistuje hranice mezi Českou republikou a Polskem, což výrazně ovlivňuje spolupráci v rámci euroregionu. Spolupráce probíhá na území o rozloze více než 4000 km², přičemž tato oblast má téměř 994 000 obyvatel. Největší část zaujímá Polsko, ve kterém leží rovněž největší město euroregionu Bielsko-Biala. Polská část je tvořena třemi okresy, slovenskou část tvoří okresy Žilina, Čadca, Dolný Kubín, Kysucké Nové Mesto, Bytča a Námestovo a českou část, která je nejmenší tvoří okres Frýdek-Místek a Karviná. Celkem do euroregionu spadá 140 měst a obcí. Na české straně se nachází 62 obcí, ve kterých žije celkem 167 534 obyvatel⁵⁶, podrobný seznam obcí se nachází v příloze 6.

⁵⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Euroregiony. Czso.cz [online]. 2012 [2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/euroregiony>

Obrázek 3.15: Podrobná mapa Euroregionu Beskydy

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní úprava

Právní status

Smlouva o česko-polsko-slovenském společenství s názvem Euroregion Beskydy⁵⁷, dala základ pro vznik tohoto euroregionu, jehož počátky se datují od 18. února 2000. Mezi další zakládající dokumenty patří stanovy euroregionu⁵⁸, jednací řád a neméně důležitá je zakládající smlouva Regionu Beskydy. Dále se zde zahrnují jednotlivé mezivládní dohody o přeshraniční spolupráci a Madridská úmluva, která vymezila obecný rámec působnosti euroregionů. Vzhledem k tomu, že všechny zakládající dokumenty byly připraveny Slovenskou republikou a již dříve docházelo ke spolupráci mezi Polskem a Slovenskem lze předpokládat určité ovlivňování rozhodování v rámci euroregionu těmito dvěma státy. Euroregion Beskydy nemá právní subjektivitu, tudíž veškerá rozhodnutí vydaná společnými orgány euroregionu nejsou právně závazná a tedy ani vynutitelná. Absence právní subjektivity je z pohledu ČR limitujícím prvkem pro další vývoj euroregionu, který brání širší spolupráci či prohloubení integrace a je hlavním problémem, se kterým se euroregion potýká. Slovenská část euroregionu nepřikládá absenci právní subjektivity takovou váhu, jelikož Smlouva o založení Euroregionu Beskydy a stanovy Euroregionu poskytují dostatečný právní základ pro závaznost a vynutitelnost vydaných rozhodnutí.

⁵⁷ Uzavřená 9. června 2000

⁵⁸ Přijaté na zasedání prezidia euroregionu dne 13. září 2000 v Terchově

Organizační struktura

Struktura euroregionu je tvořena Prezídiem Euroregionu, Představenstvem, Sekretariátem Euroregionu a Revizní komisí. *Prezídium* je jediným zástupcem euroregionu na mezinárodní úrovni. Jeho činnost se řídí stanovami Euroregionu Beskydy a vykonává koordinační a organizační činnost. *Revizní komise* kontroluje hospodářskou činnost euroregionu a vydává nepravidelné finanční zprávy. *Sekretariát* je tvořen jednou osobou, která je také administrátorem fondů mikroprojektů⁵⁹.

Financování

Euroregion je financován zejména z příspěvků členských obcí. Další část prostředků k financování pochází z Fondu mikroprojektů, kdy celkově bylo pro Euroregion Beskydy bylo v rámci tohoto fondu alokováno 3 205 868 EUR. Z toho pro Českou republiku 850 000 EUR a pro Polsko 2 355 868 EUR⁶⁰.

Cíle euroregionu

Hlavními proklamovanými cíli euroregionu jsou společné aktivity za účelem rovnoměrného a vyváženého rozvoje regionu a sblížování jeho obyvatel a institucí v příhraničních oblastech, kdy se jedná zejména o výměnu zkušeností a informací týkajících se rozvoje regionu, výměnu zkušeností a informací týkajících se trhu práce, o informace z oblasti územního plánování a stavebnictví, o řešení společných problémů v oblasti dopravy, dopravních sítí, spojů a telekomunikací, ekologie a životního prostředí, o podporu hospodářství, obchodu, průmyslu, ale také malého a středního podnikání, dále o podporu zemědělství, lesního hospodářství, potravinářského průmyslu, o rozvoj turistiky a cestovního ruchu s ohledem na zlepšení podmínek pro turistický ruch v pohraniční oblasti, o podporu školství, osvětu, kulturní výměnu a péče o společné kulturní dědictví, o prevenci a odstraňování následků živelných pohrom či péči o bezpečnost obyvatel, vzájemnou spolupráci záchranných služeb v oblasti Euroregionu. V současné době došlo k odklonu od těchto proklamovaných cílů a to zejména z toho důvodu, že při tvorbě cílů panoval přehnaný optimismus a priority nevycházely z tehdejších potřeb obyvatel regionu, nýbrž byly diktovány shora. Další příčinou rovněž

⁵⁹ DOČKAL, Vít, ref. 11

⁶⁰ EUROREGION PRADEJ. Programy EU. *Europraděd.cz* [online] 2012 [2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=FM-o-programu-fond>

může být skutečnost, že názory na to, jakým směrem by se Euroregion měl vyvíjet, byly diferencované, a tudíž neexistovala společná mínění o dalším vývoji⁶¹.

⁶¹ DOČKAL, Vít, ref. 11

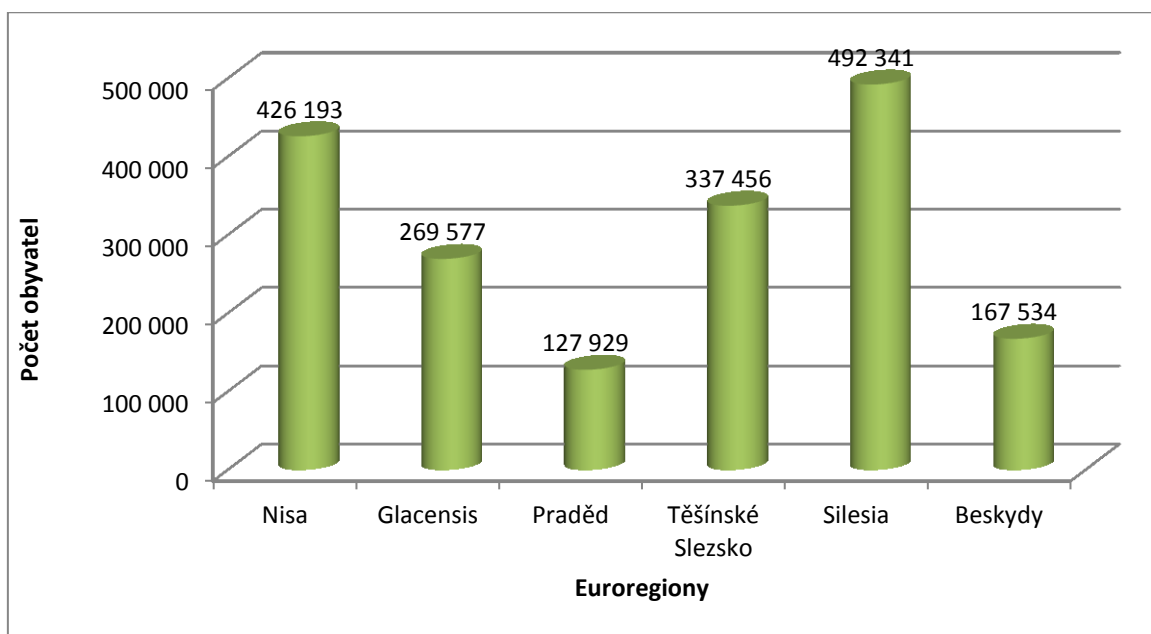
4 Komparativní analýza vybraných euroregionů a jejich aktivit v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce

Tato část bakalářské práce se zaměřuje na srovnání vybraných euroregionů na česko-polské hranici. Euroregiony je důležité srovnávat vzhledem k tomu, že každý euroregion je specifický, a to jak z hlediska počtu obyvatel, rozlohy, ekonomické situace, životního prostředí, odlišné organizační struktury národního hospodářství či z hlediska aktivity v projektové oblasti.

4.1 Srovnání euroregionů dle vybraných ukazatelů

Prvním ukazatelem, podle kterého budou euroregiony srovnány, je **počet obyvatel** žijících na českém území euroregionu. Konkrétní data jsou uvedena v následujícím grafu 4.1. Zajímavostí je, že nejvíce obyvatel, celkem 492 341 obyvatel, žije v euroregionu Silesia, který je druhým nejmenším euroregionem ze šesti zkoumaných. Nejnižší počet, a to 127 929 obyvatel žije v euroregionu Praděd, který se však svou rozlohou řadí na druhé místo za euroregion Nisa.

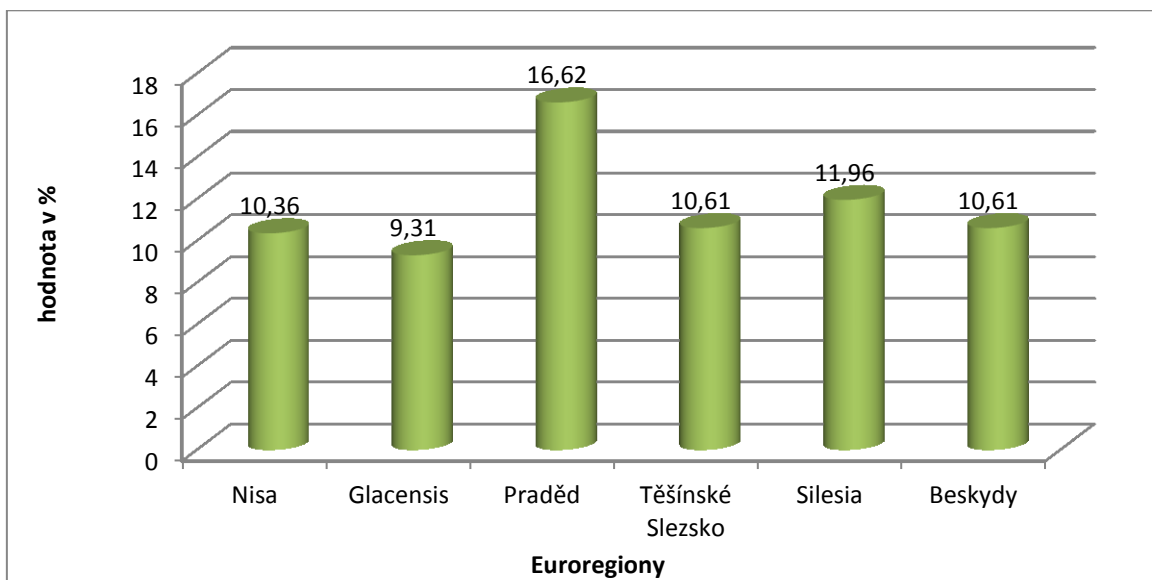
Graf 4.1: Počet obyvatel v české části jednotlivých euroregionů, rok 2011

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

Ukazatel, jehož prostřednictvím lze rovněž euroregiony navzájem srovnávat, je **průměrná míra registrované nezaměstnanosti**. Z důvodu nedostupnosti ukazatele míry registrované nezaměstnanosti na úrovni jednotlivých euroregionů, byla vypočtena průměrná hodnota ukazatele za jednotlivé okresy euroregionu. Z grafu 4.2 vyplývá, že největší průměrná míra registrované nezaměstnanosti byla v roce 2011 na území euroregionu Praděd, a to ve výši 16,62 %. S nejnižší mírou registrované nezaměstnanosti se potýkaly okresy na území euroregionu Glacensis. Zde byla míra nezaměstnanosti 9,31 %.

Graf 4.2: Průměrná míra registrované nezaměstnanosti, rok 2011 (v %)

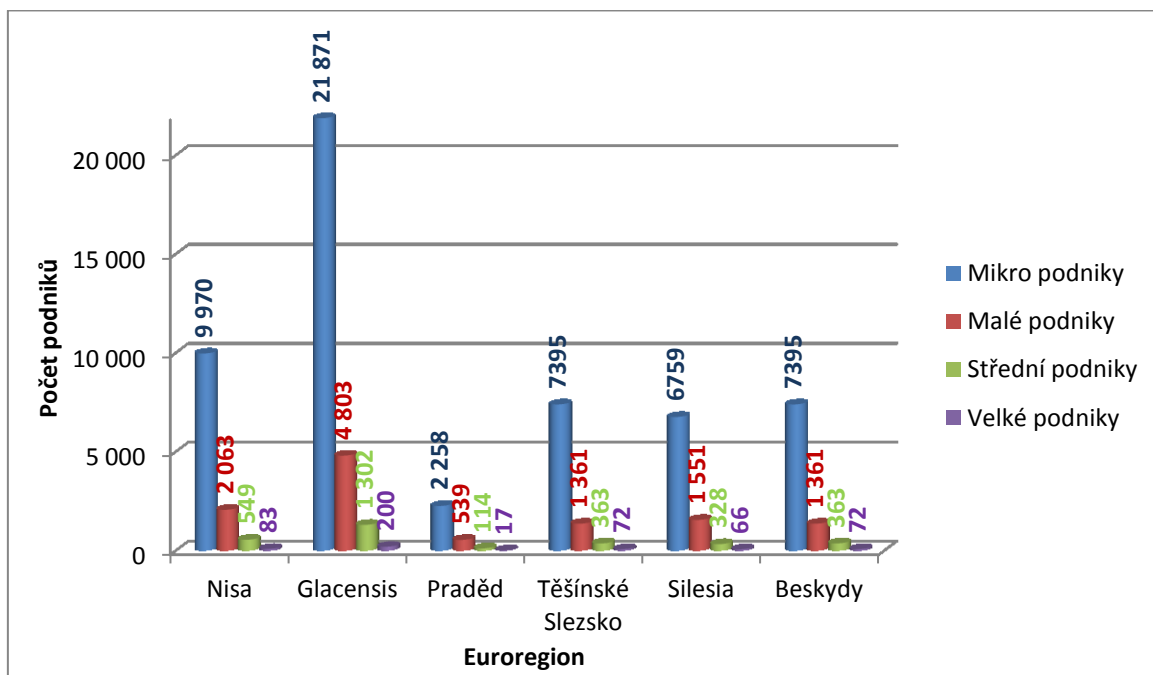

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

Z hlediska organizační struktury národního hospodářství se od sebe euroregiony liší **velikostí podniků podle počtu zaměstnanců**. Podniky se dle tohoto kritéria členě na mikro podniky, malé podniky, střední podniky a podniky velké. Mikropodniky jsou vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 2 miliony EUR. Malým podnikem je podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jeho roční obrat nepřesahuje 10 milionů EUR. Střední podniky zaměstnávají méně než 250 osob a jejich roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR. Velké podniky zaměstnávají více než 250 osob a roční obrat je vyšší než 50 milionů

EUR⁶². Z grafu 4.3 je patrné, že z hlediska ekonomických subjektů nejvíce vyniká euroregion Glacensis, ve kterém se nachází nejvyšší počet mikropodniků, malých, středních i velkých podniků. Nejméně ekonomických subjektů se nachází v euroregionu Praděd, kde počet mikropodniků, malých, středních a velkých podniků je nejnižší.

Graf 4.3: Ekonomické subjekty dle počtu zaměstnanců, rok 2011

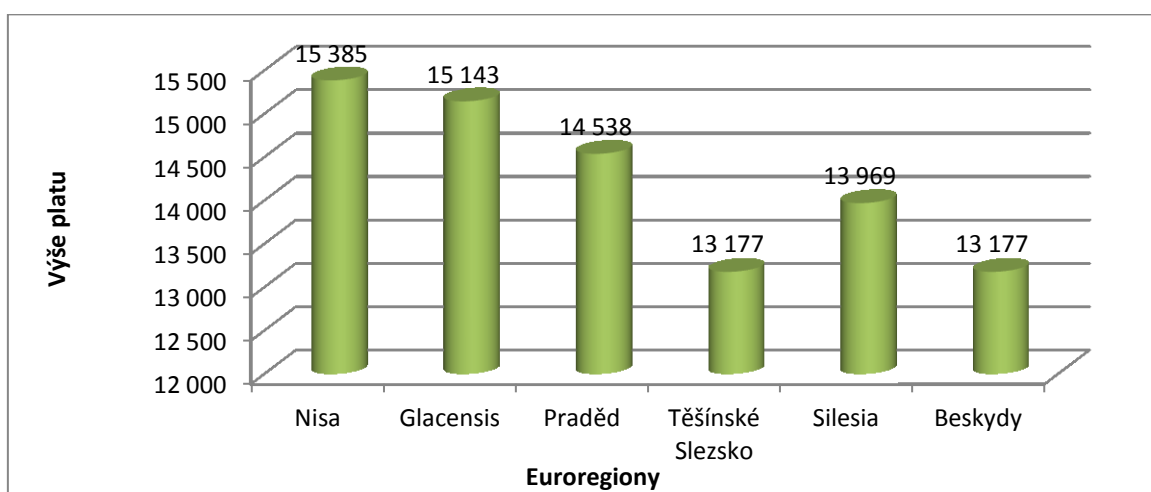

Zdroj: Český statistický úřad, 2013; vlastní zpracování

Dalším ukazatelem, kterým se od sebe jednotlivé euroregiony odlišují, je **průměrný měsíční plat**. Mezi platy v jednotlivých euroregionech existují značné rozdíly. Z grafu 4.4 lze vyčíst, že nejvyšší průměrný měsíční plat za rok 2012 byl v euroregionu Nisa, za ním jen o necelých 300 korun zaostával euroregion Glacensis, naopak nejmenší průměrný měsíční plat měli lidé žijící v euroregionu Těšínské Slezsko či Beskydy. Hodnota u euroregionu Beskydy a Těšínské Slezsko je totožná, a to vzhledem k tomu, že v obou euroregionech jsou zahrnuty na české straně pouze dva okresy, a to Frýdek-Místek a Karviná

⁶² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Pomůcka pro určení velikosti podniku. *Strukturalni-fondy.cz* [online] 2009 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Adaptabilita/Novinky/Pomucka-pro-urceni-velikosti-podniku>

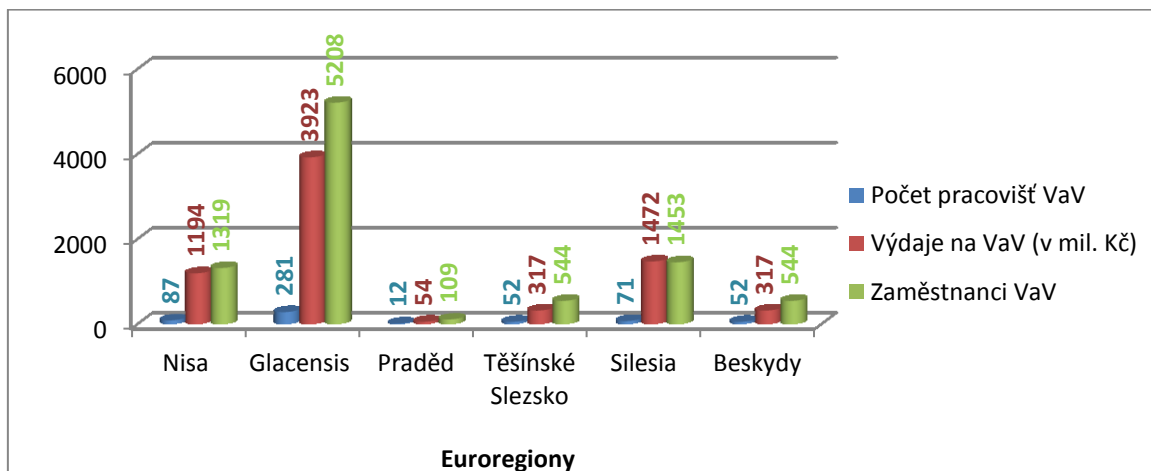
Graf 4.4: Průměrný měsíční plat v jednotlivých euroregionech, rok 2012

Zdroj: Easyjobs, 2012; vlastní zpracování

Dalšími vybranými ukazateli, na jejichž základě lze porovnat euroregiony, jsou údaje o **výzkumu a vývoji v podnikatelském sektoru**. Následující graf 4.5 je zdrojem informací o počtu pracovišť výzkumu a vývoje, o výdajích na výzkum a vývoj, ale také o počtu zaměstnanců v této sféře. Z grafu je patrné, že nejvíce výzkumných pracovišť se nachází v euroregionu Glacensis, což je dáno zejména vysokým počtem okresů nacházejících se v tomto euroregionu. Okresů spadajících do tohoto euroregionu je jedenáct, což je nejvyšší počet okresů na českých stranách euroregionů vůbec. V dalších euroregionech se nachází od dvou do pěti okresů. Naopak nejmenší počet výzkumných pracovišť se nachází v euroregionu Praděd, pod který spadá pouze okres Bruntál a Jeseník. I výdaje na výzkum a vývoj či počet zaměstnanců je racionálně nejvyšší v euroregionu Glacensis, nejmenší výdaje na výzkum a vývoj jsou v euroregionu Praděd a také počet zaměstnanců je v tomto euroregionu nejnižší ze všech zkoumaných.

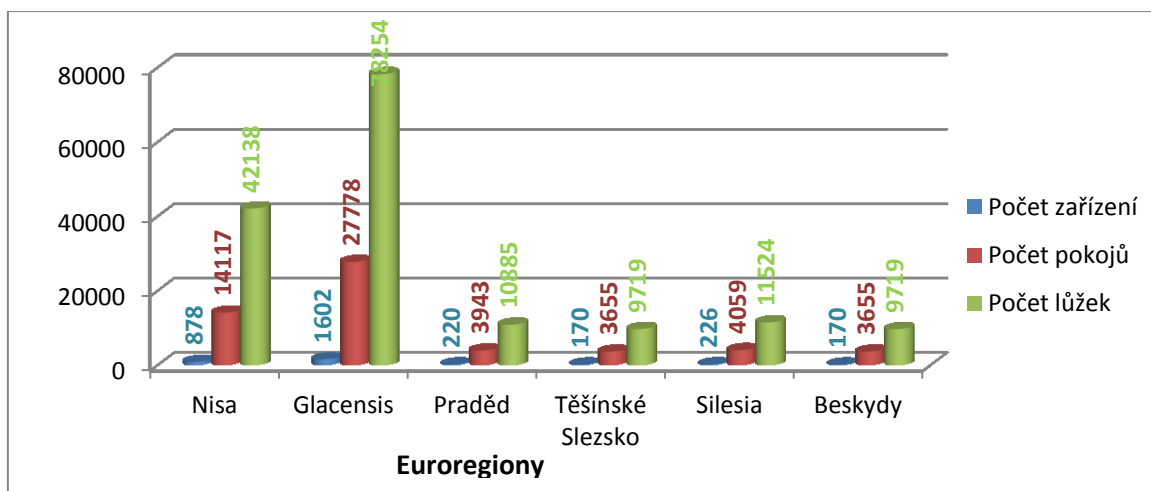
Graf 4.5: Údaje o výzkumu a vývoji v podnikatelském sektoru, rok 2011

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

V oblasti cestovního ruchu je významným ukazatelem **kapacita hromadných ubytovacích zařízení**. Graf 4.6 znázorňuje kapacitu ubytovacích zařízení v jednotlivých euroregionech. Na pomyslném prvním místě se nachází euroregion Glacensis, který disponuje nejvyšším počtem ubytovacích zařízení, pokojů a počtem lůžek. Nejnižší počet ubytovacích zařízení se nachází v euroregionech Těšínské Slezsko a Beskydy. Příčinou totožných dat u české části těchto euroregionů jsou, jak již bylo výše zmíněno, stejné okresy patřící do těchto dvou euroregionů na české straně.

Graf 4.6: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení, rok 2011

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

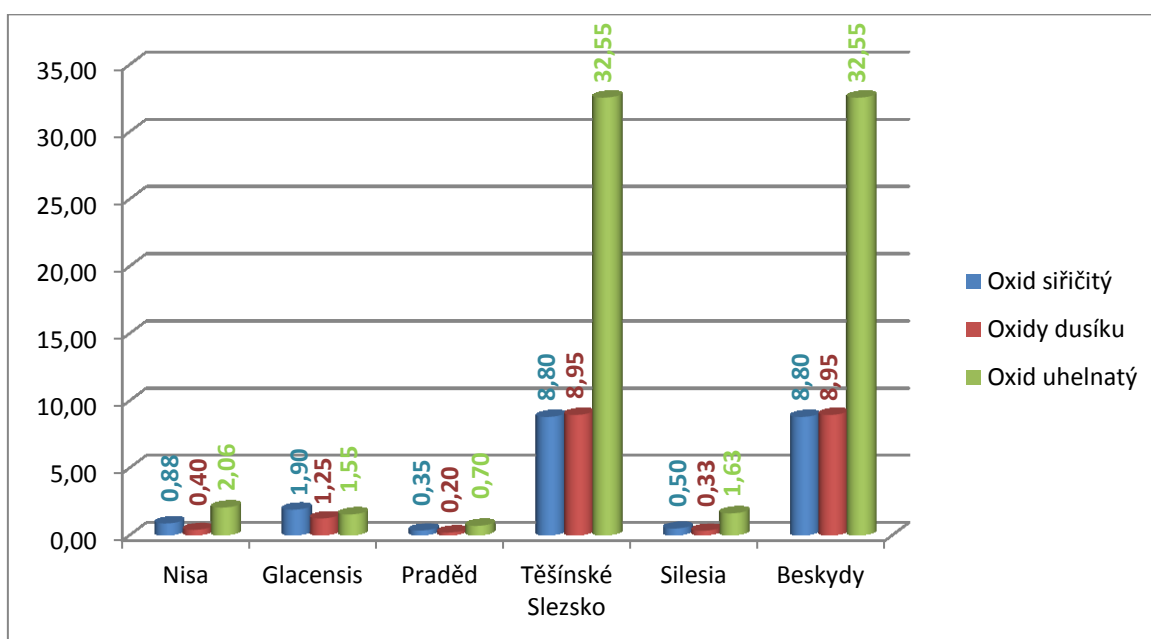
Významným ukazatelem v oblasti životního prostředí jsou **emise základních znečišťujících látek**. Byly vybrány tři základní látky, které nejvíce znečišťují ovzduší, a to oxid siřičitý, oxidy dusíku a oxid uhelnatý. Oxid siřičitý je jedovatý a vysoce dráždivý plyn, který se používá jako rostlinné bělidlo zabraňující změnám barev ovoce a zeleniny, jako desinfekční prostředek v pivovarech či jako bělicí přísada. Vzniká zejména spalováním síry. Má mnoho nežádoucích účinků a v ČR je použití tohoto plynu regulováno⁶³. Oxidy dusíku jsou plyny, které se spolu s těkavými organickými látkami a ultrafialovým zářením podílí na vzniku přízemního ozónu. Z něj vzniká fotochemický smog, jehož příčinou jsou zejména emise z dopravy. Dalším významným zdrojem oxidů dusíku jsou emise spalin ze spalovacích procesů. Tyto oxidy přispívají ke globálnímu oteplování a tzv. kyselým dešťům⁶⁴. Oxid uhelnatý je toxický plyn, lehčí než vzduch, je nejběžnějším a nejrozšířenějším plynem znečišťujícím ovzduší. Hlavním zdrojem tohoto plynu jsou emise z dopravy a ze spalovacích procesů, je rovněž obsažen v cigaretovém kouři⁶⁵. Z grafu 4.7 vyplývá, že nejvíce znečištěné ovzduší je v euroregionech Těšínské Slezsko a Beskydy, kde jsou naměřené hodnoty nejvyšší ze všech zkoumaných euroregionů. Nejnižší hodnoty znečišťujících látek byly naměřeny v euroregionu Praděd. Hodnoty oxidu siřičitého naměřené v euroregionech Těšínské Slezsko a Beskydy přesáhly hodnoty naměřené v euroregionu Praděd dvacet pětkrát. Hodnoty oxidů dusíku naměřené v euroregionech Těšínské Slezsko a Beskydy byly oproti Euroregionu Praděd čtyřicet čtyřikrát vyšší, a co se týče oxidu uhelnatého, tak hodnoty naměřené v euroregionech Těšínské Slezsko a Beskydy byly čtyřicet šestkrát vyšší než v euroregionu Praděd. Příčinou takového znečištění ovzduší v těchto dvou euroregionech oproti ostatním zkoumaným euroregionům je vysoká koncentrace těžkého průmyslu v této oblasti.

⁶³EMULGÁTOR. E 220 - oxid siřičitý. *Emulgatory.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.emulgatory.cz/seznam-ecek?prisada=E220>

⁶⁴ARNIKA. Oxidy dusíku. *Arnika.org* [online] 2010 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://arnika.org/oxidy-dusiku>

⁶⁵ARNIKA. Oxid uhelnatý. *Arnika.org* [online] 2010 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://arnika.org/oxid-uhelnaty>

Graf 4.7: Emise základních znečišťujících látek, rok 2011

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní úprava

Při provádění analýzy vybraných euroregionů na základě vybraných ekonomických, sociálních a environmentálních kritérií bylo zjištěno, že euroregiony Glacensis a Nisa vynikají nad ostatními euroregiony. V těchto dvou euroregionech je nejnižší průměrná míra nezaměstnanosti, nejvyšší průměrný měsíční plat, nejvyšší kapacita hromadných ubytovacích zařízení a tyto euroregiony vynikají rovněž počtem mikropodniků, malých podniků, středních podniků a podniků velkých. Co se týče oblasti výzkumu a vývoje, tak euroregion Glacensis si drží prvenství v počtu pracovišť, výdajů na výzkum a vývoj i v počtu zaměstnanců v oblasti výzkumu a vývoje. Avšak euroregion Nisa se v této oblasti nachází na třetí příčce za euroregionem Silesia. Při hodnocení emisí látek, které nejvíce znečišťují ovzduší ve zkoumaných euroregionech, bylo dosaženo závěru, že nejméně znečištěný je euroregion Praděd. U euroregionů Nisa a Glacensis byly naměřeny hodnoty o něco málo vyšší než v euroregionu Praděd. Nejvíce znečištěnými euroregiony jsou euroregion Těšínské Slezsko a Beskydy vzhledem k vysokému výskytu průmyslových aglomerací. Z tohoto důvodu by měly být zavedeny opatření, které by zmírnily emise škodlivých látek do ovzduší, nebo by měly být alespoň zavedeny pokuty za znečišťování životního prostředí, aby aglomerace omezily své výrobní procesy, které natolik narušují prostředí, ve kterém žijeme.

Euroregion Praděd by se měl více zaměřit na podporu malého a středního podnikání, případně na tvorbu nových pracovních míst vzhledem k tomu, že průměrná míra nezaměstnanosti v tomto euroregionu značně převyšuje průměrnou míru nezaměstnanosti naměřenou v ostatních zkoumaných euroregionech, tato míra činila v roce 2011 hodnotu 16,62 %. Rovněž by bylo vhodné v tomto euroregionu posílit význam v oblasti výzkumu a vývoje, protože i v této sféře euroregion poměrně zaostává.

V euroregionech Těšínské Slezsko, Beskydy a Silesia byly z hlediska kritérií zjištěny hodnoty, které nijak výrazně nevynikají ani nezaostávají v porovnání se všemi zkoumanými euroregiony.

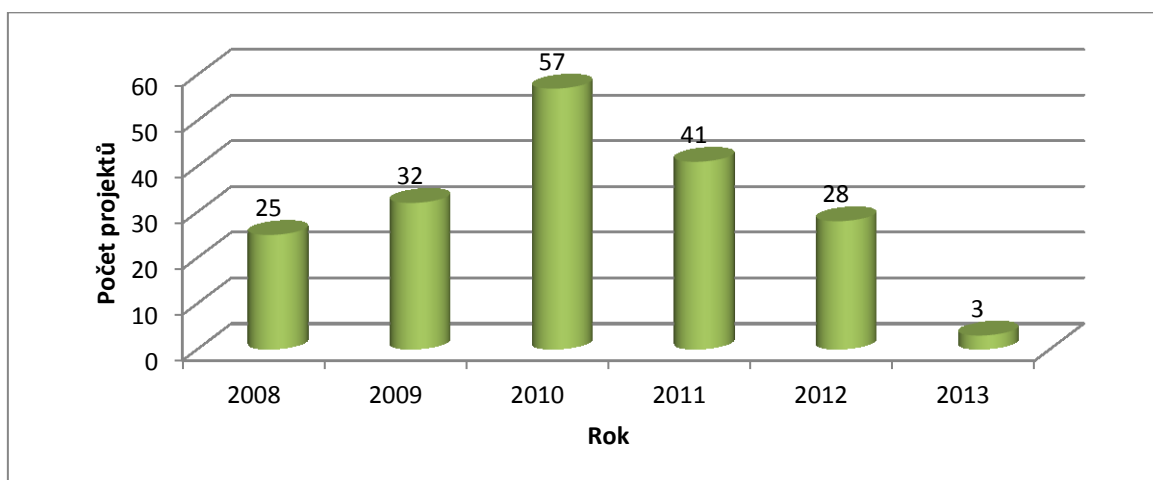
4.2 Analýza aktivit euroregionů v přeshraniční spolupráci

Činnost euroregionů je rovněž posuzována podle jejich projektových aktivit. Aby se euroregiony mohly rozvíjet i se svými omezenými zdroji, potřebují finanční pomoc z evropských fondů. Tohoto finančního příspěvku mohou dosáhnout pomocí podání vlastní projektové žádosti v rámci Operačních programů přeshraniční spolupráce (Fond mikroprojektů) a následnou realizací tohoto projektu. Tato část bakalářské práce se zabývá schválenými projekty v jednotlivých euroregionech, výší schválené dotace i jednotlivými typy žadatelů.

4.2.1 Euroregion Nisa

Během let 2008-2013 bylo v Euroregionu Nisa schváleno celkem 186 projektů, které tak mohly být spolufinancovány evropskými dotacemi, jak ukazuje graf 4.8. Nejvíce schválených projektů bylo zaznamenáno v roce 2010, kdy počet těchto projektů byl 57. Naopak nejméně projektů bylo prozatím schváleno v roce 2013, což je dáno tím, že se doposud nekonalo další zasedání euroregionálního řídicího výboru, který se schvalováním projektů zabývá.

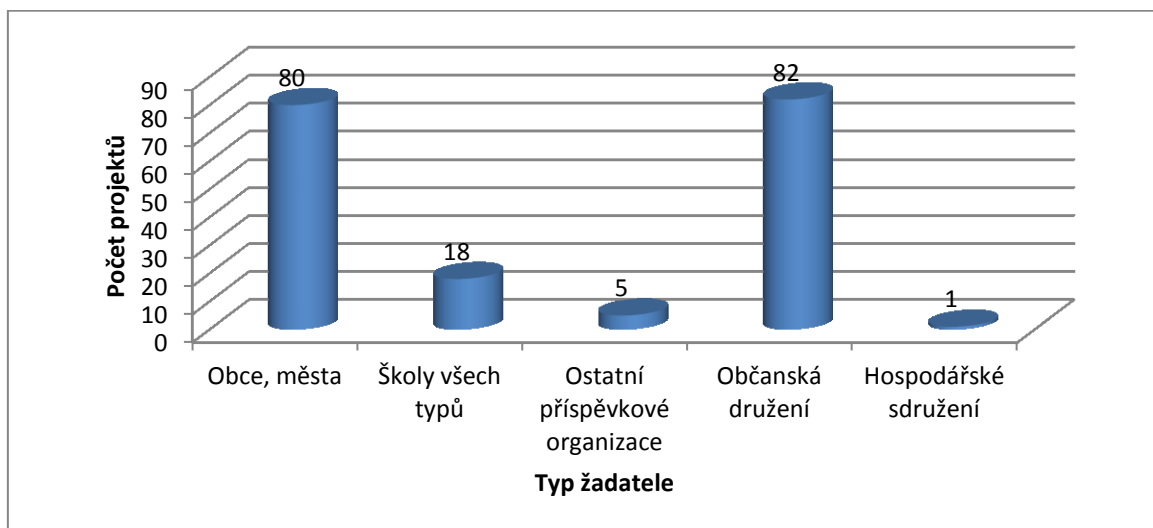
Graf 4.8: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Nisa

Zdroj: Euroregion Neisse-Nisa-Nysa, 2013; vlastní zpracování

Graf 4.9 poskytuje informace o typu žadatele dotace z evropských fondů. Největší objem žádostí o dotaci v letech 2008-2013 podala občanská sdružení. Žádostí od občanských sdružení bylo celkem 82. Druhý největší objem žádostí podaly obce a města, jejich celkový počet byl 80. Pouze jednu žádost podalo hospodářské sdružení.

Graf 4.9: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Nisa

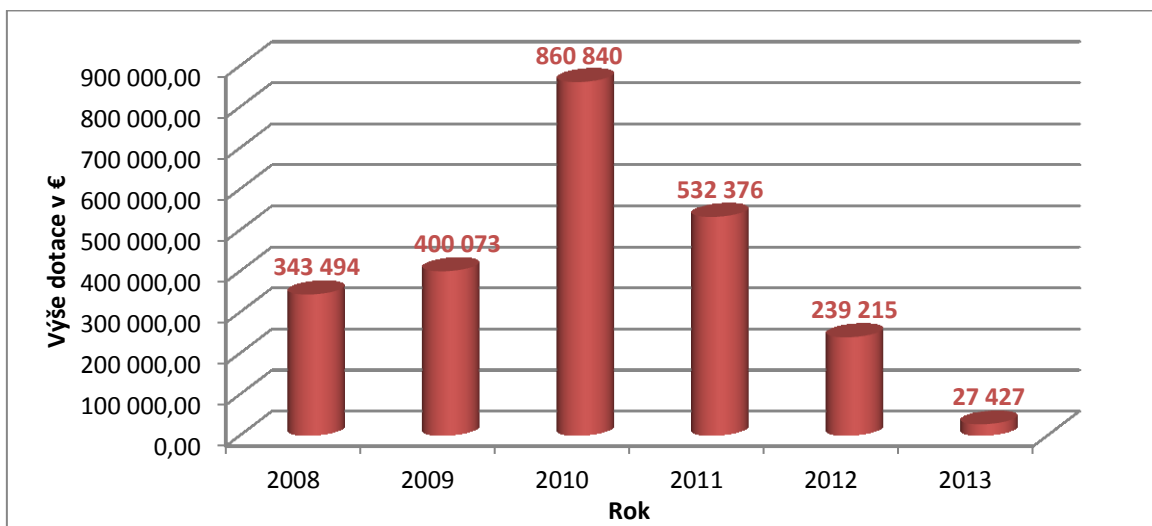

Zdroj: Euroregion Neisse-Nisa-Nysa, 2013; vlastní zpracování

Následující graf 4.10 je zdrojem informací o schválené výši dotace. Vzhledem k tomu, že v roce 2010 bylo podáno celkem 57 žádostí o dotaci, je v tomto roce rovněž

nejvyšší hodnota požadované i schválené výše dotace. Z požadované výše 902 582,35 EUR byly schváleny dotace ve výši 860 840,41 EUR. V roce 2013 byly podány do současné doby pouze 3 projekty, kdy požadovaná výše dotace představovala 32 706,52 EUR a schválená výše dotace činila 27 427,17 EUR.

Graf 4.10: Schválené výše dotace v euroregionu Nisa

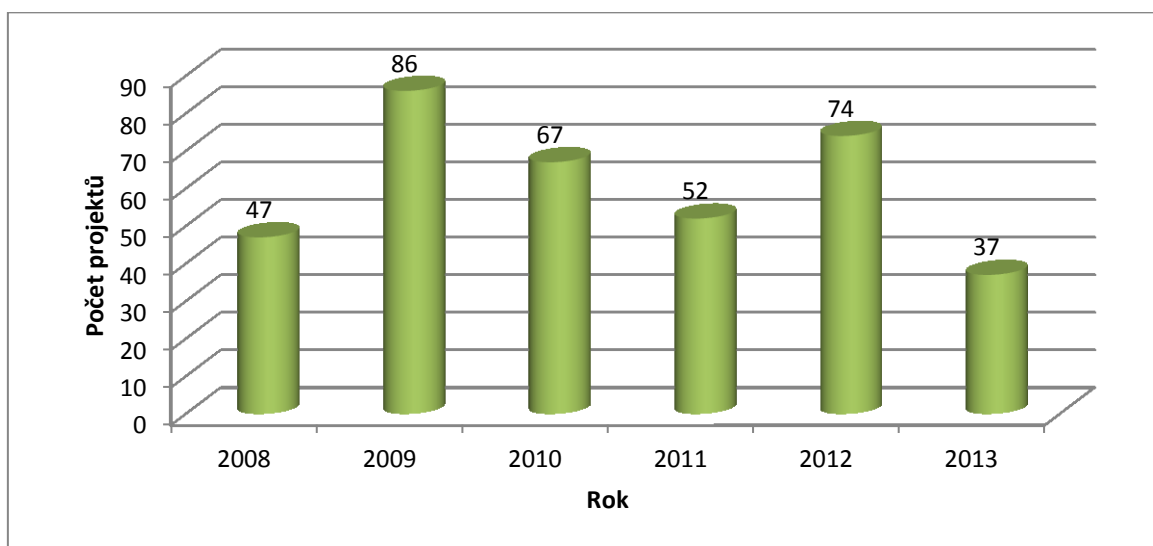
Zdroj: Euroregion Neisse-Nisa-Nysa, 2013; vlastní zpracování

Z hlediska úspěšnosti mezi požadovanou a schválenou výši dotace si nejlépe vedl rok 2010, kdy tato úspěšnost byla 95,4 %. Nejméně úspěšný byl rok 2008, kdy hodnota dosahovala výše 79,5 %.

4.2.2 Euroregion Glacensis

V euroregionu Glacensis bylo mezi léty 2008-2013 schváleno celkem 363 projektů, což je nejvyšší počet projektů ze všech zkoumaných euroregionů. Nejvíce schválených projektů bylo zaznamenáno v roce 2009, a to 86. Naopak nejméně projektů bylo schváleno v roce 2013, což je dáno tím, jak již bylo výše zmíněno, že se konalo pouze jedno zasedání euroregionálního řídicího výboru. V grafu 4.11 je uveden počet projektů schválených v jednotlivých letech.

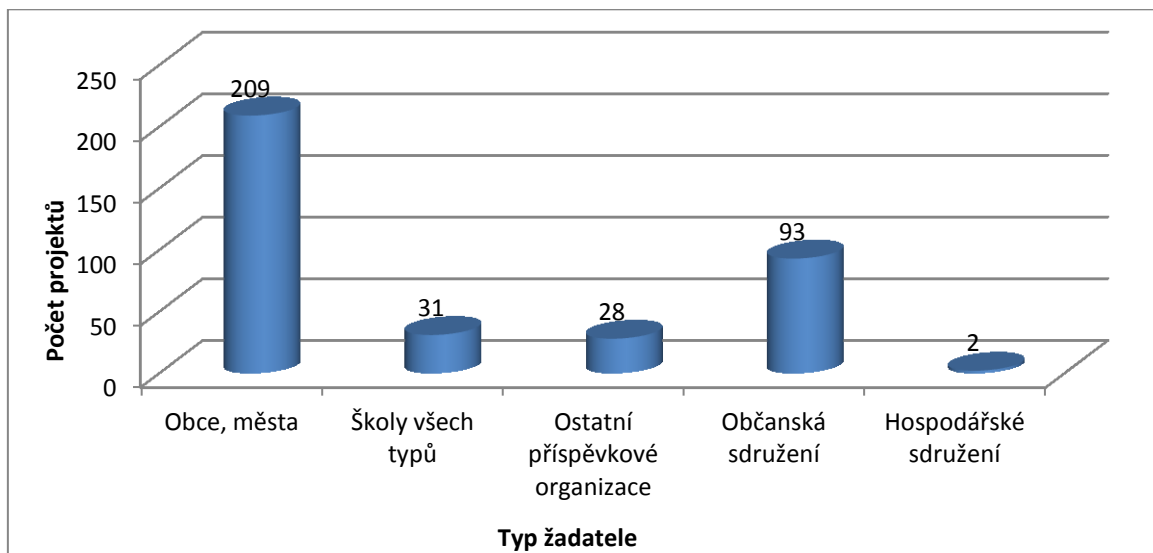
Graf 4.11: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Glacensis

Zdroj: Euroregion Glacensis, 2013; vlastní zpracování

Graf 4.12 znázorňuje jednotlivé druhy žadatelů o dotaci. Za období 2008-2013 bylo schváleno nejvíce žádostí podaných obcemi či městy, a to celkem 209 projektů. Nejmenší počet žádostí o dotaci v tomto období podaly hospodářské sdružení.

Graf 4.12: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Glacensis

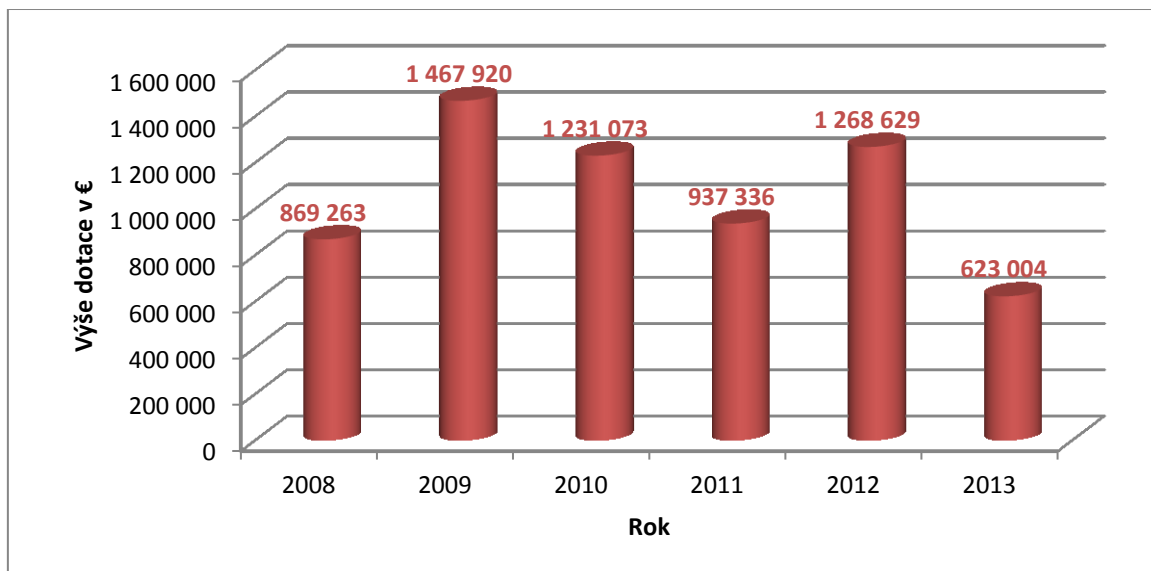

Zdroj: Euroregion Glacensis, 2013; vlastní zpracování

Schválené dotace pro tento euroregion dosáhly v letech 2008-2013 celkové výše 6 397 225 EUR, což je nejvíce ze všech zkoumaných euroregionů. Nejvyšší schválená

suma dotace byla zaznamenána v roce 2009, naopak nejnižší schválená suma dotací je, prozatím registrována za rok 2013.

Graf 4.13: Schválené výše dotací v euroregionu Glacensis

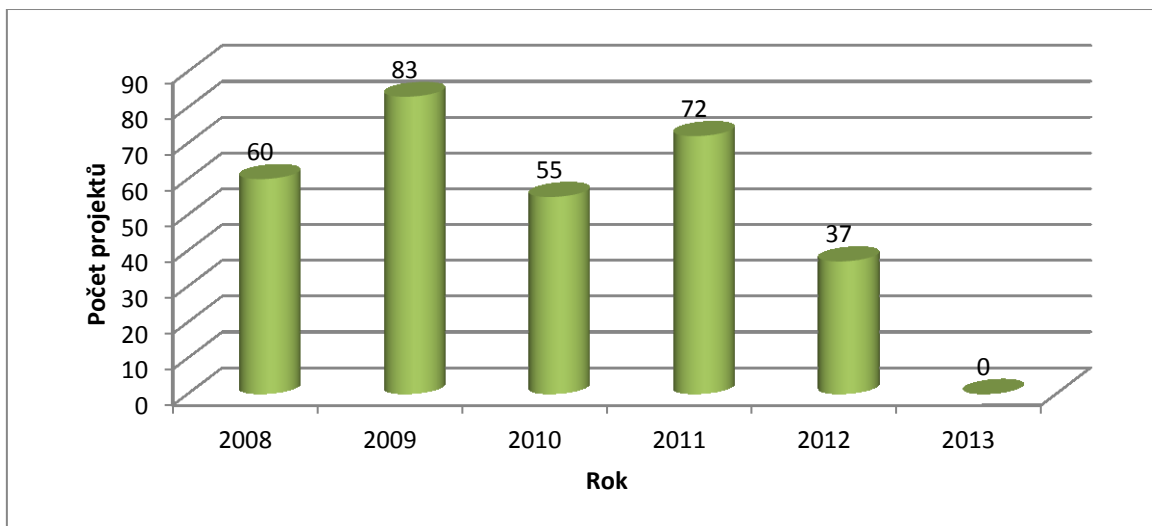
Zdroj: Euroregion Glacensis, 2013; vlastní zpracování

4.2.3 Euroregion Praděd

V grafu 4.14 jsou uvedeny informace o počtu schválených projektů v euroregionu Praděd za období 2008-2013. V letech 2008-2013 bylo celkem schváleno 307 projektů. Ale našly se i takové projekty, které schváleny nebyly, celkový počet nedoporučených projektů byl 43 a ve většině případů byli žadatelé občanská sdružení a města či obce. Mezi nedoporučené projekty patří například Hornické naučné stezky česko-polského příhraničí, Uměním přes hranice, Společnými kroky do Evropy, Obce bez hranic, Aktivity pro rozvoj česko-polského příhraničí, Zlepšení postavení na trhu práce pro obyvatele česko-polského příhraničního regionu, Nordic Walking – projdeme se společně, Vezmi kolo a jeď, Marketingové a propagační aktivity Moravské brány, Outdoorový týden v Jeseníkách, Chut' Jeseníků, Česko-polská zimní Olympiáda, Bezpečný pohyb v horských oblastech, Síla tance – radost pro tělo i duši aneb Taneční maraton se vším všudy, Moravsko-slezská hudba bez hranic 2012, Koncerty pro česko-polské pohraničí,

Historií společně, Venkovní posilovna – cvičíme společně či Festival česko – polských lidových řemesel v Račím Údolí⁶⁶.

Graf 4.14: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Praděd

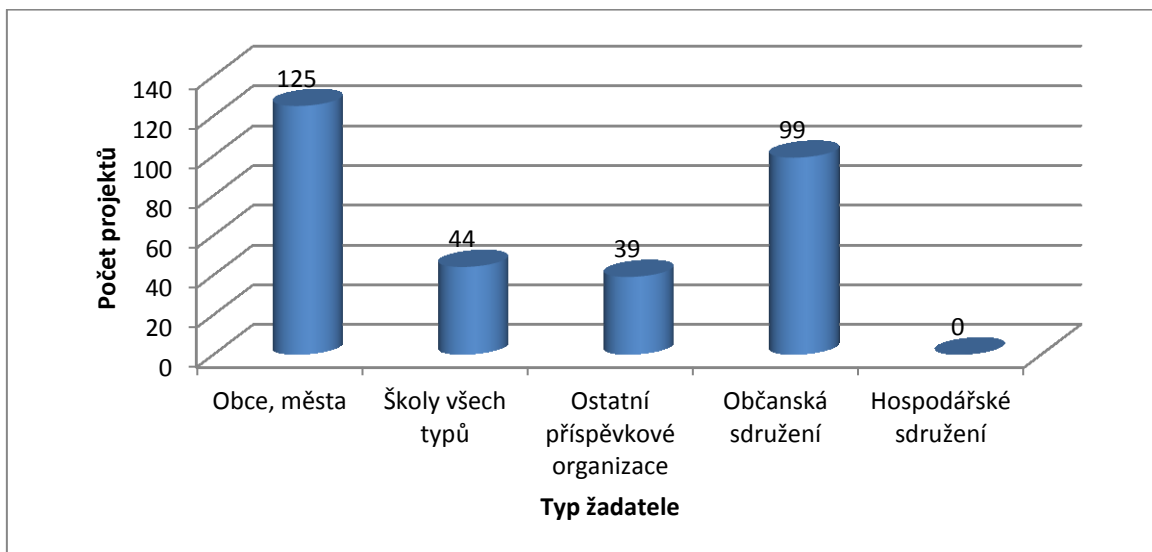

Zdroj: Euroregion Praděd-Pradziad, 2012; vlastní zpracování

Z hlediska typu žadatele bylo v euroregionu Praděd v letech 2008-2013 podáno celkem 125 žádostí ze strany obcí a měst. Žádná žádost nebyla podána ze strany Hospodářských komor a druhý nejmenší počet žádostí předložily ostatní příspěvkové organizace, a to v počtu 39.

⁶⁶ EUROREGION PRADĚD. Seznamy projektů. *Europraděd.cz* [online] 2013 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=FM-seznamy-projektu>

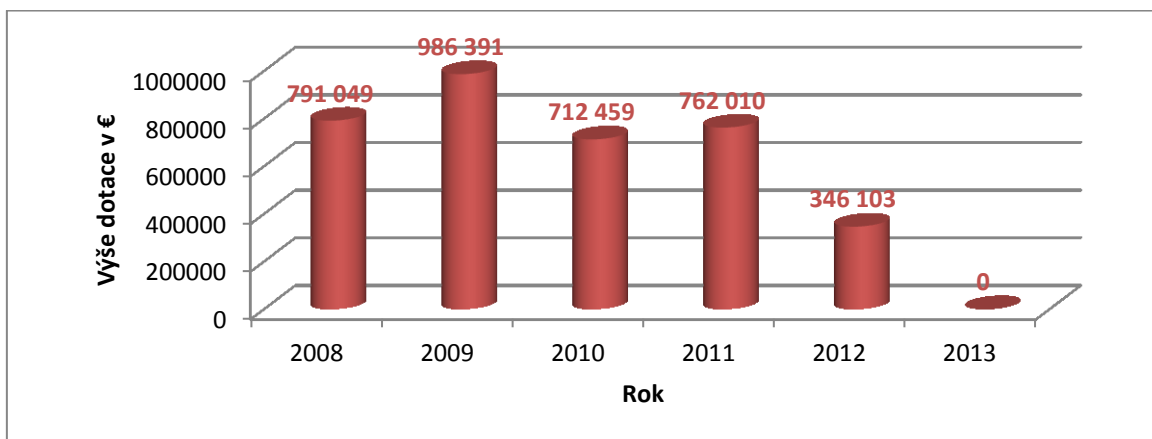
Graf 4.15: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Praděd

Zdroj: Euroregion Praděd-Pradziad, 2012; vlastní zpracování

Z grafu 4.16 vyplývají schválené výše dotací, které celkově v období 2008-2013 dosáhly 3 598 012 EUR. Údaje za rok 2013 bohužel v současnosti ještě nejsou dostupné, proto je hodnota v roce 2013 uvedena jako nulová. Nejvyšší suma dotací byla schválena v roce 2009, a to ve výši téměř jednoho milionu EUR.

Graf 4.16: Schválené výše dotací v euroregionu Praděd

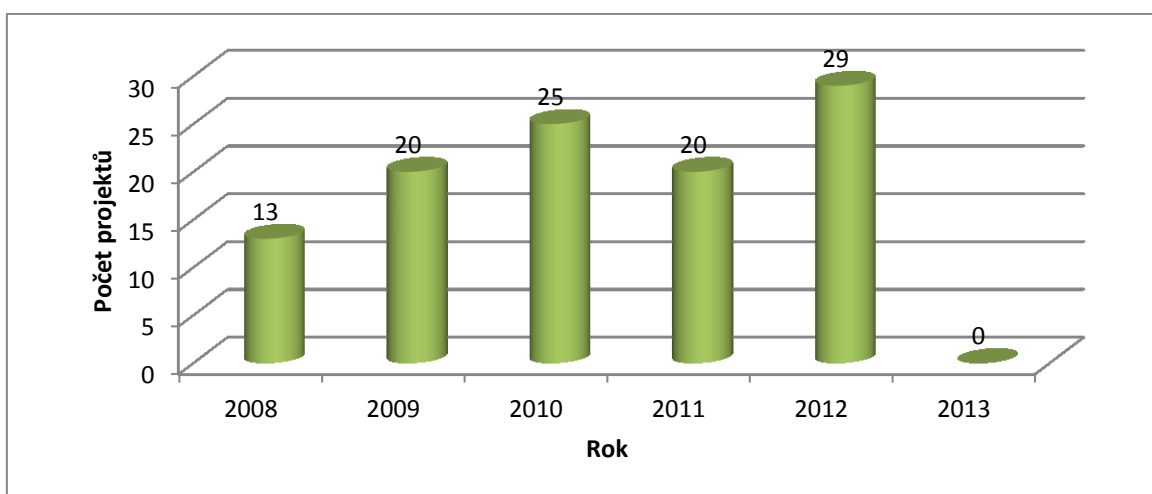

Zdroj: Euroregion Praděd-Pradziad, 2012; vlastní zpracování

4.2.4 Euroregion Těšínské Slezsko

V euroregionu Těšínské Slezsko bylo celkem schváleno 107 projektů. Údaje za rok 2013 jsou nulové, a to vzhledem k tomu, že 11. zasedání euroregionálního řídicího výboru se bude konat až v prosinci roku 2013. Nejvyšší počet projektů byl schválen v roce 2012, naopak nejméně, pouhých 13 projektů, bylo schváleno v roce 2008.

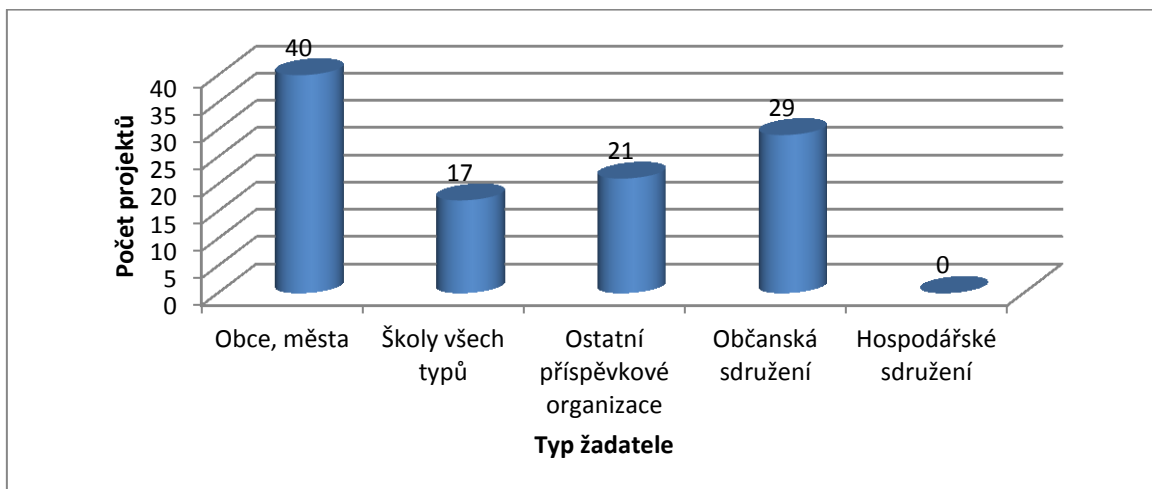
Graf 4.17: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Těšínské Slezsko

Zdroj: Euroregion Těšínské Slezsko, 2012; vlastní zpracování

Z hlediska typu žadatele v letech 2008-2013 bylo nejvíce žádostí podáno městy a obcemi. Těchto žádostí bylo celkem 40. Žádnou aktivitu neprojevaly Hospodářské sdružení a nejnižší počet žádostí podaly v euroregionu Těšínské Slezsko školy všech typů.

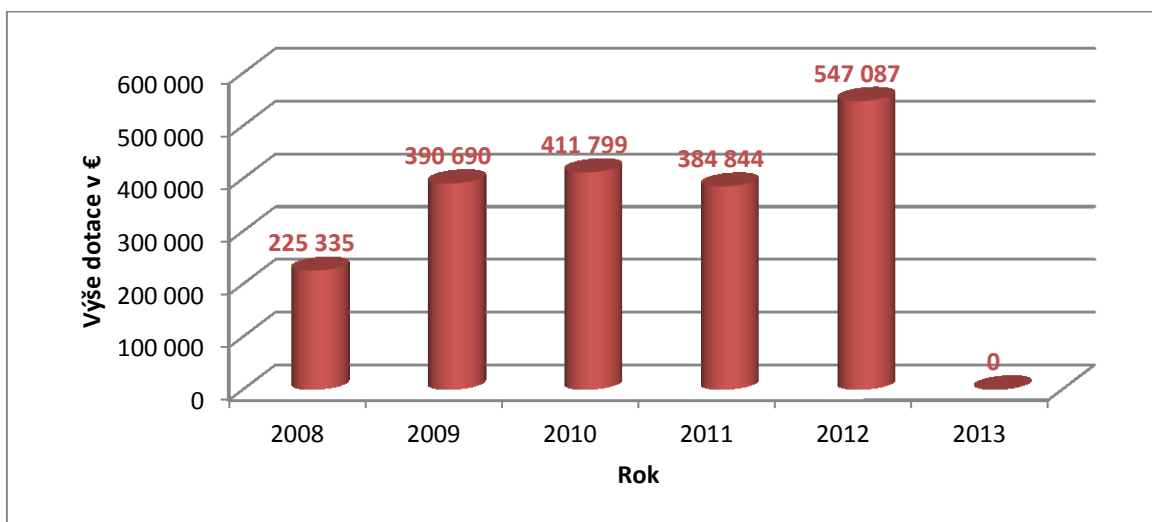
Graf 4.18: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Těšínské Slezsko

Zdroj: Euroregion Těšínské Slezsko, 2012; vlastní zpracování

Graf 4.19 znázorňuje schválené výše dotací v jednotlivých letech. Za období 2008-2013 byly pro euroregion schváleny dotace ve výši 1 959 755 EUR. Z této sumy byla nejvyšší částka, 547 087 EUR, schválena v roce 2012. Nejnižší suma dotací byla schválena v roce 2008, pouhých 225 335 EUR.

Graf 4.19: Schválené výše dotací v euroregionu Těšínské Slezsko

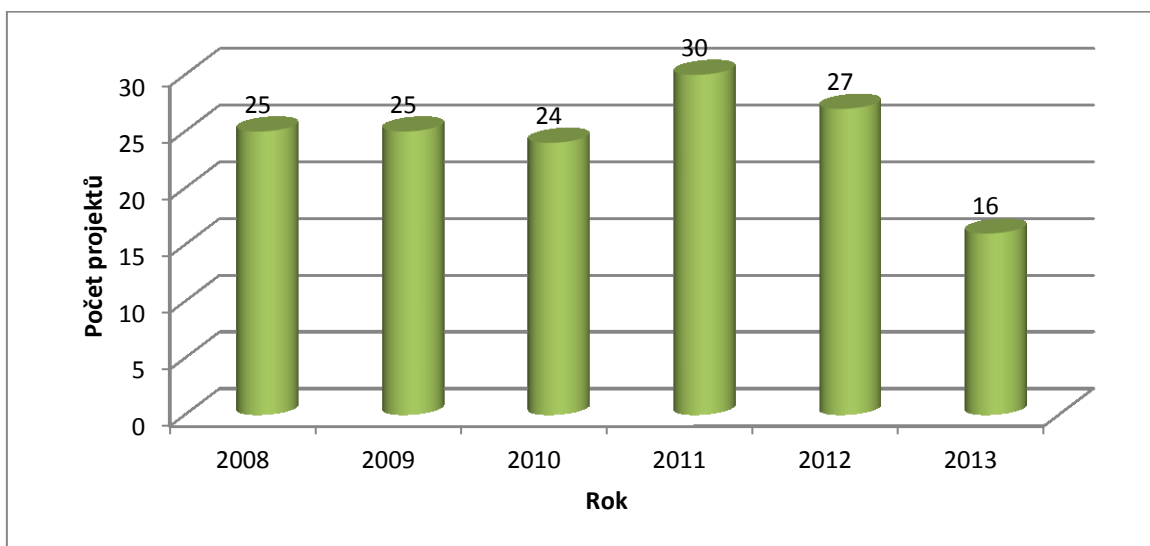

Zdroj: Euroregion Těšínské Slezsko, 2012; vlastní zpracování

4.2.5 Euroregion Silesia

V euroregionu Silesia bylo celkem za období 2008-2013 schváleno 147 projektů. Nejvíce projektů schválil euroregionální řídicí výbor v roce 2011, nejméně pak v roce 2013. Existovaly zde však také projekty, které schváleny nebyly, těch bylo celkem 23. Mezi příklady neschválených žádostí lze zařadit projekty Poznejme se sousedé, Meziuniverzitní přeshraniční spolupráce pro rozvoj sociálního podnikání, Naučně-poznávací exkurze pro seniory, Rozvoj a podpora sportovní a kulturní spolupráce se spřátelenými kluby v Žorech, Jastrzebie, Rybniku, Poznej své polské fotbalové Přátele, Přírodu si musíme chránit, Umění v pohybu, Cestujeme za sportem a turistikou, Adrenalin Cup, Po stopách Petra Bezruče, Kultura mezi zeměmi, Objevujeme dějiny společné pro Kravaňsko a Těšínsko, Vybudování bezpečnostního systému v obci Šilheřovice, Na inlinech společně, sportujeme bezpečně, Česko – polské šíření hasičského sportu k 120. Výročí štěpánkovického hasičstva. Nejvyšší počet žádostí, které nebyly schváleny, podaly školy všech typů, dále občanská sdružení a obce či města⁶⁷.

Graf 4.20: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Silesia

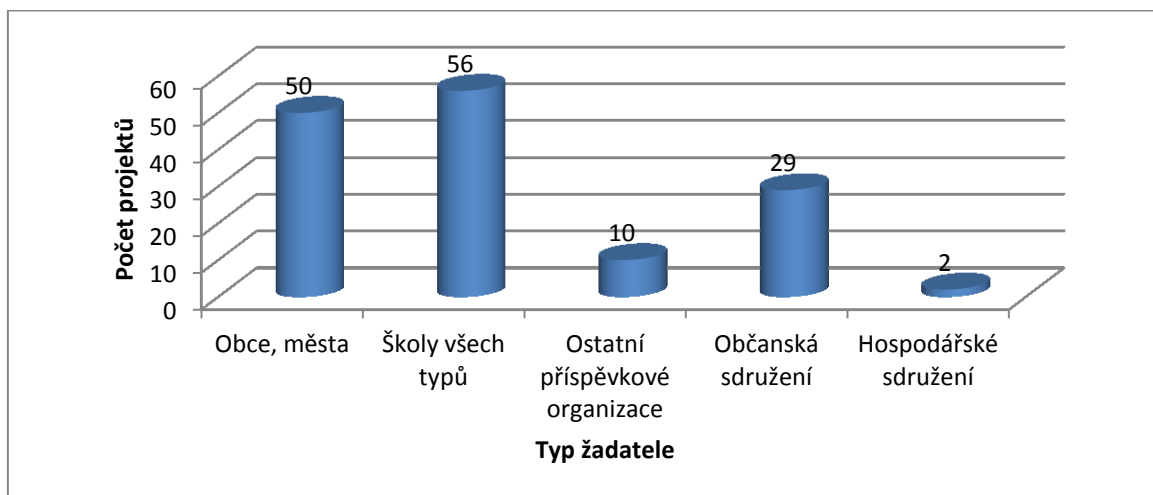

Zdroj: Euroregion Silesia, 2013; vlastní zpracování

⁶⁷ EUROREGION SILESIA. Zasedání EŘV, projekty. *Euroregion-silesia.cz* [online] 2013 [2013-03-23]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil3-ERV

Graf 4.21 představuje informace o jednotlivých typech žadatelů o dotaci. V letech 2008-2013 nejvíce žádostí podaly školy všech typů a obce či města. Nejméně žádostí podaly Hospodářské sdružení, a to jen dvě žádosti.

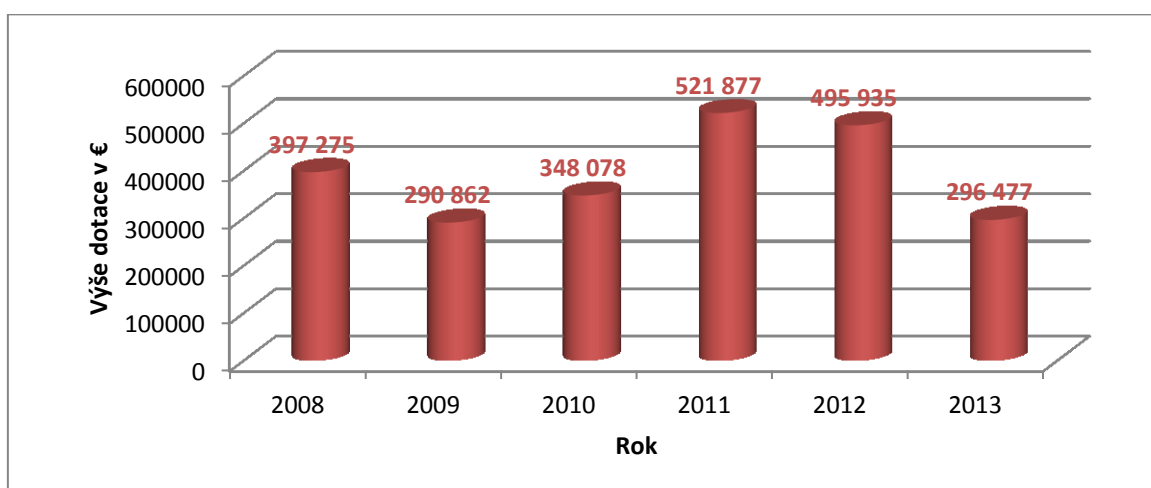
Graf 4.21: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Silesia

Zdroj: Euroregion Silesia, 2013; vlastní zpracování

Z hlediska výše schválených dotací se euroregion Silesia řadí na 4. místo za euroregiony Glacensis, Praděd a Nisa. Celková výše schválené dotace dosáhla za období 2008-2013 výše 2 350 504 EUR. Nejvyšší suma byla schválena v roce 2011, celkem 521 877 EUR. Naopak nejméně bylo schváleno v roce 2009 a 2013, kdy částky byly téměř totožné, a to necelých 300 000 EUR.

Graf 4.22: Schválené výše dotací v euroregionu Silesia

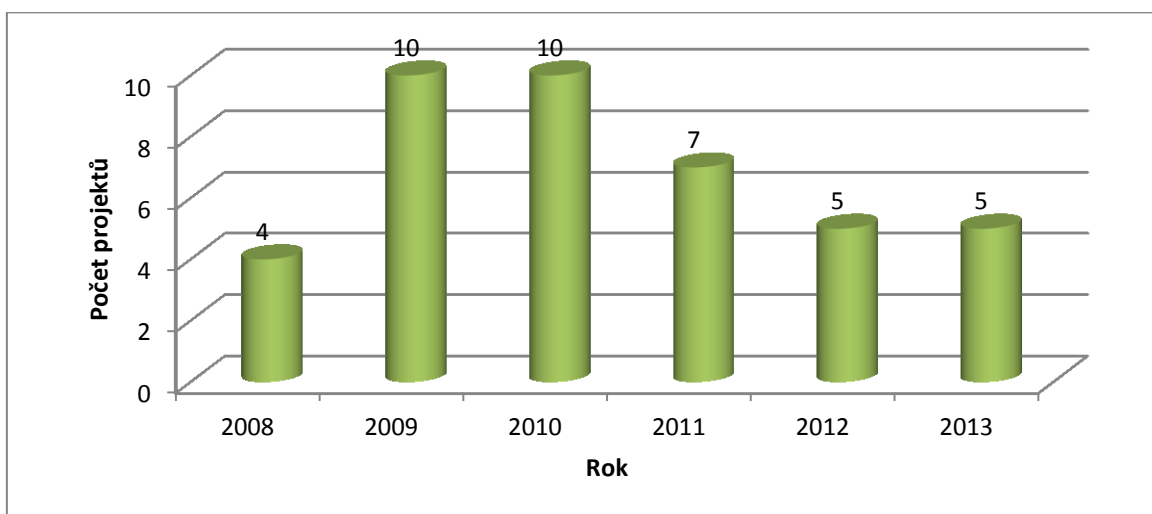
Zdroj: Euroregion Silesia, 2013; vlastní zpracování

4.2.6 Euroregion Beskydy

V euroregionu Beskydy bylo celkem podáno 41 žádostí o dotaci, a to 4 žádosti v roce 2008, po deseti žádostech v letech 2009 a 2010, sedm žádostí v roce 2011 a po pěti žádostech v letech 2012 a 2013. Zajímavostí je, že ve druhé polovině roku 2012 byly schváleny jen polské žádosti o dotaci, protože české byly vyřazeny již při kontrole formálních náležitostí a kontrole přijatelnosti. I v tomto euroregionu existovaly projekty, které schváleny nebyly. Těchto projektů bylo pouze pět a mezi žadatele o dotaci se řadily obce, občanská sdružení a příspěvková organizace. Mezi neschválené projekty patřilo Bašŕanské léto, Beskydské zvyky, řemesla a tradiční pokrmy, Děti a kultura bez hranic, Ráj v Beskydech a Vzájemné poznání je cesta k porozumění⁶⁸.

⁶⁸ EUROREGION BESKYDY. Fond mikroprojektů 2007-2013. *Regionbeskydy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.regionbeskydy.cz/fond-mikroprojekt-2007-2013>

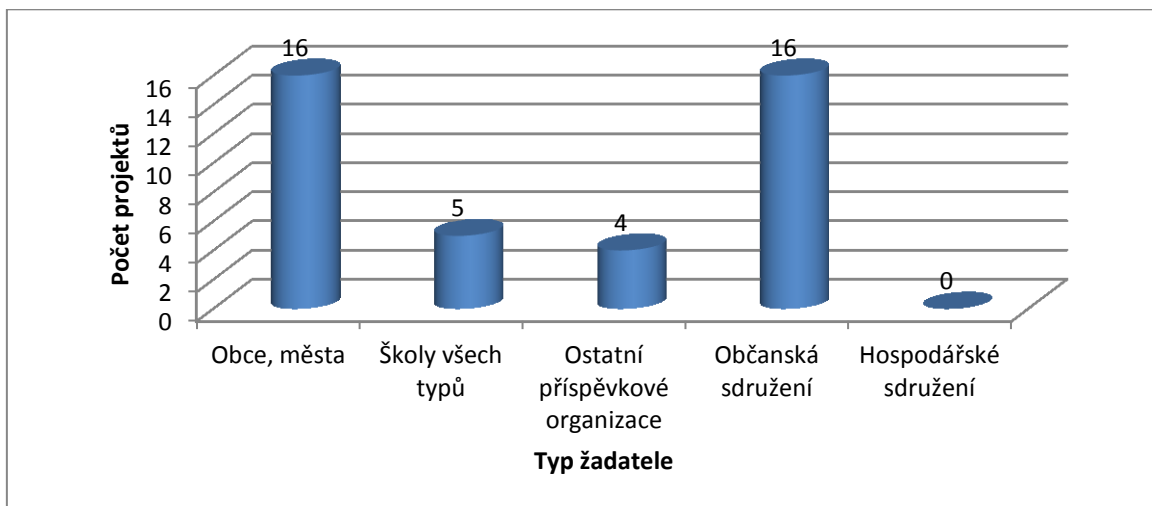
Graf 4.23: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Beskydy

Zdroj: Euroregion Beskydy, 2012; vlastní zpracování

V grafu 4.24 jsou projekty rozděleny podle typu žadatele. Z grafu je patrné, že nejvíce žádosti podaly města, obce a občanská sdružení, jejich počet byl shodný, každý podal 16 žádostí. Nejméně, respektive žádnou žádost nepodalo Hospodářské sdružení.

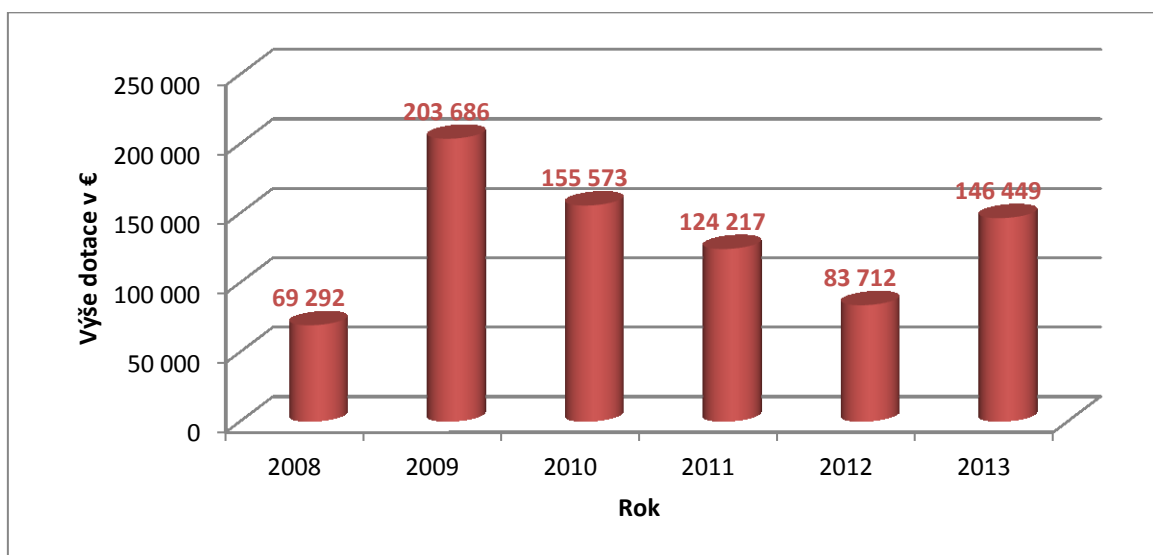
Graf 4.24: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Beskydy

Zdroj: Euroregion Beskydy, 2012; vlastní zpracování

Pro euroregion Beskydy byly schváleny v letech 2008-2013 prostředky v celkové výši 782 929 EUR. Nejnižší suma dotací, 69 292 EUR, byla schválena v roce 2008. Nejvyšší suma dotací byla schválena v roce 2009.

Graf 4.25: Schválené výše dotací v euroregionu Beskydy

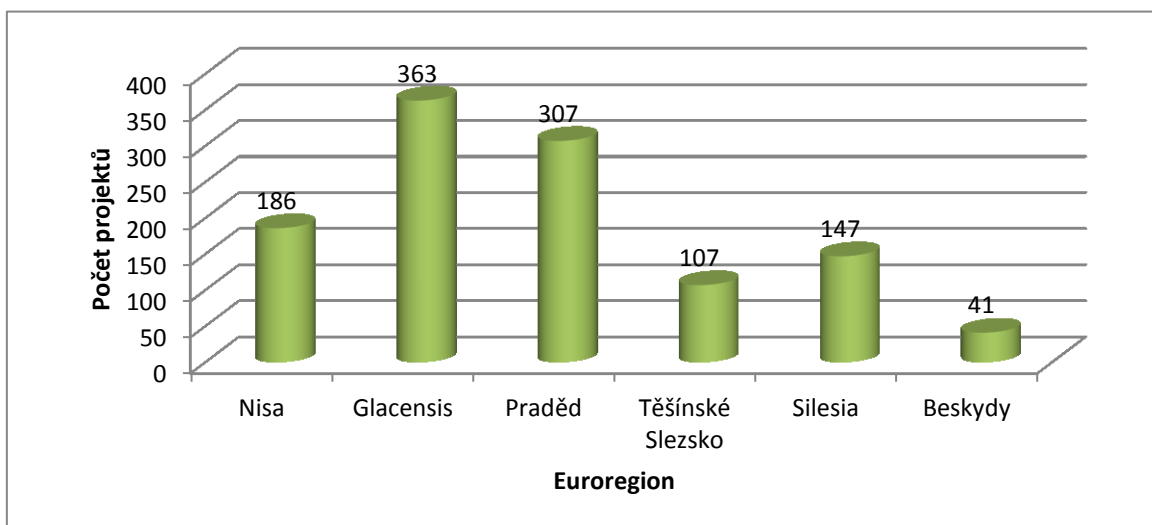

Zdroj: Euroregion Beskydy, 2012; vlastní zpracování

4.2.7 Souhrnné srovnání euroregionů podle projektových aktivit

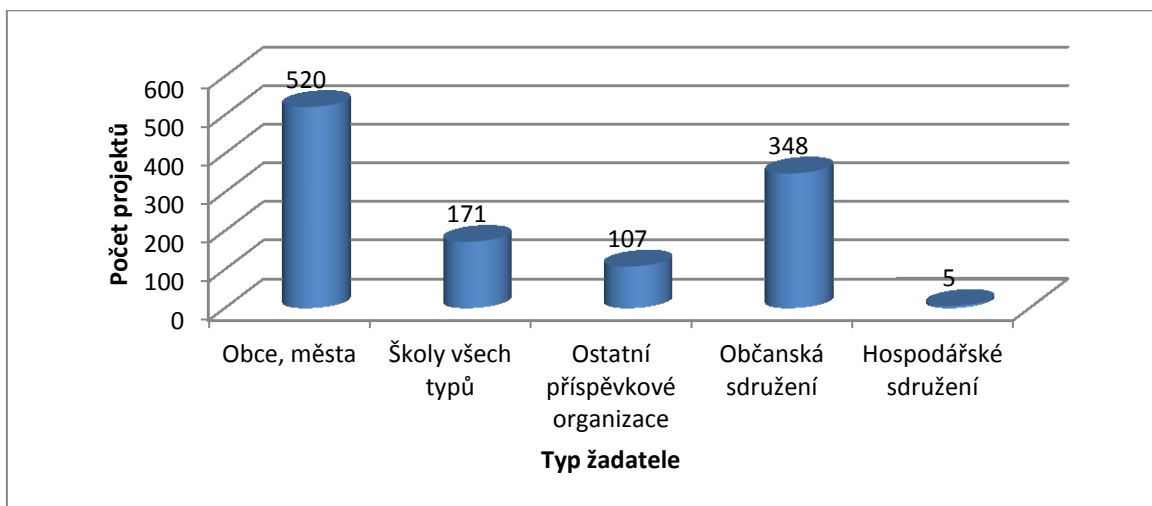
Tato podkapitola se zaměřuje na celkové srovnání euroregionů dle projektových aktivit v letech 2008-2013. Graf 4.26 reprezentuje počet všech realizovaných projektů v rámci Fondu mikroprojektů z *Operačního programu přeshraniční spolupráce*. Z grafu je patrné, že nejvíce aktivní v této oblasti jsou euroregiony Glacensis a Praděd, kterým bylo schváleno přes 300 projektů. Nejméně projektů bylo schváleno v euroregionu Beskydy, proto by bylo vhodné, aby v tomto euroregionu byla posílena projektová aktivita.

Graf 4.26: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 dle jednotlivých euroregionů

Z hlediska rozdělení projektů dle typů žadatele byly neaktivnější města a obce, které podaly celkem 520 žádostí o dotaci. Nejméně žádostí podaly Hospodářské sdružení, za celé zkoumané období 2008-2013 jich bylo pouhých 5.

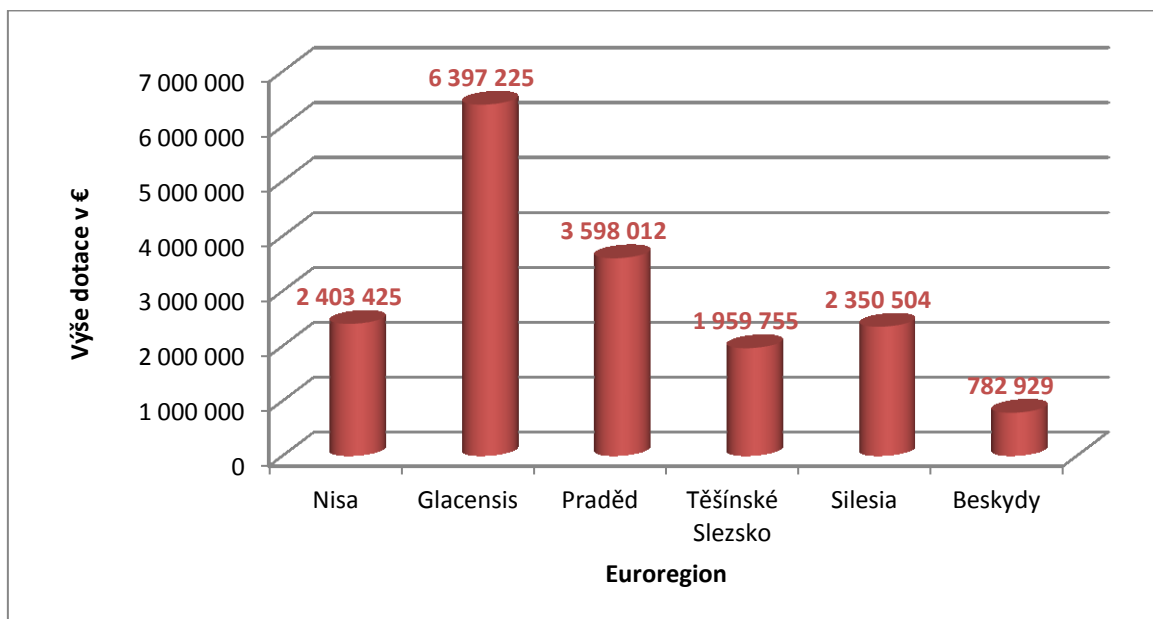
Graf 4.27: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013

Dalším kritériem na základě, kterého lze hodnotit projektovou aktivitu v jednotlivých euroregionech jsou schválené výše dotací. Z grafu 4.28 vyplývá, že nejvíce prostředků bylo schváleno v období 2008-2013 v euroregionu Glacensis, zde výše schválených dotací dosahovala 6 397 225 EUR. Následuje euroregion Praděd, kde výše schválených prostředků dosáhla sumy 3 598 012 EUR. Na pomyslné třetí příčce se umístil

euroregion Nisa s celkovou sumou dotací ve výši 2 403 425 EUR. Za euroregionem Nisa následuje euroregion Silesia, kde výše schválených dotací dosáhla 2 350 504 EUR. Nejnižší výši dotace získaly euroregiony Těšínské Slezsko, celková výše 1 959 755 EUR, a euroregion Beskydy v celkové výši 782 929 EUR.

Graf 4.28: Schválené výše dotací v jednotlivých euroregionech

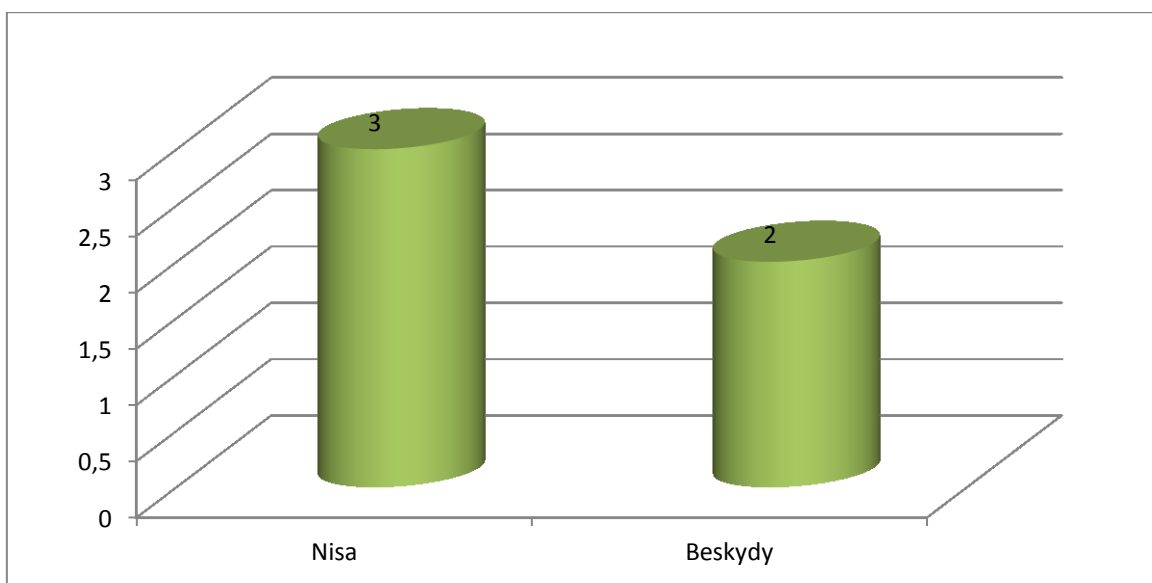

Při srovnání zkoumaných euroregionů z hlediska projektových aktivit bylo zjištěno, že neaktivnější z euroregionů byl euroregion Glacensis, kterému bylo schváleno celkem 363 projektů, a rovněž dosáhl nejvyšší sumy dotací z fondů EU. Výše schválených dotací dosahovala 6 397 225 EUR. Na druhém místě se nachází euroregion Praděd, kde bylo schváleno celkem 307 projektů a na druhém místě se nachází i z hlediska výše schválených dotací, suma dotací tvořila 3 598 012 EUR. Třetí příčku zaujímá euroregion Nisa, kde bylo schváleno celkem 186 projektů s celkovou výši dotace 2 403 425 EUR. Na čtvrtém místě se nachází euroregion Silesia. V tomto euroregionu bylo schváleno 147 projektů a celková výše dotací dosáhla 2 350 504 EUR. Předposlední místo náleží euroregionu Těšínské Slezsko, kde bylo schváleno 107 projektů. Suma schválené výše dotací zde dosáhla 1 959 755 EUR. Nejnižší projektovou aktivitu projevil euroregion Beskydy, ve kterém bylo schváleno pouhých 41 projektů a dosáhl také nejnižší sumy schválených dotací, a to 782 929 EUR, což je osmkrát méně než u neaktivnějšího euroregionu Glacensis. Projektová aktivita je výrazně ovlivněna také rozlohou či počtem obyvatel, proto bylo

v euroregionu Glacensis schváleno téměř devětkrát více projektů než tomu bylo v euroregionu Beskydy.

Euroregiony byly srovnány z hlediska projektové aktivity v rámci Fondu mikroprojektů, ale dva z těchto zkoumaných euroregionů realizují také tzv. *velké projekty*. Jedná se především o silniční a železniční stavby, projekty na zlepšení životního prostředí, projekty v oblasti vědy a výzkumu, jejichž rozpočet přesahuje hodnotu 50 milionů EUR. Následující graf 4.8 představuje „velké projekty“, které jsou realizovány pouze v Euroregionu Nisa a Euroregionu Beskydy. Euroregion Nisa realizuje projekty *Systém odvrácení ohrožení a poskytování pomoci v Euroregionu Nisa*, *Strategie rozvoje Euroregionu Nisa*, a projekt *Poznej svého souseda*. Euroregion Beskydy se zabývá realizací projektů, které jsou zaměřeny zejména na cestovní ruch a na podporu výměny informací⁶⁹.

Graf 4.29: Počet realizovaných „velkých“ projektů, 2007-2013

Zdroj: Euroregion Neisse-Nisa-Nysa, 2012; vlastní zpracování

⁶⁹ EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Benchmarkingová analýza Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa a ostatních euroregionů v ČR s důrazem na česko-polskou hranici. *Ern.cz* [online] 2012 [2013-03-24]. Dostupné z: http://www.ern.cz/analyza/ern_cz/cz/?D=10

4.3 Přehled vybraných projektů v jednotlivých regionech

Následující podkapitola se zaměřuje na popis konkrétních již realizovaných projektů v rámci jednotlivých zkoumaných euroregionů.

4.3.1 Víra nezná hranic

Nositelem projektu byl Euroregion Nisa, k realizaci tohoto projektu docházelo od 1. září 2012 do 30. listopadu 2012. Projekt byl zaměřen na vyrovnání asymetrie mezi městem Rychnovem a gminy Gromadka vznikající tím, že gmina je složena z jedenácti obcí a ve většině z nich alespoň jednou ročně probíhá nějaká místní slavnost. Na všechny tyto slavnosti jsou zváni zástupci české strany euroregionu. Projekt se snažil využít všech příležitostí k pozvání polských zástupců euroregionu. Jednou z takových příležitostí byla tradiční svatováclavská pouť, která byla v minulém roce navíc zpestřena oslavami 300 výročí vysvěcení kostela. Byli pozváni představitelé obce i obou hlavních církví v Gromadce (římsko a řeckokatolické) a samozřejmě i další občané. Slavnost byla doprovázena vystoupením sboru jablonecké Základní umělecké školy, rychnovskými umělci a vystoupením čestného občana Rychnova Jiřího Stivína. Následovala slavnostní večeře a pro polské hosty ještě druhý den prohlídka poutových atrakcí a dalších místních zajímavostí, zejména obnovených drobných lidových sakrálních památek. Celkový rozpočet projektu byl 2 656 EUR, přičemž příspěvek z EU činil 2 258 EUR⁷⁰.

4.3.2 Lovecké zbraně a jejich bezpečnost

Projekt byl realizován v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007-2013 Česká republika – Polská republika v euroregionu Glacensis. Trval téměř 8 měsíců, a to od 1. května 2011 do 31. prosince 2012. Smyslem tohoto projektu bylo navázat na velmi úspěšný minulý projekt, který měl velký ohlas na polské straně, doplnit minulé informace o další zkušenosti a ukázky v tematice historie, současnosti i budoucnosti loveckých zbraní. Řád svatého Huberta je tradičním pořadatelem kulturních a společenských akcí příhraniční oblasti tohoto regionu. Velký důraz byl kladen

⁷⁰ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Víra nezná hranic. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=107649>

na bezpečnost při manipulaci s loveckými zbraněmi užívaných v příhraničí. Dále byl projekt obohacen seminářem odborného lektora na téma lovecké zbraně a jejich bezpečnost. Všichni účastníci projektu se mohli zúčastnit výjezdu na kulturní památky českého pohraničí (např. zámek Pardubice nebo Opočno), kde mohli shlédnout historické zbraně a lovecké trofeje. Po celou dobu byl přítomen odborný lektor, který obohacoval běžnou prohlídku kulturního místa o další informace. Součástí projektu byly také praktické ukázky. V rámci projektu byla pronajata střelnice v Česticích, kde vznikly za podpory Euroregionu Glacensis nové lovecké atrakce, na kterých si účastníci akce mohli vyzkoušet střelbu ze zbraní s výkladem o bezpečnosti. Veškeré činnosti byly realizovány za dozoru odborných lektorů, jelikož jejich účast podstatně ovlivňuje atraktivitu a vážnost pořádané akce. Téma bezpečnost při manipulaci s loveckými zbraněmi je považována za velmi důležitou, jelikož statistika nehod při mysliveckých akcí se každoročně zvyšuje. Průběh celého projektu byl dokumentován a mělo dojít ke vzniku filmu. Celkový rozpočet projektu 25 008 EUR, přičemž dotace z EU představovala 85% rozpočtu, tedy 21 257 EUR⁷¹.

4.3.3 Podpora cestovního ruchu Euroregionu Praděd

Projekt byl realizován v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007-2013 Česká republika – Polská republika, a to od 1. ledna 2009 do 31. října 2009. Projekt byl realizován v okrese Bruntál, v obci Vrbno pod Pradědem. Zaměřoval se na oblast cestovního ruchu, jež je významným faktorem pro současný i budoucí rozvoj Euroregionu Praděd. Konkrétně byl zaměřen na společnou propagaci území Euroregionu Praděd. Do projektu byly zapojeny obce Euroregionu Praděd - Rýmařov, Bruntál, Krnov, Vrbno pod Pradědem a partner na druhé straně hranice, tedy Euroregionu Pradziad. Vlivem tohoto spojení a spolupráce samospráv byla propagace regionu intenzivnější, dynamičtější, vysoce aktivní a oslovila velké množství turistů, podnikatelů i subjektů. Aktivita byly zaměřeny na představení produktů a lokalit z oblasti cestovního ruchu. Celkem byl region v rámci tohoto projektu prezentován na osmi veletrzích, a to v Brně, Praze, Bratislavě, Ostravě, na polské straně v Opole, Glubczyczach a dvakrát v Prudniku.

⁷¹ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Lovecké zbraně a jejich bezpečnost. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=99923>

Mezi další činnosti projektu patřilo zajištění výroby propagačních materiálů, jako například turistické a informační mapy, zajištění výstavních stánků, doprovodného programu a v neposlední řadě i ochutnávky regionálních specialit. Všechny aktivity byly realizovány za účelem podpory a rozvoje cestovního ruchu v příhraniční oblasti a tím i k podpoře jejího hospodářského rozvoje. Celý projekt řídil Euroregion Praděd, který si zvolil pracovní skupinu pro realizaci všech trhů a mezinárodních výstav. Mezi její členy patřili zástupci mikroregionu Krnov, Bruntál, Rýmařov a Vrbno pod Pradědem, kteří jsou v dané oblasti zkušenými odborníky. Pracovní skupina zajišťovala celý průběh jednotlivých veletrhů včetně organizačních a administrativních prací. Celkový rozpočet projektu činil 30 607 EUR, příspěvek EU představoval z této částky 26 015 EUR⁷².

4.3.4 Šachové souboje v Euroregionu Těšínské Slezsko

Projekt byl realizován v rámci Operačního programu Česká republika - Polsko, a to od 1. března 2010 do 31. října 2010. Projekt se zaměřoval na spolupráci dvou šachových oddílů v Euroregionu Těšínské Slezsko sídlící ve městech Jastrzębie Zdrój a Orlové. Cílem projektu byla jak popularizace šachové hry u české a polské mládeže, organizování praktických tréninků pro tuto mládež a také mezinárodních šachových turnajů na území obou zemí, ale také podpora rozvoje mládeže v různých věkových kategoriích a podpora této činnosti. Mezi další cíle patřilo sblížení různých národností, poznávání české i polské kultury a dějin, odstranění jazykových bariér a navázání dalších zahraničních kontaktů. V rámci projektu se uskutečnily šachové tréninky vybraných nejlepších jednotlivců pod vedením profesionálního trenéra v Orlové. V průběhu projektu se uskutečnil osmidenní Mezinárodní šachový turnaj jednotlivců OPEN Orlová 2010. Dále byl realizován sedmidenní mezinárodní šachový tábor, jehož se účastnilo 30 osob, sedmidenní šachové soustředění v Ustroniu a šestidenní šachový turnaj v rekreačním středisku Juhas v Ustroniu. Poslední aktivitou bylo setkání obou partnerů projektu v říjnu 2010. Celkový rozpočet projektu byl 30 008 EUR, příspěvek EU činil 25 175 EUR⁷³.

⁷² CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Podpora cestovního ruchu Euroregionu Praděd. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?id=30512>

⁷³ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Šachové souboje v Euroregionu Těšínské Slezsko. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=70094>

4.3.5 Bouráme bariéry

Projekt byl realizován v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007-2013 Česká republika – Polská republika v euroregionu Silesia, a to od 1. ledna 2008 do 30. dubna 2008. Projekt se zaměřuje na bourání bariér, a to jak jazykových, kulturních ale také bariéry strachu z nového „vodního“ prostředí. Hlavní aktivitou projektu byl pětidenní intenzivní plavecký kurz pro žáky obou partnerských škol, který se konal v novém, moderním krytém bazénu v Żorach. V rámci tohoto kurzu se pořádaly další kulturní a sportovní aktivity. Účastníky kurzu byly děti ve věku od 11 do 15 let, přičemž z české strany se kurzu účastnili žáci sportovních plaveckých tříd, ti nejstarší z nich se věnovali mladším polským žákům a předávali jim své plavecké zkušenosti. K odstranění jazykové bariéry sloužili polští instruktoři. Čeští žáci měli možnost předvést svým polským kolegům své plavecké dovednosti v závodech v jednotlivých plaveckých disciplínách. Děti si rovněž měly možnost vyzkoušet různé techniky záchrany tonoucího, a to na cvičných figurínách. Kurzu se zúčastnilo 74 českých dětí doprovázené 5 trenéry a 30 polských dětí s 5 pedagogy. Celkový rozpočet projektu byl stanoven na 271 110 Kč, příspěvek EU je 203 333 Kč⁷⁴.

4.3.6 Dny zdraví v Euroregionu Beskydy

Projekt je realizován v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007-2013 Česká republika – Polská republika, a to od 1. dubna 2010 do 30. června 2010. Projekt se zaměřoval na navázání trvalé přeshraniční spolupráce nevládních neziskových organizací působících v oblasti prevence zdravotních rizik, lékařů a jiných zdravotnických pracovníků z oborů diabetologie, fyzikální a rehabilitační medicíny z ČR, Polska a Slovenska, tedy v Euroregionu Beskydy. V současné době je přeshraniční spolupráce v této oblasti nulová a společná akce typu vzájemné výměny zkušeností se zatím neuskutečnila. V rámci projektu byla uspořádána dvoudenní konference nevládních neziskových organizací, lékařů a jiných zdravotnických pracovníků, kde byla řešena problematika prevence zdravotních rizik, konkrétně na příkladu tzv. syndromu diabetické nohy. Vybraní specialisté v oboru prostřednictvím prezentací a přednášek seznamovali

⁷⁴ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Administrace CZ – Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=27208>

účastníky konference se svými dosavadními zkušenostmi v prevenci syndromu diabetické nohy. Pro všechny účastníky konference bylo zajištěno simultánní tlumočení z češtiny do polštiny a naopak. Byl vytvořen sborník shrnující zkrácené verze jednotlivých příspěvků přednesených na konferenci, který byl následně distribuován mezi odbornou veřejnost a členy nevládních neziskových organizací působících v oblasti prevence zdravotních rizik v ČR a v Polsku. Celkový rozpočet tohoto projektu byl 10 176 EUR, příspěvek z fondů EU činil 8 649 EUR⁷⁵.

⁷⁵ CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Dny zdraví v Euroregionu Beskydy. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=71787>

5 Závěr

Přeshraniční spolupráce v rámci Evropské unie je významnou oblastí pro udržení hospodářské a sociální soudržnosti. Je důležité rozvíjet zaostávající či méně produktivní příhraničí oblasti, a to za účelem zvyšování celkové ekonomické, sociální i kulturní úrovně daného státu a upevňování mezinárodních vztahů. V České republice se nachází 13 euroregionů podél státních hranic. Pro účely této bakalářské práce byly vybrány euroregiony ležící v česko-polském příhraničí.

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat a komparovat vybrané euroregiony v česko-polském příhraničí a zhodnotit jejich význam v přeshraniční spolupráci na základě projektových aktivit. Jednalo se o euroregiony Nisa, Glacensis, Praděd, Těšínské Slezsko, Silesia a Beskydy.

Tyto euroregiony byly srovnány na základě stanovených ekonomických, sociálních a environmentálních kritérií, kterými byly počet obyvatel žijících v české části daného euroregionu, průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti, počet ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců, průměrná mzda v jednotlivých euroregionech, údaje o výzkumu a vývoji, kapacita hromadných ubytovacích zařízení a emise základních znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší.

V rámci této analýzy bylo zjištěno, že dva euroregiony ze šesti zkoumaných vynikají nad ostatními. Jedná se o euroregiony Glacensis a Nisa. V těchto dvou euroregionech je nejnižší průměrná míra nezaměstnanosti, nejvyšší průměrné měsíční platy, nejvyšší kapacita hromadných ubytovacích zařízení a rovněž vynikají i v počtu mikropodniků, malých, středních i velkých podniků. V oblasti výzkumu a vývoje si euroregion Glacensis drží první pozici v počtu pracovišť, výdajů na výzkum a vývoj i v počtu zaměstnanců této oblasti. Euroregion Nisa se v oblasti výzkumu a vývoje nachází na třetí příčce, na druhé pozici je euroregion Silesia. Dle kritéria emise základních znečišťujících látek je nejméně znečištěným euroregionem Praděd. U dvou předních euroregionů, euroregionu Nisa a Glacensis, byly naměřeny hodnoty o něco málo vyšší než u euroregionu Praděd. Mezi nejvíce znečištěné euroregiony patří euroregion Těšínské Slezsko a Beskydy. Příčinou takového znečištění ovzduší je zejména vysoký výskyt průmyslových aglomerací v těchto oblastech. Za účelem zlepšení životního prostředí a snížení emisí těchto škodlivých látek by měly být zavedeny opatření, která by omezovala

vypouštění znečišťujících látek do ovzduší, například ve formě filtrů snižujících emise těchto látek. Jeden takový filtr (tkaninový filtr) byl zaveden v roce 2012 ve společnosti ArcelorMittal Ostrava, a.s. a snížil emise dioxinů a oxidu siřičitého o 141 tun za 10 měsíců jeho fungování. V tom horším případě by měly být alespoň zavedeny pokuty za nadměrné vypouštění škodlivých látek a znečišťování životního prostředí.

Při analýze euroregionu Praděd bylo dosaženo závěru, že euroregion by se měl více zaměřit na podporu malého a středního podnikání, případně na tvorbu nových pracovních míst vzhledem k tomu, že průměrná míra registrované nezaměstnanosti zjištěná v tomto euroregionu značně převyšuje průměrnou registrovanou míru nezaměstnanosti naměřenou v ostatních zkoumaných euroregionech. Rovněž by bylo vhodné v tomto euroregionu posílit význam oblasti výzkumu a vývoje, protože i v této sféře euroregion poměrně zaostává.

V euroregionech Těšínské Slezsko, Beskydy a Silesia byly z hlediska kritérií zjištěny hodnoty, které nijak výrazně nevynikají ani nezaostávají v porovnání se všemi zkoumanými euroregiony.

Dále byly euroregiony komparovány dle své projektové aktivity v rámci Fondu mikroprojektů. Mezi vybraná kritéria patřil počet schválených projektů v jednotlivých euroregionech, typ žadatele a výše schválené dotace. Nejvíce aktivní v oblasti počtu schválených projektů byly euroregiony Glacensis a Praděd, kterým bylo schváleno přes 300 projektů. Nejméně projektů bylo schváleno v euroregionu Beskydy, proto by bylo vhodné, aby v tomto euroregionu byla posílena projektová aktivita. Z hlediska rozdělení projektů dle typů žadatele byla nejaktivnější města a obce, která podala celkem 520 žádostí o dotaci. Nejméně žádostí podala Hospodářské sdružení, za celé zkoumané období 2008-2013 jich bylo pouhých 5. Dle kritéria výše schválené dotace byl nejvíce úspěšným euroregion Glacensis, následoval euroregion Praděd, Nisa, Silesia, Těšínské Slezsko a nejnižší sumu dotace získal euroregion Beskydy.

Euroregion Nisa a euroregion Beskydy realizují také tzv. *velké* projekty, které představují projekty v silniční a železničních oblastech, v oblasti životního prostředí či v oblasti vědy a výzkumu, přičemž jejich rozpočet přesahuje rozpočet 50 milionů EUR. Euroregion Nisa realizuje projekty *Systém odvrácení ohrožení a poskytování pomoci v Euroregionu Nisa*, *Strategie rozvoje Euroregionu Nisa*, a projekt *Poznej svého souseda*.

Euroregion Beskydy se zabývá realizací projektů, které jsou zaměřeny zejména na cestovní ruch a na podporu výměny informací.

V závěru práce byly nastíněny vybrané schválené projekty realizované v jednotlivých zkoumaných euroregionech. V euroregionu se jednalo o projekt *Víra nezná hranic*, v euroregionu Silesia *Lovecké zbraně a jejich bezpečnost, podpora cestovního ruchu* v euroregionu Praděd, *Šachové souboje* v euroregionu Těšínské Slezsko, *Bouráme bariéry* v euroregionu Silesia a v euroregionu Beskydy *Dny zdraví*.

Z uvedené analýzy projektových aktivit vyplývá, že euroregiony hrají důležitou roli v přeshraniční spolupráci a to zejména tím, že odstraňují sociální, hospodářské i kulturní bariéry mezi regiony na hranicích a jsou rovněž významnými příjemci dotací z evropských fondů.

Seznam použité literatury

Knihy

1. DOČKAL, Vít. *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky – Růžový obálček a hrana reality*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, s. 39. ISBN 80-210-3751-2.
2. NETOLICKÝ, Václav. *Euroregiony – Úvod do problematiky*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2007, 76 s. ISBN 987-80-86754-78-9.
3. WILAM, Petr. *Podpora přeshraniční spolupráce v Evropské unii a v asociovaných zemích*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004. 70 s. ISBN 80-7042-909-7.

Elektronické publikace

4. COUNCIL OF EUROPE. *Treaty office*. [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/PDF/Czech/106-Czech.pdf>
5. EUROPEAN COMMISSION. *TACIS Cross Border Cooperation (CBC)*. [online]. 2001 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leader2/rural-en/euro/p8-1-6.pdf>
6. EUROREGION GLACENSIS. 15 let Euroregionu. *Euro-glacensis.cz*. [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: http://www.euro-glacensis.cz/files/vyrocní_zpravy/euroregion_glacensis_15_let_zkusenosti.pdf

Internetové zdroje

7. ARNIKA. Oxidy dusíku. *Arnika.org* [online] 2010 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://arnika.org/oxidy-dusiku>
8. ARNIKA. Oxid uhelnatý. *Arnika.org* [online] 2010 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://arnika.org/oxid-uhelnaty>
9. BUSINESSINFO. *Přeshraniční spolupráce*. [online]. 2012 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/zdroje-financovani-z-eu/preshranicni-spoluprace.html>

10. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. *Evropská územní spolupráce- Centrum pro regionální rozvoj*. [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: http://www.cil3.cz/evropska_uzemni_spoluprace.html
11. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Víra nezná hranic. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=107649>
12. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Lovecké zbraně a jejich bezpečnost. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=99923>
13. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Podpora cestovního ruchu Euroregionu Praděd. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?id=30512>
14. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Šachové souboje v Euroregionu Těšínské Slezsko. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=70094>
15. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Administrace CZ – Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=27208>
16. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. Dny zdraví v Euroregionu Beskydy. *Risy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=71787>
17. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Základní statistické ukazatele Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. *Czso.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/zakladni_statisticke_ukazatele_euroregionu_neisse_nisa_nysa
18. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Euroregiony. *Czso.cz* [online]. 2012 [2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/euroregiony>
19. EASYJOBS. Průměrné platy. *Easyjobs.cz* [online] 2012 [2013-03-19]. Dostupné z: <http://easyjobs.cz/prumerne-platy/>

20. EMULGÁTORÝ. E 220 - oxid siřičitý. *Emulgatory.cz* [online] 2012 [2013-03-23].
Dostupné z: <http://www.emulgatory.cz/seznam-ecek?prisada=E220>
21. EUROPEAN COMMISSION. *European territorial Co-operation*. [online]. 2012 [2012-11-24].
Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm
22. EUROPEAN COMMISSION. Launch of the EU-PHARE CREDO programme. *Cordis*. [online]. 2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: http://cordis.europa.eu/fetch?CALLER=EN_NEWS&ACTION=D&DOC=49&CAT=NEWS&QUERY=012574a3c675:9a8e:0f8b91b7&RCN=10286
23. EUROREGION BESKYDY. Fond mikroprojektů 2007-2013. *Regionbeskydy.cz* [online] 2012 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.regionbeskydy.cz/fond-mikroprojekt-2007-2013>
24. EUROREGION GLACENSIS. Úvodem. *Euro-glacensis.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/uvodem.html>
25. EUROREGION GLACENSIS. Dokumenty. *Euro-glacensis.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/dokumenty.html>
26. EUROREGION GLACENSIS. 15 let Euroregionu. *Euro-glacensis.cz*. [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: http://www.euro-glacensis.cz/files/vyrocní_zpravy/euroregion_glacensis_15_let_zkusenosti.pdf
27. EUROREGION GLACENSIS. Úvodem. *Euro-glacensis.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euro-glacensis.cz/uvodem.html>
28. EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Struktura. *Ern.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.ern.cz/index.php?D=246>
29. EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Fondy. *Neisse-nisa-nysa.org*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=37&L=1>
30. EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA. Základní údaje. *Ern.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.ern.cz/index.php?D=245>
31. EUROREGION PRADĚD. Programy EU. *Europraděd.cz* [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.euopraded.cz/index.php?show=FM-o-programu-fond>

32. EUROREGION PRADĚD. Orgány Euroregionu. *Europraděd.cz* [online] 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=organy-euroregionu>
33. EUROREGION PRADĚD. Základní informace. *Europraděd.cz*. [online]. 2012 [2013-02-17]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=uvodem>
34. EUROREGION PRADĚD. Seznamy projektů. *Europraděd.cz* [online] 2013 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=FM-seznamy-projektu>
35. EUROREGION SILESIA. Statistické údaje o Euroregionu Silesia. *Euroregion-Silesia.cz* [online] 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=euroregion-silesia-statistika
36. EUROREGION SILESIA. Jednání orgánů euroregionu. *Euroregion-silesia.cz*. [online]. 2012 [2013-02-21]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=cinnost-jednani-organu
37. EUROREGION SILESIA. Zasedání EŘV, projekty. *Euroregion-silesia.cz* [online] 2013 [2013-03-23]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil3-ERV
38. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. CBC Phare-Strukturální fondy. [online]. 2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z:
39. <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Predvstupni-nastroje/Phare/CBC-Phare>
40. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Evropská územní spolupráce. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace>
41. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR-Sasko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-12-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Sasko-CR>
42. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Bavorsko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Cil-3-CR-Bavorsko>

43. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Rakousko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Rakousko-CR>
44. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Slovensko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-CR-Slovensko>
45. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. OP ČR - Polsko. *Strukturální fondy.cz* [online]. 2012 [2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-CR-Polsko>
46. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Pomůcka pro určení velikosti podniku. *Strukturalni-fondy.cz* [online] 2009 [2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Adaptabilita/Novinky/Pomucka-pro-urceni-velikosti-podniku>

Seznam zkratek

AEBR	Association of Euroepan Border Regions Sdružení evropských příhraničních regionů
ČR	Česká republika
ERDF	Europa Regional Development Fund Evropský fond pro regionální rozvoj
ESPON	Europa Spatial Planning Observation Network Monitorovací síť pro evropské územní plánování
EU	European Union Evropská unie
EUR	Evropská měna EURO
INTERREG	Iniciativa společenství
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics Nomenklatura územních statistických jednotek
OPMS	The Interregional Cooperatio Operational Programme Operační program Mezuregionální spolupráce
PHARE CBC	Poland and Hungary Cross Border Cooperation Program přeshraniční spolupráce

Seznam obrázků

Obrázek č. 3.1: Euroregiony v ČR

Obrázek č. 3.2: Euroregion Nisa

Obrázek č. 3.3: Podrobná mapa Euroregionu Nisa

Obrázek č. 3.4: Euroregion Glacensis

Obrázek č. 3.5: Podrobná mapa Euroregionu Glacensis

Obrázek č. 3.6 Organizační struktura Euroregionu Glacensis

Obrázek č. 3.7: Euroregion Praděd

Obrázek č. 3.8: Podrobná mapa Euroregionu Praděd

Obrázek č. 3.9: Euroregion Těšínské Slezsko

Obrázek č. 3.10: Podrobná mapa Euroregionu Těšínské Slezsko

Obrázek č. 3.11: Organizační struktura Euroregionu Těšínské Slezsko

Obrázek č. 3.12: Euroregion Silesia

Obrázek č. 3.13: Podrobná mapa Euroregionu Silesia

Obrázek č. 3.14: Euroregion Beskydy

Obrázek č. 3.15: Podrobná mapa Euroregionu Beskydy

Seznam tabulek

Tabulka č. 3.1: Seznam euroregionů v ČR

Tabulka č. 3.2: Rozloha euroregionů v ČR

Tabulka č. 3.3: Počet obyvatel v euroregionech v ČR k 31.12.2011

Seznam grafů

Graf 4.1: Počet obyvatel v české části jednotlivých euroregionů, rok 2011

Graf 4.2: Průměrná míra registrované nezaměstnanosti, rok 2011 (v %)

Graf 4.3: Ekonomické subjekty dle počtu zaměstnanců, rok 2011

Graf 4.4: Průměrný měsíční plat v jednotlivých euroregionech, rok 2012

Graf 4.5: Údaje o výzkumu a vývoji v podnikatelském sektoru, rok 2011

Graf 4.6: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení, rok 2011

Graf 4.7: Emise základních znečišťujících látek, rok 2011

Graf 4.8: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Nisa

Graf 4.9: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Nisa

Graf 4.10: Schválené výše dotace v euroregionu Nisa

Graf 4.11: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Glacensis

Graf 4.12: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Glacensis

Graf 4.13: Schválené výše dotace v euroregionu Glacensis

Graf 4.14: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Praděd

Graf 4.15: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Praděd

Graf 4.16: Schválené výše dotace v euroregionu Praděd

Graf 4.17: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Těšínské Slezsko

Graf 4.18: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Těšínské Slezsko

Graf 4.19: Schválené výše dotace v euroregionu Těšínské Slezsko

Graf 4.20: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Silesia

Graf 4.21: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Silesia

Graf 4.22: Schválené výše dotace v euroregionu Silesia

Graf 4.23: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 v euroregionu Beskydy

Graf 4.24: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013 v euroregionu Beskydy

Graf 4.25: Schválené výše dotace v euroregionu Beskydy

Graf 4.26: Počet schválených projektů v letech 2008-2013 dle jednotlivých euroregionů

Graf 4.27: Rozdělení projektu podle typu žadatele v letech 2008-2013

Graf 4.28: Schválené výše dotací v jednotlivých euroregionech

Graf 4.29: Počet realizovaných „velkých“ projektů, 2007-2013

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10.5.2013

.....
.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Nisa

Příloha 2: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Glacensis

Příloha 3: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Praděd

Příloha 4: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Těšínské Slezsko

Příloha 5: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Silesia

Příloha 6: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Beskydy

Příloha 1: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Nisa

Název obce	Počet obyvatel k 31.12.2011	Průměrný věk obyvatel
Dolní Podluží	1 184	40,6
Doubice	104	43,5
Horní Podluží	771	40,3
Chřibská	1 419	39,2
Jířetín pod Jedlovou	637	40,0
Krásná Lípa	3 518	40,8
Lipová	618	40,5
Rumburk	11 171	39,8
Staré Křečany	1 260	40,5
Šluknov	5 625	39,6
Varnsdorf	15 802	40,6
Velký Šenov	1 985	40,5
Vilémov	942	42,3
Blíževedly	685	37,1
Brniště	1 360	39,4
Cvikov	4 426	40,5
Česká Lípa	37 168	39,1
Doksy	5 172	41,7
Dubnice	641	37,9
Hamr na Jezeře	396	37,0
Holany	512	38,1
Kamenický Šenov	4 052	40,4
Krompach	141	42,8
Mařenice	347	44,4
Mimoň	6 720	40,1
Noviny pod Ralskem	273	41,0
Nový Bor	12 061	41,5
Nový Oldřichov	742	39,5
Okrouhlá	544	41,0
Polevsko	376	40,0

Prysk	456	40,2
Radvanec	158	38,2
Ralsko	2 042	35,4
Skalice u České Lípy	1 475	38,5
Sloup v Čechách	728	43,5
Sosnová	702	42,2
Stráž pod Ralskem	4 055	37,3
Stvolínky	359	36,3
Svojkov	193	39,5
Svor	674	39,1
Velký Valtinov	187	42,2
Zákupy	2 782	39,6
Albrechtice v Jizerských horách	346	41,7
Bedřichov	322	36,5
Jablonec nad Nisou	45 206	41,1
Janov nad Nisou	1 367	40,3
Jířetín pod Bukovou	556	44,5
Josefův Důl	914	44,0
Koberovy	1 024	41,5
Kořenov	974	42,6
Líšný	268	43,4
Lučany nad Nisou	1 750	40,4
Maršovice	523	40,3
Nová Ves nad Nisou	715	39,8
Pěnčín	1 927	40,2
Rádlo	740	38,9
Rychnov u Jablonce nad Nisou	2 651	37,1
Smržovka	3 670	39,7
Tanvald	6 706	41,2
Zlatá Olešnice	507	41,6
Železný Brod	6 389	42,0
Bílá	865	39,2
Bílý Kostel nad Nisou	920	39,4
Bílý Potok	686	41,1

Bulovka	882	37,1
Cetenov	122	43,0
Černousy	363	39,2
Český Dub	2 797	43,4
Čtveřín	474	39,7
Dětrichov	733	37,7
Frýdlant	7 583	40,4
Habartice	494	37,8
Hejnice	2 751	40,2
Heřmanice	229	41,5
Hlavice	223	47,2
Hodkovice nad Mohelkou	2 779	40,5
Horní Řasnice	248	38,9
Hrádek nad Nisou	7 633	39,9
Chotyně	930	38,6
Chrastava	6 243	39,0
Jablonné v Podještědí	3 741	39,8
Janův Důl	150	40,5
Jeřmanice	463	37,8
Jindřichovice pod Smrkem	690	41,6
Kobyly	326	42,9
Krásný Les	427	41,3
Kryštofovo Údolí	340	40,0
Křižany	824	39,9
Kunratice	396	40,6
Lázně Libverda	462	40,3
Liberec	102 005	41,0
Mníšek	1 402	38,3
Nová Ves	789	39,8
Nové Město pod Smrkem	3 871	39,0
Oldřichov v Hájích	681	39,5
Osečná	1 056	40,0
Paceřice	308	42,8
Pěnčín	659	39,9

Pertoltice	284	38,2
Proseč pod Ještědem	327	42,1
Příšovice	1 363	39,7
Radimovice	282	41,5
Raspenava	2 869	39,7
Rynoltice	773	42,0
Soběslavice	166	36,7
Stráž nad Nisou	2 167	39,0
Světlá pod Ještědem	939	41,8
Svijanský Újezd	408	40,2
Sychrov	192	36,7
Šimonovice	883	35,1
Višňová	1 358	40,5
Vlastibořice	246	44,5
Všelibice	536	43,3
Zdislava	293	39,1
Žďárek	130	40,0
Bělá	259	40,6
Benešov u Semil	856	39,6
Bozkov	569	41,9
Harrachov	1 554	42,6
Hrubá Skála	585	42,3
Chuchelna	983	40,7
Jilemnice	5 604	40,7
Karlovice	743	42,4
Lomnice nad Popelkou	5 741	41,7
Mírová pod Kozákovem	1 633	40,0
Ohrazenice	1 121	40,2
Paseky nad Jizerou	247	44,9
Rokytnice nad Jizerou	2 928	43,4
Semily	8 681	42,3
Turnov	14 400	42,7
Záhoří	510	40,3

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

Příloha č. 2: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel v Euroregionu Glacensis

Název obce	Počet obyvatel k 31.12.2011	Průměrný věk obyvatel
Benecko	1 144	40,9
Třebechovice pod Orebem	5 761	40,3
Vrbice	119	48,4
Adršpach	516	41,5
Bohuslavice	998	39,9
Borová	211	44,4
Božanov	354	38,7
Broumov	7 783	40,6
Červený Kostelec	8 535	42,0
Česká Čermná	493	40,0
Česká Skalice	5 201	42,2
Hejtmánkovice	646	41,5
Hronov	6 328	42,9
Jaroměř	12 618	40,5
Křinice	428	38,6
Machov	1 108	43,1
Meziměstí	2 641	42,3
Náchod	20 665	42,1
Nové Město nad Metují	9 784	42,8
Nový Hrádek	791	38,1
Otovice	369	42,2
Police nad Metují	4 301	42,2
Suchý Důl	425	39,0
Šonov	324	37,5
Velichovky	746	41,0
Velké Poříčí	2 419	41,4
Vysoká Srbská	267	39,8
Žďár nad Metují	645	38,2
Bačetín	404	40,4
Bartošovice v Orlických horách	224	37,1

Bohdašín	217	48,1
Borohrádek	2 116	42,7
Borovnice	382	41,0
Bystré	262	42,7
Častolovice	1 675	39,6
České Meziříčí	1 824	37,8
Deštné v Orlických horách	583	41,2
Dobré	851	40,1
Dobruška	6 915	41,4
Dobřany	130	39,2
Chleny	232	39,9
Chlístov	89	42,8
Janov	114	41,0
Javornice	950	39,1
Kostelec nad Orlicí	6 248	41,9
Kounov	249	39,8
Krchleby	90	39,4
Kvasiny	1 469	40,2
Lhoty u Potštejna	290	40,4
Libel	121	38,9
Liberk	699	38,4
Lično	586	41,7
Lukavice	589	39,9
Ohnišov	487	41,7
Olešnice v Orlických horách	466	40,3
Opočno	3 123	42,4
Orlické Záhoří	193	37,6
Osečnice	292	39,8
Pěčín	528	38,6
Podbřezí	534	38,3
Pohoří	686	37,6
Potštejn	920	43,0
Rokytnice v Orlických horách	2 189	39,7
Rychnov nad Kněžnou	11 325	40,5

Říčky v Orlických horách	89	41,9
Sedloňov	225	41,5
Skuhrov nad Bělou	1 086	40,4
Slatina nad Zdobnicí	862	41,0
Sněžné	136	43,9
Solnice	2 184	40,8
Svídnice	174	42,7
Synkov - Slemenno	385	40,1
Val	293	41,6
Vamberk	4 680	41,8
Vrbice	138	43,2
Záměl	655	41,6
Batňovice	744	41,8
Bernartice	904	40,5
Černý Důl	747	41,9
Hostinné	4 643	41,0
Chotěvice	1 019	40,5
Janské Lázně	804	42,0
Královec	189	39,4
Kuks	254	39,9
Lampertice	456	43,6
Lánov	1 761	38,5
Pilníkov	1 218	39,7
Svoboda nad Úpou	2 160	42,9
Špindlerův Mlýn	1 173	41,4
Trutnov	30 957	41,2
Vítězná	1 373	40,0
Vrchlabí	12 665	41,8
Zlatá Olešnice	193	37,8
Žacléř	3 440	42,1
Bělá nad Svitavou	515	40,8
Lavičné	117	47,4
Jablonné nad Orlicí	3 301	40,1
Králíky	4 453	41,1

Lanškroun	10 117	41,7
Letohrad	6 322	40,3
Libchavy	1 704	38,2
Sopotnice	959	40,4
Ústí nad Orlicí	14 582	41,9
Žamberk	6 095	40,4
Bílá Voda	330	33,7
Staré Město	1 803	41,0

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

Příloha č. 3: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrný věk obyvatel Euroregionu Praděd

Název obce	Počet obyvatel k 31.12.2011	Průměrný věk obyvatel
Andělská Hora	387	38,9
Bělá pod Pradědem	1 826	40,2
Bernartice	904	38,5
Bohušov	423	39,9
Brantice	1 329	38,7
Bruntál	16 992	39,6
Břidličná	3 423	41,3
Černá Voda	590	42,6
Česká Ves	2 475	39,6
Dětřichov nad Bystřicí	453	41,3
Dívčí Hrad	274	37,9
Dolní Moravice	409	41,5
Hlinka	214	38,1
Horní Benešov	2 344	39,8
Horní Město	958	40,5
Horní Životice	331	39,7
Hradec-Nová Ves	338	39,6
Janov	311	44,6
Javorník	2 971	40,9
Jeseník	11 841	42,3
Jindřichov	1 362	40,7
Jířkov	302	37,8
Karlova Studánka	248	40,6
Karlovice	1 089	41,1
Kobylá nad Vidnavkou	418	42,9
Krasov	347	40,0
Krnov	24 658	41,6
Leskovec nad Moravicí	447	41,7
Lichnov	1 090	37,9
Lipová-Lázně	2 397	41,5

Liptaň	475	41,7
Lomnice	517	40,0
Ludvíkov	324	41,4
Malá Morávka	692	42,1
Malá Štáhle	151	40,1
Město Albrechtice	3 598	41,3
Mikulovice	2 726	40,7
Nová Pláň	49	36,4
Oborná	370	38,2
Osoblaha	1 107	40,1
Ostružná	170	42,8
Písečná	1 004	40,0
Razová	523	38,5
Rudná pod Pradědem	384	39,4
Rusín	146	44,0
Rýmařov	8 609	41,5
Ryžoviště	621	41,4
Skorošice	763	41,7
Slezské Pavlovice	219	36,9
Slezské Rudoltice	586	37,2
Stará Červená Voda	687	39,0
Stará Ves	528	41,7
Staré Heřminovy	228	42,4
Supíkovice	700	40,2
Světlá Hora	1 446	40,0
Svobodné Heřmanice	538	38,5
Široká Niva	591	40,4
Třemešná	906	41,5
Tvrdkov	227	45,4
Uhelná	506	42,9
Úvalno	996	39,7
Václavov u Bruntálu	499	38,4
Velká Kraš	779	40,0
Velká Štáhle	358	40,4

Velké Kunědice	579	39,2
Vidnava	1 353	40,8
Vlčice	425	40,2
Vrbno pod Pradědem	5 570	42,1
Vysoká	317	39,3
Zátor	1 199	39,3
Zlaté Hory	4 028	42,1
Žulová	1 284	40,7

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

Příloha č. 4: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrný věk obyvatel Euroregionu Těšínské Slezsko

Název obce	Počet obyvatel k 31.12.2011	Průměrný věk obyvatel
Albrechtice	3 928	40,8
Bocanovice	437	38,2
Bohumín	21 897	41,1
Bukovec	1 375	36,9
Bystřice	5 268	40,6
Český Těšín	25 154	40,4
Dětmarovice	4 079	41,4
Dolní Lomná	844	40,4
Dolní Lutyně	5 053	41,1
Doubrava	1 273	40,5
Havířov	78 503	41,8
Hnojník	1 494	42,0
Horní Lomná	364	39,4
Horní Suchá	4 511	40,7
Horní Tošanovice	529	38,9
Hrádek	1 787	39,9
Hrčava	259	40,6
Chotěbuz	1 156	40,5
Jablunkov	5 759	39,8
Karviná	58 833	41,9
Komorní Lhotka	1 246	42,8
Košařiska	387	38,7
Mosty u Jablunkova	3 918	40,8
Návsí	3 859	39,7
Nýdek	1 989	41,8
Orlová	30 988	39,8
Petrovice u Karviné	5 259	41,6
Petřvald	7 065	41,3
Písečná	924	36,8
Ropice	1 512	39,3

Rychvald	7 171	41,2
Řeka	512	40,3
Smilovice	721	39,6
Stonava	1 828	40,7
Střítež	992	38,4
Těrlicko	4 278	42,0
Třanovice	1 032	39,3
Třinec	36 745	41,6
Vělopolí	266	39,8
Vendryně	4 261	40,0

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

Příloha č. 5: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel Euroregionu Silesia

Název obce	Počet obyvatel k 31.12.2011	Průměrný věk obyvatel
Bolatice	4 430	39,7
Branka u Opavy	1 077	39,6
Brumovice	1 489	39,6
Budišov nad Budišovkou	3 036	41,3
Budišovice	666	37,8
Čavisov	518	38,2
Čermná ve Slezsku	363	34,9
Dolní Benešov	4 203	41,0
Dolní Lhota	1 405	41,2
Dolní Životice	1 141	40,5
Fulnek	5 921	40,3
Háj ve Slezsku	3 281	43,1
Hať	2 575	40,5
Hlavnice	630	39,0
Hlubočec	576	39,7
Hlučín	14 122	41,6
Hněvošice	1 019	40,2
Holasovice	1 377	39,7
Horní Benešov	2 344	39,8
Horní Lhota	751	40,2
Horní Životice	331	39,7
Hrabyň	1 173	44,8
Hradec nad Moravicí	5 470	40,3
Chlebičov	1 100	39,6
Kobeřice	3 280	39,0
Kozmice	1 826	41,5
Kravaře	6 736	40,2
Kyjovice	812	43,2
Litultovice	840	38,8
Melč	638	41,4

Mikolajice	264	39,6
Mokré Lazce	1 148	39,6
Neplachovice	935	39,1
Nové Sedlice	496	40,9
Nový Jičín	23 867	40,6
Odry	7 423	40,1
Oldřišov	1 351	38,8
Opava	58 281	41,2
Ostrava	299 622	41,3
Píšť	2 108	41,5
Pustá Polom	1 451	41,3
Rohov	619	39,1
Slavkov	1 864	39,2
Služovice	815	38,8
Sosnová	410	38,7
Staré Heřminovy	228	42,4
Stěbořice	1 399	39,3
Strahovice	916	38,5
Sudice	671	39,7
Šilheřovice	1 596	39,9
Štítina	1 204	40,0
Těškovice	844	41,0
Uhlířov	342	37,5
Velká Polom	1 936	39,3
Velké Heraltice	1 659	40,0
Velké Hoštice	1 781	39,4
Vítkov	5 981	41,5

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování

Příloha č.6: Seznam obcí, počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel Euroregionu Beskydy

Název obce	Počet obyvatel k 31.12.2011	Průměrný věk obyvatel
Albrechtice	3 928	40,8
Baška	3 618	40,5
Bílá	303	43,7
Brušperk	3 931	41,3
Bruzovice	762	40,3
Čeladná	2 415	42,1
Dobrá	3 047	41,9
Dobratice	1 141	39,9
Dolní Domaslavice	1 181	39,7
Dolní Tošanovice	315	39,4
Fryčovice	2 361	40,9
Frýdek-Místek	57 747	40,6
Frýdlant nad Ostravicí	9 753	42,1
Hnojník	1 494	42,0
Horní Bludovice	2 099	40,4
Horní Domaslavice	711	38,6
Horní Tošanovice	529	38,9
Hukvaldy	1 950	42,9
Janovice	1 837	40,5
Kaňovice	295	38,1
Kateřinice	634	40,5
Komorní Lhotka	1 246	42,8
Kozlovice	2 939	40,2
Krásná	636	43,4
Krmelín	2 185	40,2
Kunčice pod Ondřejníkem	2 193	40,7
Lhotka	517	39,4
Lučina	1 239	42,0
Malenovice	624	37,2
Metylovice	1 707	40,9

Morávka	1 084	42,5
Nižní Lhoty	266	41,9
Nošovice	983	39,3
Ostravice	2 392	42,0
Palkovice	3 152	39,9
Paskov	3 925	39,3
Pazderna	277	39,2
Pražmo	960	40,0
Pržno	1 019	39,6
Pstruží	901	39,5
Raškovice	1 765	41,8
Ropice	1 512	39,3
Řeka	512	40,3
Řepiště	1 754	40,8
Sedliště	1 454	38,4
Smilovice	721	39,6
Soběšovice	850	43,0
Stará Ves nad Ondřejnicí	2 649	41,3
Staré Hamry	554	43,0
Staříč	2 054	39,8
Střítež	992	38,4
Sviadnov	1 605	41,3
Šenov	6 029	41,5
Těrlicko	4 278	42,0
Třanovice	1 032	39,3
Václavovice	1 834	40,7
Vělopolí	266	39,8
Vojkovice	588	38,6
Vratimov	6 935	41,6
Vyšní Lhoty	832	41,0
Žabeň	736	40,4
Žermanice	286	38,2

Zdroj: Český statistický úřad, 2012; vlastní zpracování